

De familie van Pollinchove in de kasselrij Veurne, te Westouter, Doornik en Douai

Deel 2: te Westouter, Doornik en Douai

IN EEN EERSTE DEEL BESCHREVEN WE DE HERKOMST VAN DE FAMILIE en hun aanwezigheid in de kasselrij Veurne. Van oorsprong waren zij ZANNEKINS, maar eenmaal zij de voornaamste leengoederen in het dorp Pollinkhove verwierven, ruilden ze snel daarop, tussen 1365 en 1372-73 hun familienaam in voor een familienaam VAN POLLINCHOVE. Nazaten in de 15de en 16de eeuw speelden meestal een rol in het bestuur van de kasselrij Veurne als schepen-keurheer of landhouder of hadden een militaire loopbaan. Sommigen werden als baljuw gestationeerd in andere kasselrijen (Oudenaarde, Ieper). In de loop van de 16de eeuw zien we ook enkele uitwijkingen, richting Doornik en Gent. Een Daneel van Pollinchove had zelfs een loopbaan als schepen in Gent.

VII. – Jacob van Pollinchove (+ 1546-47), waarmee we dit tweede deel aanvangen, erfde via zijn echtgenote uit de familie van der Gracht, over de familie van Lichtervelde en de familie de Croix in 1531 de dorpsheerlijkheid Westouter, ver weg van Pollinkhove. Zijn zoon en opvolger als heer van Westouter, VIII. – Frans ontdeed zich, allicht uit financiële noodzaak, tussen 1556 en 1559 van zijn voornaamste leengoederen in de kasselrij Veurne, nl. de Overdrach en het Hof van Pollinchove, om zich terug te plooiën op Westouter. De familie verliet hun bakermat Pollinkhove en verankerde zich in Westouter. Daar stief deze tak uit aan het begin van de 18de eeuw.

Maar in de 16de eeuw duikt de naam en het familiewapen van Pollinchove ook op in Doornik en van daaruit later in Douai. Op welke manier precies deze *de Pollinchoves* met de *van Pollinchoves* uit Pollinkhove verwant zijn blijft ondanks veel zoeken nog steeds in nevelen gehuld. Het helpt ook niet dat Doornik in W.O. II zijn hele stadsarchief verloor. Toch merken we op dat we eerder al in deel 1, ook een uitwijking naar Doornik in het begin van de 16de eeuw konden aantonen. Het verband *kan* daar liggen maar harde archivalische bewijzen ontbreken.

De de Pollinchoves in Doornik waren er aanvankelijk handelaars, maar al snel ook stadsbestuurders en in volgende generaties bouwden meerdere leden een grote loopbaan uit in de gerechtelijke wereld in het *Parlement de Flandre*, een hooggerechtshof dat eerst in Doornik en later in Douai was gevestigd.

HEREN VAN WESTOUTER

VII. – JACOB VAN POLLINCHOVE. In 1492-93, bij het overlijden van zijn vader was hij nog minderjarig (nog geen 25 jaar oud) en onder voogdij van Robert Lozier. Toen op 24 november 1502 denombrementen werd ingediend voor de leengoederen het Hof van Pollinkhove, de Overdrach en het Seneschalkschap van Lo (zie de transcriptie in extenso in **bijlagen 5, 6 en 7**), was hij nog steeds onder voogdij en was zijn voogd Pieter van de Burch, hoogbaljuw van Veurne¹. Op 28 november 1502 werd door dezelfde voogd een denombrement ingediend voor het leenhof de Noordtburch². Hij moet dus geboren zijn na 1477, maar vermoedelijk in 1483 (zie verder hieronder).

Zijn minderjarigheid zien we ook bevestigd in de jaarrekeningen van Lo: de betaling d.m.v. een zilveren schaal (vanaf 1500-01 wordt weer gesproken van een *kroes* i.p.v. een *schaal*) voor het ambtsleen het Seneschalkschap van Lo tijdens de vrije jaarmarkt wordt ontvangen door zijn vaders weduwe in zijn naam, bv., in de jaarrekening 1502-03 lezen we³: *Betaelt jonckvr(auwe) Jossine de wed(ew)e van Adriaens van Poll(inchove) als handelinghe hebben(de) vanden goede van Jacop van Poll(inchove) hue(re)n oudsten zone senescal vander stede van Loo voor de toolne die hij heeft inde vrye jaermaerct, eene zelverin kroes, wert XII L p metten fantsoene d(aer)o(m)me hier voor Ste Rijkersdach a(nm)^o XV^c twee : XII L p.*

Maar in 1508-09 was hij blijkbaar volwassen geworden en werd niet langer aan zijn moeder maar een hem zijn recht op de tol van de vrije jaarmarkt uitgekeerd, maar van een kroes werd niet meer gesproken, enkel een bedrag van 12 pond: *Bet(ael)t jonckvr(ouw) Jacop van Poll(inchove) senescal vand(er) stede van Loo voor zijn rechte vand(en) toolne vander vrye jaerm(ar)ct d(aer)o(m)me hier voor St Rikers dach a(n)no XV^c achte XII lb.* Hij was dan allicht 25 jaar oud geworden. Het rekenjaar daarvoor was al op 5 oktober 1507, enkele dagen voor St.-Rijkersdag (9 okt.), een delegatie van het stadsbestuur van Lo naar de weduwe en haar zoon getrokken om een nieuwe regeling uit te werken.

Tot aan zijn overlijden kreeg hij die jaarlijkse gift van 12 pond parisis. In de periode 1529-30 tot 1531-32 wordt de gift genoemd een *zelveren scale die costede metten fatsoene de somme van XII lb.*

Zijn zegel op een oorkonde van 31 mei 1502 vertoont in het wapen maliën i.p.v. ruiten (zie hoger bij zijn vader VI. – ADRIAAN).

Hij overleed na 9 oktober 1546 en voor 9 oktober 1547 (op de eerste datum kreeg hij nog de XII lb, het volgende jaar was dit zijn zoon Frans).

¹ ARA, Denombrementen van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen, Burg van Veurne, nr. 569: *Jacob van Pollinchove Adriaens zuene fs Adr(ia)ns.*

² ARA, RK 1087, leenregister 1502-15-34, f° 119v-122v: *Jacob van Pollinchove fs Adriaens.*

³ ARA, RK 35.975 (18 februari 1502 (ns) – 21 maart 1503 (ns)), f° 9v.

Leenbezit

Hij erfde in 1492-1493 van zijn vader onderstaande leengoederen waarvoor het leenverheffingsrecht betaald werd door zijn voogd Robert Lozier⁴:

a) te Pollinkhove, 16 gemeten land met de tol van Pollinkhove, met 10 achterlenen. Dit was het Hof van Pollinchove met foncier van 16 gemeten en genoemd een behuisde hofstede *met eenen valbrugghe*. Vier van de achterlenen waren gehouden door resp. Ghyselin fs Christiaan Zannekin, Christiaan Zannekin, Margareta, dochter van Christiaan Zanneken en Christiaan Zannekin⁵;

b) de *overdrach* (voor een beschrijving uit 1522, zie **bijlage 8**);

c) te Lo, het *Schoutetendom* (*seneschalkschap*);

h) te Veurne St.-Walburga, het Hof van Noordtburch met een foncier van 44 gemeten met 44 achterlenen⁶.

Hij erfde in 1544-45 van zijn neef Joos van Pollinchove het leengoed van 8 gemeten te Pollinkhove⁷.

Hij moet ook in bezit gekomen zijn van het leengoed van 13 gemeten te Oostvleteren, een achterleen van het hof dat eertijds toebehoorde aan Jan Colin, gezien zijn zoon Frans, heer van Westouter het van hem erfde.

Op 15 november 1531 verkreeg hij toelating van de Rijselse Rekenkamer om zijn leengoed *t overdrach te Ventelle* te mogen belasten met een erfelijke rente van 6 pond groten per jaar, losbaar aan 96 pond groten Vlaams⁸.

⁴ ARA, RK 17.640, f° 5v: *Zinte Wouburghen: De Robert Lozier co(m)me tuteur de Jaques de Pollinchove filz d'Adrian pour le relief d'un fief tenu de mesd(its) s(eigneu)rs de sond(it) bourg conten(ant) XLIIIJ mesures de terre gis(an)s en lad(ite) paroiche ensemble XLIIIJ ho(m)mages tenuz dud(it) fief a luy succede p(ar) le t(re)spas dudit Adrian son pere, receu ce cy X lb. – f° 5v-6: Pollinchove: De Robert Lozier co(m)me tuteur de Jaques de Pollinchove fs d'Adrian pour le relief d'un fief tenu de mesd(its) s(eigneu)rs de leurd(it) bourg conten(ant) XVJ mesures de terre ensemble le tonlieu dedens lad(ite) paroiche et X ho(m)mages tenuez ded(it) fief, succede aud(it) Jaques p(ar) le t(re)spas de feu Adrian de Pollinchove son pere. Receu pour le relief X lb. – f° idem: Dud(it) Robert Lozier ou nom q(omme) dessus pour le r(e)lief d'un fief tenu de mesd(its) s(eigneu)rs de leurd(it) bourg, appelle led(it) fief l'Overdrach avec les droys y app(ar)ten(ant) gis(an)s en lad(ite) paroiche, succede aud(it) Jaques p(ar) le t(re)spas dudit Adrian son pere, receu X lb. – f° idem: Loo: Dud(it) Robert ou nom que dess(us) pour le r(e)lief d'un fief tenu de mesd(its) s(eigneu)rs de leurd(it) bourg, appelle led(it) fief la Seneschalerie de la ville de Loo ensemble les droys y app(ar)ten(ant), succede aud(it) Jaques p(ar) le t(re)spas dudit Adrian son pere, receu X lb.*

⁵ ARA, RK 1087, leenregister 1502-1534, samengesteld op basis van ingediende denombrementen, onder Pollinkhove, f° 197v-198.

⁶ Een van de achterlenen ervan werd gehouden door Rycwaert de Wulf, die op 17 april 1510 (1511 n.s.) van Adriaan van der Burch, baljuw van dit leenhof van Jacob van Pollinckhove, een ontvangstbewijs kreeg voor het denombrement dat hij er van had ingediend (resp. RAB, Charters blauw nr. 6027 en 971). Een van de andere achterlenen werd gehouden door een Adriaan Stevin, die in 1519 een denombrement ervoor indiende bij Joos van der Burch, baljuw van dit leenhof van Jacob van Pollinckhove. Zijn zoon Jan Stevin diende in 1535 een denombrement ervoor in. Jacob van Pollinchove werd daarin genoemd: *Seneschael van Loo, heere van Westoultre*. Zie P. DONCHE, 'Voorouders van de wiskundige Simon Stevin te Veurne', in: *Vlaamse Stam*, jg. 38, nr. 4-5, april-mei 2002, pp. 178-199, noten 27 en 47. Ook in 1520 (4 sept.) en 1522 (13 aug.) vinden we recipissen uitgereikt door Joos van der Burch, baljuw voor het leenhof Hof ter Noordtburch te Veurne van Jacob van Pollinckhove. In 1535 (9 aug. - drie verschillende recipissen) was de baljuw Joos van den Kelnare (RAB, Charters blauw nr., resp. 5930, 6033, 5892, 5932, 6259, en 874, 977, 836, 876, 1203).

⁷ ARA, RK 17.692, f° 5: *Pollinchove: De Jacques va(n) Pollinchove po(u)r le relief d'un fief co(n)tena(n)t luyt mesures de terre a luy succede par le trespas de Joose va(n) Poll(in)chove son nepveux. Receu pour le plain relief X lb p(ar)is(s)is*.

Hij verkocht, na toelating van de Rijselse Rekenkamer⁹, 3 gemeten 28 roeden land, afgesplitst uit het leengoed h) van 44 gemeten en dat een leen op zich werd, aan Hendrik Ghys, die er het leenverheffingsrecht voor betaalde in 1532-1533¹⁰. Later verkocht hij, opnieuw na toelating van 12 april 1540 (na Pasen) van de Rijselse Rekenkamer¹¹ ook de rest van dit leengoed h), nl. 41 [lees: 40] gemeten 2 lijnen en 72 roeden aan Adriana de Croock, dochter van Philips, echtgenote van Balthasar van der Gracht die er het leenverheffingsrecht voor betaalde in 1539-1540¹².

Tussen 1544 en 1547 verkocht hij ook aan een Frans van der Beke 3,5 gemeten land met de brouwerij en al het brouwerswerktuig, gelegen in Pollinkhove aan de *Versschen dyck*¹³.

Loopbaan

Hij was enkele malen een van de commissarissen van wetvernieuwing die de rekeningen van de stad Lo controleerden, nl. deze over de jaren 1514-15, 1515-16, 1517-18 en 1518-19 en hij ondertekende deze dan ook aan het eind¹⁴:

⁸ ARA, Denombrementen van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen, Burg van Veurne, nr. 744. De rente was *ten profyfte van Mr. Lienard de Weits dit de la Chapelle*.

⁹ Hiervoor had hij toelating gekregen van Karel V: KBR, FM 42 Veurne farde 236, losse nota, verwijzend naar *Inventaire, tome II: 22ste register van oorkonden, periode 1446-1537*. Zie inderdaad A. DEPLANQUE, *Inventaire sommaire des Archives départementales antérieures à 1790: Nord: archives civiles, série B: Chambre des comptes de Lille. Tome 2*, Gent, L. Danel, 1872. (N°s 1561-1680), nr. 1617, kolom 8 van de inventaris. In register 1617 zelf: f° 59v.

¹⁰ ARA, RK 17.680, f° 6v: *Sinte Wouburghen* (de klerk vergat de parochienaam te vermelden, maar die volgt uit de lijst van de parochies op f° 2v): *De Hendrik Ghys pour le relief d'un fief conten(ant) trois mesures XXVIIJ verges de terre par led(it) Heindryx achatte allencontre de Jacques van Pollinchove est part d'un fief contenant XLIIII mesures de terre. Receu pour le plain relief X Lb*.

¹¹ ARA, Denombrementen van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen, Burg van Veurne, nr. 1005. Hier naar boven afgerond 41 gemeten genoemd (in feite 40 gemeten, 2 lijnen, 72 roeden, zijnde: 44 gemeten min het al eerder afgesplitste deel van 3 gemeten 72 roeden).

¹² ARA, RK 17.687, f° 7: *Sinte Wouburghen: De Baltazar vand(er) Gracht paeyant ou nom de Adriane sa fe(m)me fille de Philippe de Croock pour le relief d'un fief conten(ant) XLJ mesures de terre et deux lines LXXIIJ v(er)ges de terre conten(ant) XLIIII ho(m)maeiges et arriere fiefz par luy achatte allencontre de Jacques van Pollinchove. Receu pour le plain relief X Lb p*. De klerk was in verwarring: van 40 gemeten 2 lijnen 72 roeden maakte hij 41 gemeten 2 lijnen 72 roeden, allicht was hij in de war gebracht door het octrooi van de Rijselse Rekenkamer waarin sprake is van 41 gemeten, niet beseffend dat dit al een afronding naar boven was.

¹³ RAB, KV register 598 (wettelijke passering 23 apr. 1544 – 22 nov. 1547), f° 290.

¹⁴ ARA, RK 35.987 (f° 1: ... *soo quaemen te Loo eersame voorsieneghe en(de) wijse Jacop van Pollinchove senescal van de stede van Loo ghesubrognieert inde stede van eerwaerden vadre in goode mer Antheunis van Berghe abt van St Bertins en(de) grave van Arcke en(de) Passchier Uphoghe ontfangher vanden spijcker van Berghe gesubrogiert inde stede van mer Roelandt le Fevre heere van Themseke, alle co(m)missariss(en) ons gheduchts heeren in dese zake, de welke hoorden ten voors(ei)t daghe de rekeninghe vander stede ...*), f° 17; RK 35.989, f° 19v en RK 37.990, f° 15v. De rekening over 1514-15 is niet bewaard, maar we vinden hem vermeld helemaal vooraan in de rekening 1515-16 als commissaris die vergoed werd voor de controle van de vorige rekening. (Let wel: ARA, RK 35.987 vermeldt als aanvangsdatum *19 wedumaent [juni] 1514* en werd afgesloten op 19 mei 1516, maar dit is géén rekening over 23 maand, het eerste jaartal 1514 is een vergissing en moet 1515 zijn! Dat het zeker om een één-jaarsrekening gaat is te zien in de rubriek *voiaagen*, waar de gemaakte reiskosten met hun datum in chronologische volgorde vermeld staan en waar elk van de vermelde maandnamen slechts één maal voorkomt. De rekening heeft ook een zelfde omvang als elke andere één-jaarsrekening. Dit volgt ook nog eens uit de geboekte uitbetaling van de 12 pond voor zijn recht op de tol tijdens vrije jaarmarkt te Lo: *voor St Rikers dach a(n)no XV^c XV* (St-Rijkers = St-Denijs: 9 oktober). Hij werd maar één keer betaald en wel op 9 oktober 1515.

Handtekening van Jacob van Pollinchove, 12 mei 1518 (ARA, RK 35.989, f° 18v)

Tot 9 augustus 1522 was hij kapitein (militair aanvoerder) geweest van Veurne-Ambacht toen hij dat ambt aan een ander overliet om ten strijde te trekken (*treckende naer 't heer*) (allicht in dienst van keizer Karel in zijn oorlogen met Frankrijk)¹⁵. Van 15 augustus 1525 tot 25 augustus 1526 was hij baljuw van Lo¹⁶.

Wellicht is het ook deze Jacob van Pollinchove die een loopbaan had in de magistratuur van de kasselrij Veurne¹⁷.

16 feb 1514 – 22 mei 1515	: 14de schepen-keurheer op 18
14 jun 1542 – 27 jul 1543	: 3de schepen-keurheer op 18 ¹⁸
27 jul 1543 – 24 jun 1544	: 3de schepen-keurheer op 18
13 jun 1545 – 12 jun 1546	: 2de schepen-keurheer op 18
12 jun 1546 – 10 jun 1547	: 2de schepen-keurheer op 18

Talrijke door hem ondertekende kwitanties als hoofdman redenaar van de spijker van de kasselrij Veurne zijn nog bewaard (18 juli 1527 – 15 juli 1547)¹⁹.

In 1520-21 was hij koning van de St.-Jorisgilde van Lo²⁰. Hij woonde op een hofstede te Pollinkhove, waaruit hij ca. 1544-47 15 gemeten land schonk als huwelijksgeschenk aan zijn oudste zoon Frans²¹.

Huwelijk

Hij huwde bij contract van 1 mei 1508 voor de schepenen van Ieper²² met Elizabeth VAN LICHTERVELDE (*in lazuur een schildhoofd van zilver (of hermelijn), het lazuur beladen met een hartschild van zilver met een keper van keel*), minderjarige dochter van wijlen ridder Jan, ridder, heer van Beurewaert,

¹⁵ KBR, FM 31, I, p. 112, verwijzend naar ARA, RK 43.215 (rekening van 11 mei 1522 – 24 april 1523 na Pasen).

¹⁶ ARA, RK 14.260, voor dat rekenjaar. Ook in de stadsrekening van Lo van 1526-27 (ARA, RK 35.998) vinden we hem vermeld als geroepen om bij de aanvang van dat rekenjaar de commissarissen van wetvernieuwing bij te staan in hun nazicht van de rekening over het voorbije rekenjaar: f° 10: *Betaelt Jacop van Pollinchove als bailliu ons voors(eid) gheduchts heeren gheroupen bijd(en) voorn(oemde) co(m)missariss(en) ter audicie vander rekeninghe n(aer) costumen IIIJ Lb.*

¹⁷ P. DONCHE, *Schepenen-keurheren...*, a.w.

¹⁸ Hij lijkt na een eerste verschijning in de schepenbank, pas 28 jaar later terug naar de schepenbank te keren. Had hij zich in die periode misschien vooral toegelegd op zijn militaire loopbaan?

¹⁹ ARA, Kwitanties van de Rijsele Rekenkamer, portefeuilles, nrs. 396 (drietal), 397 (13-tal).

²⁰ ARA, RK 35.992, f° 13v: rubriek *presentwijnen*.

²¹ RAB, KV register 598 (wettelijke passeringen 23 april 1544 – 22 november 1547), f° 203v.

²² KBR, FM 31 (huwelijkscontracten te Ieper), T. 1, p. 83 (uit 12de register *Quytscheldingen*, f° 12).

Croix, Rebrouck, Vellenaere, Kaaskerke, Vrylande, La Mairie, Katekenskerke, Stuivekenskerke, enz..., raadsheer en kamerheer van de hertog van Bourgondië en Adriana van der Gracht, vrouw van Westouter²³.

Hij was dan geen poorter van Ieper. De getuigen van zijn kant waren: Pieter van der Burg, Wouter van Pollinchove, Adriaan van Pollinchove, Jan van Nekelsteke, Simon van der Burch, Joos van Schoonvelde en Jacob Peussen, vrienden en verwanten. De getuigen van haar kant waren: ridder Colaard van Halewijn, heer van Boezinge, haar voogd, plaatsvervanger voor haar oud-voogd ridder Wulfaard van Lichtervelde, heer van Wulvergem, Geraard de Croys, heer van Wambrechies als tweede echtgenoot van haar moeder, jonker Jan van Lichtervelde, heer van Beaurewaert en jonker Wouter van Lichtervelde, beiden haar broers en de anderen verwanten en vrienden. Het kerkelijk huwelijk had plaats op 5 juni 1508. Ter gelegenheid van zijn huwelijk kreeg hij van de magistraat van de kasselrij Veurne als huwelijksgeschenk zes kannen wijn²⁴. Zij overleed op 11 september 1546²⁵.

Heer van Westouter (1531)

Zijn echtgenote Isabella van Lichtervelde was de zuster van Wouter, die na het overlijden van hun moeder Adriana van der Gracht de heerlijkheid van Westouter had geërfd. Hij sneuvelde in 1517 te Corcum zonder nakomelingen van zijn echtgenote. De heerlijkheid van Westouter ging dan over naar Daniel van Croix, zoon uit het tweede huwelijk van Adriana van der Gracht met Geraard van Croix. Maar deze overleed in 1531 ongehuwd. Bijgevolg ging de heerlijkheid van Westouter over op Isabella van Lichtervelde, echtgenoot van Jacob van Pollinchove²⁶. Deze noemde zich daarna ook heer van Westouter.

Kinderen

Zijn echtgenote Isabella van Lichtervelde moet voor haar huwelijk reeds zwanger geweest zijn van een dochter Adriana. Gezien die dochter later de naam van Pollinchove droeg, was de vader wellicht haar aanstaande echtgenoot. In 1540 schonk zij haar natuurlijke dochter, uit haar feodaal bezit, via haar oudste wettige zoon Frans van Pollinckhove, *oudste en(de) apparente*

²³ Over het gezin Lichtervelde-van der Gracht en de Lichtervelde-van Pollinchove, zie ook GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, a.w., V, pp. 106-108 alsook I, 281.

²⁴ KBR, FM 31, I, p. 93, verwijzend naar ARA, RK 43.201 (rekening van 15 februari 1508 (n.s.) – 5 mei 1509: 5 weduwmaent 1508 ghepresenteert joncvrouwe Ysabele van Lichtervelde, ghezelnede van Jacob van Pollinchove te heuren huwedaghe zes kannen wijns.

²⁵ Overlijdensdatum vermeld door MAS en HdG. Over het gezin Lichtervelde-van der Gracht en de Lichtervelde-van Pollinchove, zie ook GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, a.w., V, pp. 106-108 alsook I, 281: Gailliard noemt 11 september 1546 evenwel zijn overlijdensdatum, zo ook A. MERGHELYNCK in zijn *Recueil ...* a.w.; MAS, genealogie 208 kent die overlijdensdatum toe aan Elizabeth van Lichtervelde.

²⁶ F. DE MEULENAERE, 'Elements d'une statistique féodale de la châtellenie de Bailleul', in: *Annales du Comité Flamand de France*, LI (1993), pp. 189-314, LIII (1995), pp. 59-154, LIV (1996), pp. 63-146, dl. LIV (1996), p. 129. KBR, FM 47 (leenverheffingen leenhof Belle), p. 16 (16 feb. 1531 (ns) – 15 feb. 1532 (ns)) vermeldt de feodale erfenis tussen deze beiden van een leengoed in Westouter genaamd *Noortvierscare*.

hoir, een leentiende in St.-Jacobskapelle, genaamd *den Pulloc om(m)e huer te voorzien van hueren tidelijcken goede*. Gezien normaal een oudste wettige zoon alle feodaal bezit van zijn ouders erft, met uitsluiting van de andere kinderen, was zijn expliciet akkoord hiervoor nodig. Op 25 augustus 1540 verscheen Frans van Pollinchove daartoe voor het leenhof van Borre in de naam van *joncvrauwe Ysabeele van Lichtervelde, zijn joncvrauwe moedere*, echtgenoot van Jacob van Pollinchove, seneschalk van Lo en heer van Westouter (de aanstelling tot procureur hiervoor was gebeurd te Lo op 3 februari 1539). De akte vermeldt expliciet dat zijn moeder Isabella van Lichtervelde, *voor trauwe en(de) consum(m)atie van huwelijcke, uut grooter liefden, die ze draeghende was totter voorn(oemde) joncvr(ouwe) Adriaene van Pollinchove, haer natuerlijcke dochter*.

1. **Adriana van Pollinchove**, die een eerste maal huwde in of voor 1540 met Mailliard VAN CORTEWILLE²⁷, kapitein van Nieuwpoort, weduwnaar van Barbara de la Bricque, zoon van Diederik, heer van Catsberghe en Oudenhove en Maria Aelvisch²⁸, en van wie ze weduwe was in 1548²⁹. Zij huwde een tweede maal met Hendrik TACCOEN, geseid VAN ZILLEBEKE, zoon van Jan. Zij overleed op 29 april 1577 als weduwe. Haar staat van goed en een weesrekening daarop bleven bewaard³⁰.

Zij hadden daarna nog volgende kinderen:

2. **FRANS**, volgt onder VIII.
3. **Adriaan**, die huwde met N. D'ENGHIEN, overleden zonder nakomelingen. Op 2 juni 1548 diende hij als bedienend man voor zijn zuster Adriana, weduwe van Maillaert Cortewille een denombrement in voor twee leengoederen bij de baljuw van het leenhof Hellacker³¹.
4. **Hendrik**, die huwde met Isabella VAN CORTEWILLE.
5. **Willem**.
6. **Charles**.

²⁷ RAB, Familiearchief de Coullemont, nr. 831 (zelfde stuk als vermeld in de oude inventaris RAB, Familiefonds, II, nr. 2110) is een akte van 25 augustus 1540, verleden voor de baljuw en leenmannen van leenhof van Borre, waarbij *François Van Pollinchove, de zone Jacobs* over zijn moeder *Ysabeelle van Lichtervelde* aan *Adriaene van Pollinchove*, echtgenote van Maillart Cortewille een tiendleen te St.-Janscappel, genaamd *den Pulloc*, schenkt.

²⁸ *Maria Aelvisch* genoemd in FM 77, maar *Maria Lottin* genoemd in FM 68.

²⁹ RAB, Familiearchief de Coullemont, nr. 315 is een akte van 2 juni 1548, verleden voor de baljuw van Marie Tayspil, weduwe van Jan Immeloot, over het leengoed *den Helackere* te Brielen, door haar onlangs gekocht van Jacques van Dixmude en gehouden van Zaal van Ieper, met recipisse en denombrement en verhef van twee lenen er van gehouden door *Adriaene van Pollynckhove, weduwe van Maeilliaert Cortewille* en die gelegen waren te Boezinge.

³⁰ RAB, Familiearchief de Coullemont, nr. 837 is de staat van goed ten sterfhuize van *Adriaene van Pollynckhove*, weduwe van Hendrik Tackoen uit 1577 (met bijlage); nr. 838 is een rekening uit 1577 op deze staat van goed.

³¹ RAB, Fonds de Thibault de Boesinghe, nr. 493c. Het leenhof Hellacker was gelegen in Brielen bij Ieper. Zegel verdwenen.

7. **Maria**, die te Pollinkhove in augustus 1543 huwde met Franciscus GHYSELIN, heer van Swartenberghe, zoon van Frans (z.v. Leonard en Margareta van de Woestyne³²), poorter van Ieper. Enige tijd voor hun huwelijk hadden haar ouders een beschikking in hun huwelijkscontract laten registreren in de Raad van Vlaanderen, waarbij zij de aanstaande huwenden een hele reeks leen- en niet-leengoederen schonken³³:
- een leen van tien gemeten, genaamd *Scarlakenbele* in Woumen, gehouden van jonker Joos van Halewyn van zijn leenhof te Merkem;
 - een leen van één gemet, genaamd *Het Noblekin* in Woumen, gehouden van hetzelfde leenhof;
 - een leen van tien lijnen in Beerst, gehouden van ridder Colarts Bruunen van zijn leenhof in Beerst;
 - een leentiende in Kaaskerke, gehouden van het hof van Kaaskerke;
 - een leen van 6,5 gemeten in Westouter, gehouden van Jan van Halewyn van zijn leenhof genaamd *Vauxvrie*;
 - vier lijnen *erfve* (d.w.z. gewone, niet-leengrond) in Woumen;
 - nog vier lijn *erfve*, zijnde *taille elst* in Klerken, genaamd *Mer Colarts Bruunen elst*;
 - nog vier gemeten *erfve*, eveneens *taille elst* in Westouter, genaamd *in den brouck* onder de heerlijkheid *Vleemynchove*.

De akte stipuleerde dat, indien de oudste feodale erfgenaam (m.a.w. haar broer Frans), zijn rechten in alle leengoederen van zijn ouders zou opeisen, dat hij dan andere niet-leengrond uit de erfenis van zijn ouders in de plaats moest geven.

De genealogie BnF-BML vermeldt, als enige, nog twee bastaardkinderen:

8. **Emerentiana**, bastaarddochter.
9. **Lodewijk**, bastaardzoon.

VIII. – FRANS VAN POLLINCHOVE³⁴. Hij overleed 22 december 1582.

In 1540 trad hij op in naam van zijn moeder Ysabeele van Lichtervelde in een akte verleden voor baljuw en leenmannen van het leenhof van Borre in een schenking van een tiendleen te Sint-Janscappel aan Adriana van Pollinchove, echtgenote van Maillart Cortewille (zie hoger)³⁵.

In 1561 betaalde Frans van Pollinchove, heer van Westouter aan de armendis van Pollinkhove 16 schellingen jaarlijks voor een jaargetijde voor Adriaan van

³² Zie ook A. MERGHELYNCK, *Recueil de genealogies inédites ...*, a.w., I, pp. 244-246: genealogie Ghiselin, i.h.b. p. 246 (ook p. III).

³³ RAB, Familiearchief de Coullemont, nr. 837, los blad met de kopie van een akte, zonder vermelding van een plaats of datum van de akte.

³⁴ P. DONCHE, *Edelen, leenmannen ...*, 1515 – 1542 - 1552, a.w., p.316.

³⁵ RAB, Familiearchief de Coullemont, nr. 831.

Pollinkhove (verml. zijn grootvader), bezet op 11 gemeten hofland, genaamd *den claver bilck*, liggend aen 't voorhof zijnder stede, te situeren aan de oostkant van het kerkhof en ten zuiden rakend aan de St.-Machuutskapel. De armendis bezat in 1561 ook nog te Wulveringem 4 lijnen 30 roeden land geschonken door heer Frans van Pollinchove voor een jaargetijde te celebreren elk jaar met Sint Franciscus³⁶.

We vinden hem, in opvolging van zijn vader, vanaf ca. 1548-1550 ook vermeld als hoofdman redenaar van de spijker van Veurne. Op kwitanties hierover³⁷ uitgeschreven vinden we zijn handtekening terug:

Handtekening van Frans van Pollinchove, 22 juli 1550
(ARA, Kwitanties Rijselse Rekenkamer, portefeuilles, nr. 397)

Leenbezit

In 1546-1547 kreeg hij van zijn vader, als huwelijksgeschenk, de volgende leengoederen:

- a) te Pollinkhove, een stede op een mote met neerhof, gelegen ten oosten van het kerkhof, met 16 gemeten land;
- b) te Pollinkhove, de overdrach;
- c) te Lo, het seneschalkschap van de stad.

In 1546 werd hij door schenking van zijn vader ook nog eens heer van Westouter³⁸. Als huwelijksgeschenk schonk zijn vader hem daarbovenop nog eens, als allodiaal (d.w.z. niet-feodaal) goed, 15 gemeten land in Pollinkhove gelegen in zijn hofstede waar hij woonde³⁹. Al deze schenkingen gebeurden net voor het overlijden van zijn vader in hetzelfde jaar.

In 1547-48 kwam hij uit de erfenis van zijn vader Jacob in bezit van het leengoed van 13 gemeten te Oostvleteren, een achterleen van het leenhof dat eertijds toebehoord had aan Jan Colin⁴⁰. Dit leengoed werd in een gedwongen verkoop

³⁶ KBR, FM 89, 5de suppl.: analyse van het renteboek van de kerk, armendis en kapellanij van Pollinkhove.

³⁷ ARA, Kwitanties Rijselse Rekenkamer, portefeuilles, nr. 397 (een zestal zijn door hem ondertekend).

³⁸ KBR, FM 50, II, 129 (leenverheffingsrekening leenhof Kassel van 28 sept 1546 - 14 juli 1549): Jacob van Pollinchove schenkt zijn zoon de heerlijkheid van Westouter. Zie ook: F. DE MEULENAERE, 'Elements d'une statistique féodale de la châtellenie de Bailleul', a.w., p. 129, die hiervoor verwijst naar ADN B 3951.

³⁹ RAB, KV register 598 (wettelijke passeringen 23 april 1544 - 22 november 1547), f° 203v.

⁴⁰ ARA, RK 17.695, f° 6v: *De la court qui fust a Jehan Colin: De Francois de Polinchove s(eigneu)r de Westouter ayant apprehende un fief par benefice d'inve(n)taire co(n)tema(n)t treize mesurs de terre en la parroisse d'Oostvleteren demouré en la maison mortuaire de Jacques de Pollinchove son père. Receu pour le plain relief X Lb p(arisis).*

verkocht aan Pieter de Croock die het kocht voor zijn dochter Adriana en die er het leenverheffingsrecht voor betaalde in 1551-52⁴¹. Deze Pieter de Croock en zijn dochter Adriana kennen we al van twaalf jaar eerder: in 1539-40 had deze Adriana de Croock, echtgenote van Baltazar van der Gracht ook al van VIII. – Frans' vader, VII. – Jacob van Pollinchove het grote leenhof (Hof van Noordturch) van 40 gemeten met 44 achterlenen in St.-Walburga gekocht (zie hoger bij VII. – Jacob).

Vanaf 9 oktober 1547 tot aan zijn overlijden (22 december 1582) kreeg hij van het stadsbestuur van Lo de jaarlijkse gift van 12 pond parisis voor zijn seneschalkschap. In de stadsrekeningen 1551-52 tot 1553-54 werd die gift nader verduidelijkt in de marge als: *ghep(rese)nteert in een zelve scale n(aer) costumen* en daarna in de eigenlijke rekeningpost (maar *zelve* weggelaten vanaf 1555-56). Vanaf 1559-60 blijft *scale* vermeld, maar de marge preciseert: *de scale levert huer in specie* (later: *dese scale es ghelevert in specie* en nog later: *dese scale es ghep(rese)nteert in specie*).

In de Veurnse kasselrijrekeningen van 1548-49, 1552-53, 1553-54, 1555-1556, 1556-57 en 1557-58 werd hij vermeld als *Franchois van Pollinchove, h(ee)re van Westouter* onder de edele en notabele genodigden⁴².

Verkoop van de Overdrach

Die oorlog tussen de aartsvijanden keizer Karel V en Frans I van Frankrijk was, na een korte vrede van zes jaar, in 1551 opnieuw begonnen. In de zomer van 1552 dreigden de Fransen Vlaanderen binnen te vallen. Maria van Hongarije, landvoogdes van de Nederlanden en zuster van keizer Karel riep de adel van de Nederlanden op in de strijd tegen de Fransen. Begin juli 1552 werden daartoe brieven naar de magistraat van de kasselrijen gestuurd met de vraag om de namen op te geven van al de edellieden in de kasselrij teneinde hen op te roepen tot de strijd. In de lijst opgemaakt door het bestuur van de kasselrij Veurne vinden we hem vermeld⁴³. In april-juni 1553 werd met dit aldus gevormde leger de stad Thérouanne (Terwaan) belegerd en ingenomen. Keizer Karel beval daarna de stad ten gronde af te breken. Daartoe werden o.a. uit de kasselrij Veurne 900 werklieden, metsers en anderen die gewoon waren aardewerken te verrichten, naar Terwaan gezonden om mee te helpen aan de afbraak van alle gebouwen. In 1556 werd een wapenstilstand voor vijf jaar gesloten.

⁴¹ ARA, RK 17.699, f° 5v: *Oostvleteren: De Pierre de Croock ayant achate unq fief contenant XIII mesures IJ lines de terre vendu par decret appartenant a la maison mortuaire de Jacques van Pollinchove auquel fief led(it) Croock a enherite Adriene sa fille. Receu X lb p(arisis).*

⁴² KBR, FM 31, I, pp. 151, 159, 160, 165, 167 en 169 resp. verwijzend naar ARA, RK 43.241, 43.245, 43.246, 43.248, 43.249 en 43.250.

⁴³ Voor een uitgebreide studie van deze lijsten van 1552 per kasselrij, zie: P. DONCHE, *Edelen, leenmannen ... 1515 - 1542 - 1552*, a.w. (i.h.b. p. 316 voor Frans van Pollinchove). De lijst met de namen voor de kasselrij Veurne werd ook gekopieerd door P. HEINDERYCX in zijn *Jaerboeken ...*, a.w., II, p. 273.

Frans van Pollinchove besloot zijn oud voorvaderlijk leengoed te verkopen aan de magistraat van de kasselrij Veurne. Hij had eerst (omdat het een leengoed was) toelating tot verkoop gevraagd aan de Rijselse Rekenkamer, wat hem toegestaan werd bij brieven van 7 juli 1556. Hij gaf volgende redenen op voor zijn verkoop: het sterfhuis van zijn vader was belast met vele schulden en hij had hoge uitgaven voor zijn militaire deelname in dienst van de keizer. Hij beschikte niet over de nodige financiële middelen voor de herstelling van de overdrach, die in zeer slechte staat was en onder oorlogsdreiging. Zijn dochter (die hij zijn toekomstige feodale erfgenaam noemt) was toen nog van te jonge leeftijd om hierover zelf te beslissen. Een (principiële) verkoop greep plaats op 30 september 1556. Maar blijkbaar ontstond er onenigheid met het bestuur van de kasselrij Veurne en de verkoper over wie de herstellingen moest bekostigen.

Het proces omtrent die onenigheid bleef aanslepen. Doordat al die tijd vaartuigen niet meer van de ene waterweg in de andere konden getrokken worden dienden de goederen over land getransporteerd te worden om ze over te laden van de ene in de andere waterweg, wat erg nadelig was voor de handel. Het niet-onderhoud van de bermen dreigde bovendien overstromingen te veroorzaken. De besturen van Ieper, Rijsel, Veurne, St.-Winnoksbergen, Duinkerke en Poperinge stuurden daarom een rekwest naar de Grote Raad van Mechelen teneinde toelating te krijgen om op hun kosten de nodige herstellingen of een herbouw uit te voeren in ruil voor het innen van de passagerechten, tot hun voorgeschoten gelden terugverdiend waren. Op 2 juli 1558 gaf de Grote Raad hen goedkeuring om zich te richten tot de Raad van Vlaanderen voor een juridische beslissing omtrent hun voorstel, zodat de betrokken partijen gedwongen konden worden de herstellingen uit te voeren⁴⁴.

Blijkbaar bereikten Frans van Pollinchove en het bestuur van de kasselrij Veurne hierna wel een akkoord en ging de verkoop effectief door. Op 22 juni 1561 werd de verkoop geratificeerd bij akte voor de magistraat van Brugge door zijn zuster Adriana van Pollinchove en haar echtgenoot Hendrik Taccoen, die hij toen zijn dichtst verwante erfgenaam noemt⁴⁵. Bij akte van 20 augustus 1561 erfden de leenmannen van het feodale leenhof Burg van Veurne, de kasselrij Veurne in het leengoed *'t Overdrach ter Fintele, staende en(de) liggende binnen der prochie van Pollinchove, benoorden d'IJserne, ten hende vand(en) Loo gracht, ende met beeden zijden inden Verschen Dijcke* aan⁴⁶. De landhouder van de commune, Jan van den Clichthove diende er op 26 augustus 1562 een denombrement over in⁴⁷. Het verhefrecht werd betaald in 1561-1562⁴⁸.

⁴⁴ I. L. A. DIEGERICK, *Inventaire ... ville d'Ypres*, a.w., VI, pp. 112-113.

⁴⁵ KBR, FM 31, III, verwijzend naar "charters gemeentearchief Veurne, nr. 217". De bewaarplaats is thans: RAB, Kasselrij Veurne. Oorkonden, nr. 418 (in transfix met nr. 419) een oorkonde van ong. 35B x 15H cm. (was zijn zoon Frans in 1556 nog niet geboren? - hij noemde toen zijn dochter zijn feodale erfgenaam).

⁴⁶ RAB, Kasselrij Veurne. Oorkonden, nr. 419 (in transfix met nr. 418). Dit is een zeer uitgebreide oorkonde, afmetingen ong. 62B x 40H cm en met 74 zeer brede regels tekst. De taal in Vlaams, maar de tekst van de akte van toelating tot verkoop, in zijn geheel erin aangehaald, is in het Frans.

⁴⁷ ARA, Denombrementen van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen, Burg van Veurne, nr. 749.

Verkoop van het Hof van Pollinchove

In 1559 verkocht hij ook het Hof van Pollinchove. Dit gebeurde in een (allicht) openbare verkoop, aangekondigd voor dinsdag 14 november 1559 te Veurne in het Landshuis. Verwanten die meenden (via hun naastingsrecht) aanspraken te kunnen laten gelden op de aankoop of schuldeisers op een deel van de verkoopsom werden gevraagd dit ook dan te doen. De verkoop omvatte 54 gemeten bestaand uit: het eigenlijke leenhof (16 gemeten) met 10 achterlenen, nog 4 gem. leengrond, 15 gem. *erfve* (d.w.z. niet-leengrond) en 19 gem. *prostieland*, d.i. land in Veurne-Ambacht, afhankelijk van de proosdij van St.-Donaas Brugge. Van deze kerkelijke instelling ging ook de vrije visserij af van de Lobrug zuidwaarts tot aan de IJzer. Het hof was op dat ogenblik nog voor acht jaar in pacht gegeven (zie **bijlage 9**).

De koper was Joos van Cortewille, raadsheer van Philips II, ridder van Alcantara en bevelhebber van Ville-Franche. Deze diende op 10 maart 1560 (n.s.) een denombrement voor zijn nieuwe aankoop in⁴⁹ en betaalde het leenverhef dat geregistreerd werd in de leenverheffingsrekening 1559-1560⁵⁰.

In 1566 was *joncheer Fransois van Pollinchove, heere van Westhoutre* vrijlaat van het Brugse Vrije onder het ambacht van Woumen⁵¹. Op 31 oktober 1571 verzaakte hij verzaakte aan het poorterschap van het Brugse Vrije om het poorterschap van de kasselrij Veurne aan te nemen⁵².

Loopbaan

In een brief van 19 januari 1568 (n.s.) van Ferdinand de la Barre, waarin deze verslag uitbrengt over o.a. de arrestatie van 7 of 8 'brigands' tijdens de godsdiensttroebelen, is de geadresseerde: *A Monsieur de Polinchove, secrétaire d'Estat du Roy*. In een proces-verbaal van de ondervraging van een van dezen wordt hij genoemd: *joncheer Franchois van Pollinchove, heere van Westoultre*⁵³. Hij was dus blijkbaar staatssecretaris van koning Philips II.

Gedeeltelijke transcriptie in: H. VANDERGUCHT, *Rondom den IJzer*, Stavele, 1918, pp. 54-56.

⁴⁸ ARA, RK 17.709, f° 6: *Pollinchove: De Joos Weechsteen pajant pour les landhoud(e)rs, eschevins et ceurheers du paijs et teroir de Furnes pour le plein relief d'un fief qui est l'Overdrach le Ventele p(ar) eulx achapte allencontre Fr(ansois) van Poll(inchove), s(eigneu)r de Westouter. Receu X lb par(isis)*.

⁴⁹ ARA, Denombrementen van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen, Burg van Veurne, nr. 748.

⁵⁰ ARA, RK 17.707, f° 7v: *Pollinchove: De Josse Courtewille pour le plain relief d'un fief q(ou)tenant XVJ mesures p(ar) lui achapte alle(n)contre Fr(ansois) van Pollin(chove), s(eigneu)r de Westouter*. Het is dus in 1559-1560 dat Joos van Cortewille het leenverheffingsrecht betaalde voor dit leengoed en niet in 1576 zoals de kroniekschrijver Pauwel Heinderycx schreef. Joos van Cortewille gebruikte een zegel met zijn wapen: *gevierendeeld: in 1 en 4 het gewone wapen van Cortewille (drie omgewende jachthoorns) en in 2 en 3 drie ruiten, met een vrijkwartier links over alles heen gedwarsbalkt van vier stukken*. De drie ruiten zijn mogelijk geïnspireerd op het wapen van Pollinkhove: DE RAADT, *Sceaux armoriées ...*, a.w., II, p. 261.

⁵¹ P. DONCHE, 'De afzittende vrijlaten van het Brugse Vrije in 1567, 1568/9 en 1570', in: *Vlaamse Stam*, 53 (2017), nr. 2, pp. 166-190, i.h.b. p. 174.

⁵² J. CAILLIAU, *Poorterboek van Veurne*, a.w., p. 605, waar hij vernoemd wordt als heer van Westouter.

⁵³ E. DE COUSSEMAEKER, *Troubles religieux du XVe siècle dans la Flandre Maritime 1560-1570. Documents originaux*, T. I, te partie, Brugge, 1876, pp. 202-203 (originele brieven in ARA, *Papiers des troubles*, IX, f° 59).

Hij was lid van de St.-Sebastiaansgilde van Lo: toen hij overleed betaalden zijn erfgenamen zijn doodschuld⁵⁴.

Huwelijk

Hij huwde een eerste maal op 30 juni 1546⁵⁵ met Bussardyne DE CROOCQ, dochter van Pieter en Martina de Vos. Van haar had hij slechts één dochter:

1. **Cornelia**, overleden op jonge leeftijd.

Zij overleed voor 29 juli 1566 (maar allicht al veel eerder⁵⁶), toen Frans van Pollinchove, heer van Westouter via een procureur liet attesteren dat de staat van goed van *Bussardyne sCroc*x oprecht en waarheidsgetrouw was⁵⁷.

Hij huwde een tweede maal met Francisca COCLE (*in zilver een keper van goud en drie spoorradertjes van goud*), dame van Beauvais, dochter van Jaspar en Maria de St.-Omer, *gezegd Waalskapelle*, die overleed in 1618 en begraven werd te Westouter. Hij had uit zijn tweede huwelijk volgende kinderen:

2. **Maria**. Zij huwde na huwelijkscontract voor de schepenen van Ieper van 25 september 1592 met jonker Jan DE CHERF (*in goud een hertenkop van keel*), ridder van het Gulden Vlies, heer van Wintershove, Vlamertinge, etc., zoon van Jacob en Joanna van Houte. Zij werd geassisteerd door haar moeder Françoise Cocle, haar broer jonker Frans van Pollinchove, heer van Westouter en seneschalk van Lo en haar kozijn jonker Fernand van Lichtervelde, heer van Vellenaere. Hij werd geassisteerd door zijn oom jonker Ingelram de Cherf⁵⁸. Zij huwden kerkelijk op 1 oktober 1592 te Ieper St.-Jacob⁵⁹.
3. **FRANS**, die volgt onder IX.

Hij had misschien nog een (bastaard?)zoon **Achilles**⁶⁰.

⁵⁴ ARA, RK 36.052 (1582-83), f° 5: *ontfanc van(de) ghone die ghestorven zijn uutter ghilden betaelen(de) elck VII s St Sebastiaens gilde: joncheer Franchoijs van Pollynhove*.

⁵⁵ Zie ook RAB, Kasselrij Veurne, registers, nr. 1152ter (leenregister Burg van Veurne, juli 1457), f° 33v: tweede regel boven de akte in de daar geschreven aanvulling van een (100 jaar) latere bezitter: *m(od)o Frans(ois) van Poll(inckhove) fs Jacobs in q(om)promisse van huwel(ijck) met Bussardine f(ili)a Piet(er) de Crooc a° XV^c XLV.. den laetsten in wedem(aen)t en f° 43: Mo(do) Frans(ois) van Poll(inchove) fs Jacobs in q(om)p(ro)misse van huwel(ijck) met Bussardine fa mer Pieter de Crooc als breed(er) blijft bijd(en) ... laetsten in wedem(aen)t XV^c XLVJ*.

⁵⁶ Frans, zoon uit het tweede huwelijk, huwde in april 1583 en was dan minstens 25 jaar, dus geboren in of voor 1557.

⁵⁷ KBR, FM 89, V, verwijzend naar L. GILLIODTS-VAN SEVEREN, *Inventaire des Chartes de la Ville de Bruges*, 2 vols., Brugge, 1879-1882, dl. I, p. 270, nr. 750.

⁵⁸ KBR, FM 31 (huwelijkscontracten te Ieper), T. 3, p. 98 (uit register *Quytscheldingen 1590-93*, f° 179).

⁵⁹ RAB, Familiearchief de Coulemont, nr. 641 is de staat van goederen ten sterfhuize van Jan de Cerf, heer van Vlamertinge, Wintershove etc... en van zijn echtgenote Marie Van Pollynckhove uit 1630. Een steekkaart met genealogische gegevens hieruit vinden we in SAI, Fonds Cordonnier, nr. 52/14. Hun zoon was Charles François de Cherf, ridder, heer van Vlamertinge, overleden als poorter van Ieper op 8 oktober 1683 en gehuwd met Isabella Immeloot.

⁶⁰ Vijfde penningcohier 1580 van Westouter, slottekst: ... *dit ghedaen tekenen bij ons greffier ende ooc*

IX. – FRANS VAN POLLINCHOVE⁶¹. Overleden te Westouter op 2 november 1602⁶². Hij was ridder (zie zijn lijkrede en wapenkabinet hierna).

Hij erfde van zijn vader de heerlijkheden Westouter (leenhof Kassel), het seneschalkschap van Lo (leenhof Veurne) en de heerlijkheid Caneghem in Westouter (leenhof Belle) en betaalde de leenverheffingsrechten ervoor aan de respectievelijke baljuws in 1580-85⁶³, 1586-87⁶⁴ en 1582-83⁶⁵.

Vanaf 9 oktober 1583 kreeg hij jaarlijks van het stadsbestuur van Lo zijn recht op het seneschalkschap van Lo, in de rekening vermeld als: *Joncheer Franchois van Pollynchove seneschael deser stede, voor zijn recht van(de) toolne en(de) anderssins hem compete(rende) inde vrije Loo jare marct, d(aer)vooren hem in een zelveren couppetasse ghep(rese)nteert Ste Rickiers avonde 1583 XII L p.* Blijkbaar had hij bewerktstelligd dat dit weer in natura zou uitbetaald worden, maar nu niet als een schaal maar als een zilveren *couppetasse* (drinkbeker).

Hij had blijkbaar een militaire loopbaan: in 1598 werd hij vaandeldrager genoemd van de compagnie soldaten van de hertog van Aarschot⁶⁶. In 1602, toen in juli tot oktober 15 ordonnantiebeden werden gelicht om Maurits van Nassau te verhinderen het protestantse Oostende ter hulp te komen, was hij luitenant in 7de Compagnie (onder kapitein Lamoraal, prins de Ligne)⁶⁷. Op 2 november erna was hij echter al overleden (gesneuveld in de strijd?).

Hij huwde bij huwelijkscontract van 15 april 1583, Honorine⁶⁸ DE BONNIÈRES (~ de GUINES de SOUASTRE), kannunikes van Maubeuge in 1562, overleden op 28 augustus 1626, dochter van Charles Jean (Jean vlg. GAILLIARD, zie hiervoor), baron van Auxy, gouverneur van La Gorgue en Florence de Bernemicourt, vrouw van Villers-au-Bois. Naar aanleiding van zijn begrafenis werd een drukwerkje gemaakt: *Collation funèbre aux obsèques de Messire François de Pollinchove, chevalier, seigneur de Westoutre, de Caneghem, seneschal de Loo,*

ghetekent bij den baill(iu) ende twee schepenen der voors(eide) heerlyckhede. Actum desen XV^{em} e. in december XV^c eenentachtentich. Toorconden: [getekend] Achyllis van Pollinchove, .. Claeys en .. van Peenen.

⁶¹ De genealogie BnF-BML noemt hem een kind uit het eerste bed, maar dit moet fout zijn, want in de kwartierschilden komt *Cocle* voor (als de familienaam van zijn moeder) en niet *de Croocq*.

⁶² A. MERGHELYNCK, *Généalogies inédites ...*, a.w., p. 112 vermeldt 1600, wat niet kan want in 1602 was hij nog luitenant; BnF-BML vermeldt 1600; FM 69 vermeldt 1612; F. DE MEULENAERE, 'Elements d'une statistique féodale de la châtellenie de Bailleul', a.w., vermeldt 1602, wat het correcte jaar blijkt te zijn.

⁶³ KBR, FM 50, II, 148 (leenverheffingsrekening leenhof Kassel van 15 juni 1580 – 15 juni 1585): Frans van Pollinchove betaalt het leenverheffingsrecht voor de heerlijkheid van Westouter, geërfd van zijn vader.

⁶⁴ ARA, RK 17.730: f° 7v: *Loo, Receu de Roelant de Segherscappelle payant au nom de s(eigneu)r Franchois de Pollynckhove s(eigneu)r de Westouter po(u)r le plain relief d'ung fief estant l'estat de Seneschal de Loo a luy succede par le trespas de Franchois de Pollynckhove son pere. X lb. p(arisis).*

⁶⁵ KBR, FM 47 (leenverheffingen leenhof Belle), p. 38: (16 oktober 1582 – 24 juni 1583).

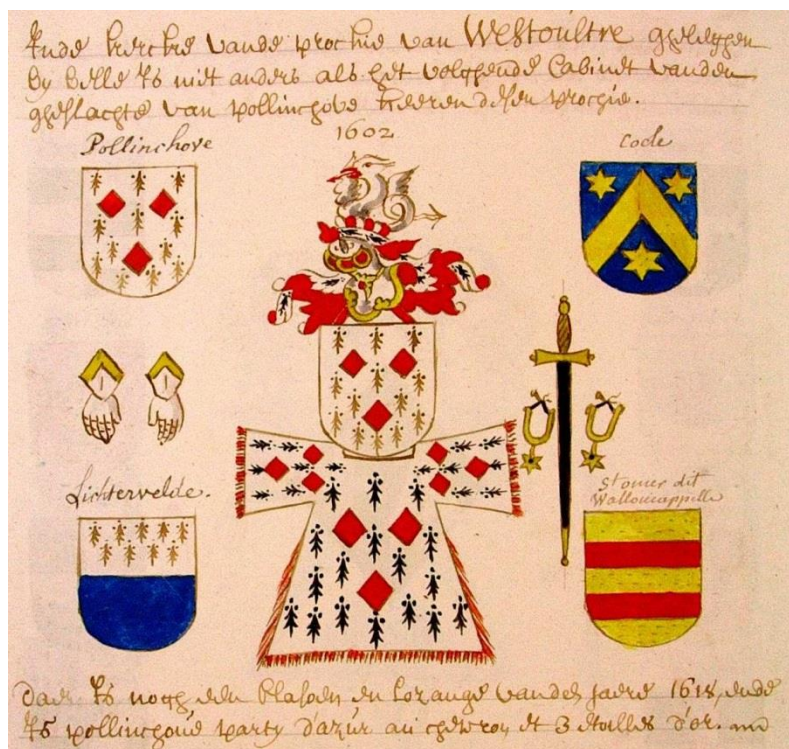
⁶⁶ N.N., 'Contracts devant la Gouvernance [de Lille]', in: *Le Castelo-Lillois*, n° 17 (okt. 2015), p. 123: als getuige in een huwelijkscontract (van François de Waterleet x Françoise Destrompes) werd hij vermeld als: *François de Pollinchove, écuyer, s(eigneu)r de Westoutre, sénéchal de Loo, enseigne de la C(ompagn)ie d'hommes d'armes du duc d'Arschot.* (Arch. Municipales de Lille, liasse 12175).

⁶⁷ Major GUILLAUME, 'Lettre sur les bandes d'ordonnances', in: *Bulletin de l'Academie Royale des sciences, des lettres et de Beaux-arts de Belgique*, T. XVIII, 1e partie, Brussel, 1851, dl.1, pp. p. 98-118, i.h.b. p. 100 en noot 17.

⁶⁸ Wellicht verkeerdelijk Omarine genoemd in *Bruges et le Franc*, II, 403.

capitaine d'une bande d'ordonnance sous le comte et prince de Ligne (in-12, 16 pp.), gedrukt in 1605 te Saint-Omer bij F. Ballet⁶⁹.

In de kerk van Westouter bevond zich vroeger een wapenkabinet Pollinchove met jaartal 1602 met vier kwartierschilden: *Pollinchove*, *Lichtervelde*, *Cocle* en *St.-Omaars gezegd Waalskapelle*⁷⁰.

In de kerk was ook nog een ander blazoen in ruitvorm: *gedeeld: in 1: Pollinchove, in 2: Cocle*⁷¹.

Zij hadden volgende kinderen:

1. **FRANS**, volgt onder X.
2. **Francisca**, gehuwd met Philippe ⁷² DU PONT-HANNOY (*in keel drie eikels van goud*), zoon van Jan, ridder, heer van Taingeville, Lobbes,

⁶⁹ B^N DARD, *Bibliographie historique de l'arrondissement de Saint-Omer*, St.-Omer, Société des Antiquaires de la Morinie, 1887, p. 54 (n° 350).

⁷⁰ Zie het originele grafschriftenboek van Ignace De Hooghe (RAB, bibliotheek, hs. 449).

⁷¹ SBB, hs. 449: grafschriftenverzameling De Hooghe, dl. IV, p. 184. Er zijn geen namen geschreven bij de kwartieren 3 en 4, maar de ingekleurde tekeningen laten voor het derde kwartier een wapen zien: *in lazuur een keper van goud met drie sterren met zes punten van goud, twee in het hoofd, één in de punt*. Dit is het wapen van de familie Cocle: zie bv. M. BOREL D'HAUTERIVE, *Armorial de Flandres...*, p. 65 en 147. Het wapen van het vierde kwartier is: *in zilver twee dwarsbalken van keel*, dit is duidelijk het wapen Waalskapelle (hoewel het zilver, goud moet zijn), zie bv. E. WARLOP, *Wapenboek van Vlaanderen*, Handzame, 1972 of C. GAILLIARD, *Le Blason des Armes. L'ancienne Noblesse de la très-haulte, très-noble et très-puissante Contée de Flandres avecques leurs armes blasonnez*, uitgave door J. VAN MALDERGHEM, Brussel, 1866. Wapenboek van ongeveer 1555.

⁷² Verkeerdelijk Antoine genoemd in J.J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, a.w., II, p. 403 en in A. MERGHELYNCK, *Généalogies inédites...*, a.w., I, 112.

Wancourt, Plouich enz... In 1626 bekwamen zij door naasting het leengoed Seneschalkschap van Lo (zie bij X. – FRANS). Op 23 januari 1628 diende Philips du Pont als echtgenoot en bedienend man van Francisca van Pollinchove er een omstandig denombrement over in. Van dit leengoed gingen 53 achterlenen af⁷³.

3. **Isabella**, gehuwd te Westouter op 4 februari 1620 met Jan LE LIÈVRE (zoon van Jean en Marie de Walle) (*in zilver een dwarsbalk van goud en drie spoorradertjes van goud, twee in het hoofd, één in de punt*), ridder, heer van Neufville-lez-Cassel, de la Wastine, enz., geboren in januari 1563, geridderd op 20 september 1606. Hij overleed op 23 december 1641, zij op 26 augustus 1626. Zij werden begraven te Le Douxlieu (Zoeterstede, Nord, Fr, 5 km. ten Z. van Belle (Bailleul)) in de kapel van de Woestine⁷⁴.
4. **Florentia**, geboren rond februari 1591, religieuze, geprofest op 28 oktober 1608 op de leeftijd van 17 jaar en 8 maanden in het klooster van de Rijke Klaren te Ieper⁷⁵. Zij bracht als schat 200 pond Vlaams groten in. Zij overleed op 26 mei 1655⁷⁶.

X. - FRANS VAN POLLINCHOVE. Hij werd begraven te Westouter op 24 september 1659. Hij was heer van Westouter⁷⁷, Kanegem en Beauvois en seneschalk van Lo. Hij huwde te Oostvleteren op 28 april 1625 met Claudine DE HANNON (*in keel drie schelpen van zilver*) (getuigen: meester Jan Boulanger, Adriaan de Flamez en Antonius de Hannon). Zij overleed te Westouter op 7 mei 1677.

Hij verkocht het Seneschalkschap van Lo aan zijn schoonbroer jonker Adriaan de Hames en deze betaalde er het leenverheffingsrecht voor in 1625-1628. Maar toen de verkoop bekend werd, werd het leengoed genaast door Philips du Pont in naam van zijn echtgenote Francisca van Pollinchove, zuster van Frans⁷⁸.

Hun omwald kasteel in het dorp Westouter is te zien op de gravure die ca. 1641-1644 gemaakt werd van het dorp Westouter voor SANDERUS' *Flandria Illustrata*. In het midden bovenaan is het wapenschild van Pollinchove afgebeeld met als

⁷³ Perkamenten cahier van 16 folio's, formaat 210 x 290 mm, in privaat bezit. Gepubliceerd in: P. DONCHE, 'Lenen en achterlenen van het Seneschalkschap van Lo anno 1628', in: *Westhoek*, 25 (2009), pp. 107-133.

⁷⁴ Zie over hen: D. DELGRANGE, 'Pradelles, Renescure et Le Douxlieu dans un épitaphier', in: *Bulletin du Comité Flamand de France*, nr. 119 (2020), pp. 21-23.

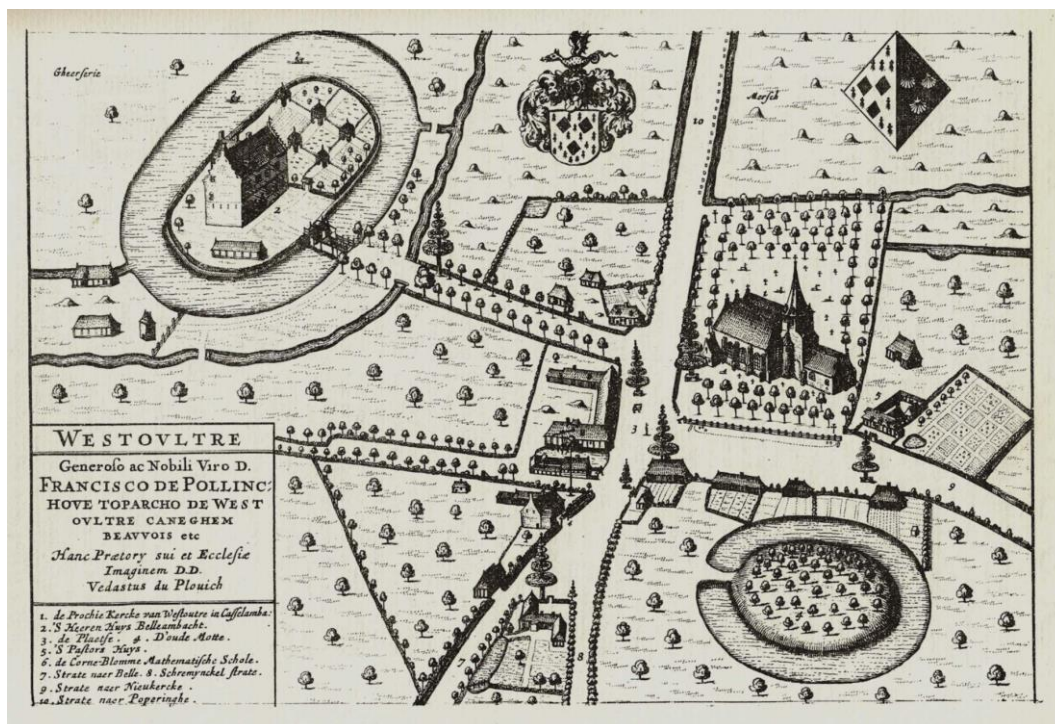
⁷⁵ De genealogieën HdG en BnF-BML noemt haar *Ste Clare Urbanick a Ath* i.p.v. Ieper (Urbanisten is een andere naam voor de orde der Rijke Klaren).

⁷⁶ KBR, FM 89, 4de suppl., dl. VIII, uit een handschrift van de stadsbibliotheek Ieper, nr. 96.

⁷⁷ KBR, FM 50, II, 167 (leenverheffingsrekening leenhof Kassel 12 februari 1614 – 16 oktober 1633): Frans van Pollinchove betaalt het leenverheffingsrecht voor de heerlijkheid Westouter, geërfd van zijn vader.

⁷⁸ ARA, RK 17.760, f° 27: *Loo: De Adrien de Hames le relief d'ung sief par luy achapte de Francois de Pollinchove s(eigneu)r de Westouter, son beau frere, consistant e(n) la Senechaulsee hereditaire de la ville de Loo, avecq ses appendices, duquel achapt la retraicte at este faicte par Ph(i)l(i)pp(e) du Pont, s(eigneu)r de Tainneville e(n) octroy de dam(oise)lle Franchoise de Pollinchove sa compaigne seule [lees: soeur] dud(it) s(eigneu)r de Westoutre, vendeur, portant X lb. p(arisis).*

helmteken een gevleugelde draak. Rechts is ook een wapen in ruitvorm afgebeeld met daarin gedeeld, het wapen van Pollinchove en het wapen de Hannon. Sanderus vermeldt in de tekst over Westouter: *Het voorz. Kasteel behoort tegenwoordig nevens de Heerlykheid, aan den Edelen Heer François van Polinchove; doch de Landeryen, zijn ten deele onder de Kasselrije van Kassel, gelegen, en behoorden voormaals aan de Heeren van Bailleul*⁷⁹.

Westouter, kerk en kasteel op een gravure in: J. BLAEU's *Toonneel der Steden*, 1649.

In deze uitgave werd een legende toegevoegd met erboven de tekst: *Westoultre. Generoso ac Nobili Viro D. Francisco de Pollinchove toparcho de Westoultre Caneghem Beauvois etc. Hanc Prætorij sui et Ecclesie Imaginem D.D. Vedastus du Plouich.*

Zij hadden volgende kinderen:

1. **Maria Elizabeth**, gedoopt te Westouter op 18 februari 1626 (peter: Philippus du Pont, heer van *Tenneville* (Tangeville); meter: Elizabeth de Hames).
2. **Adriana**, gedoopt te Westouter op 29 maart 1627 (peter: Adrianus de Hanon; meter: Elizabeth de Hames). Bij een doop op 22 mei 1653 van een Adriana Aldegonda Faes was zij de meter: Adriana de Polinchove ex Westouter, peter was de pastoor van Westouter⁸⁰. Wellicht deze Adriana van Pollinchove, begraven te Westouter op 8 december 1689.

⁷⁹ SANDERUS [Antoon Sanders], *Flandria Illustrata*, iste Latijnse editie, 2 vols., Keulen, C. van Egmond (=*fictief adres*), Amsterdam J. en C. Blaeu, 1641-1644, anastatische herdruk op origineel formaat, inleiding van J. Verbesselt, 2 vols., Tiel, E. Veys, 1973, 2de volume II. deel, V. boek, tegenover p. 180.

⁸⁰ 'Dopen Boeschepe 1617 – 1793' (www.arch-poperinge.be/images/pdf/frans-vlaanderen/boeschepe-dopen.pdf)

3. **FRANS**, volgt onder XI.
4. **Philippus Franciscus**, geboren te Westouter op 27 februari 1631 (peter: Niklaas de Martin; meter: Francisca [van Pollinchove], echtgenote van Philippus Franciscus [du Mont], heer van *Tenneville* (Tangeville)). Wellicht deze Philippe François de Pollinchove die op 14 juni 1681 plaatsvervangend peter was van een Maria de Thiennes, geboren te Boeschepe⁸¹ en ook deze Philips van Pollinchove die schielijk overleed en begraven werd te Westouter op 24 november 1686.
5. **Charles Franciscus**, gedoopt te Westouter op 2 juli 1632 (peter: E.H. F. Wechsteen, pastoor; meter: dame de Hannon, *ex servitorio Tornacensi*).
6. **Claudius Florus**, gedoopt te Westouter op 24 september 1634 (peter: Claudius Florus de Hames uit Veurne; meter: Clara de Hannon *ex Audomarum* (uit St.-Omer)). Hij overleed schielijk en werd begraven te Westouter op 7 juli 1697.

Wellicht is hij het – de registratie vermeldt geen voornaam, maar specificeert wel: *heer van Valloue* (?) – die rond 1697 zijn wapen liet registreren in het *Armorial général de France* van d'Hozier in het bureau van Ieper als *in hermelijn drie ruiten van keel*, maar gebroken met *een wassenaar van sabel in het hart*⁸². Het voeren van een "vol" wapen was gebruikelijk voorbehouden aan de oudste zoon (als de vader al overleden was), in dit geval dus: XI. - Frans (vader al overleden in 1657). Jongere broer(s) voerden het familiewapen met een breuk als er een oudere broer was die het volle wapen voerde. In hetzelfde register onder het bureau te Ieper werd ook tweemaal na elkaar het volle wapen geregistreerd (ook weer zonder vermelding van een voornaam), misschien betreffen dit XI. - Frans en Charles Franciscus (Philippus Franciscus was al overleden in 1686).

7. **Maria Theresia**, gedoopt te Westouter op 4 juni 1636 (peter: Franciscus van Pollinchove uit Westouter in de naam van Jacobus de Hanon; meter: Maria van de Kerckhove, echtgenote van Merteyn). Wellicht deze Maria Theresia van Pollinchove die begraven werd te Westouter op 1 mei 1671.
8. **Catherina**, gedoopt te Westouter in april 1638 (geen dag vermeld) (peter: Adriaan de Hames uit Veurne; meter: Clara Coine uit Westouter). Wellicht deze *Maria Catharina* van Pollinchove die begraven werd te Westouter op 27 april 1720.

⁸¹ W. VAN HILLE, 'Notes d'État Civil', in: *Tabletes des Flandres*, tome 7, Brugge, 1957, p. 181.

⁸² M. BOREL D'HAUTERIVE, *Armorial de Flandres...*, a.w. p. 196.

9. **Jacques Albert**, gedoopt te Westouter op 7 mei 1640 (peter: E.H. Jacobus Samyn, pastoor van Westouter; meter: Veva (Genoveva ?) de Hannon, dochter van Jacob). Wellicht deze Jacob van Pollinchove die begraven werd te Westouter op 7 augustus 1678.

XI. – FRANS VAN POLLINCHOVE, geboren te Westouter op 31 januari 1629 (peter: Franciscus van Waterleet; meter: Johanna de Hannon) en begraven te Westouter op 27 mei 1700. Hij was heer van Westouter, Kanegem, Vidaignebergh en Beauvois. Beauvois was een leen en heerlijkheid in Artesië van 110 gemeten, gehouden van het leenhof van Saint-Pol.

Bij de Vrede van Nijmegen in 1678 kwam de kasselrij Belle, waartoe Westouter behoorde in Franse handen (100 jaar later, bij decreet van van 11 oktober 1781 werd Westouter door omwisseling van gebieden tussen Oostenrijk en Frankrijk terug bij Vlaanderen gevoegd). Rond 1697 liet hij zijn wapen registreren in het *Armorial général de France* van d'Hozier in het bureau van Ieper. Hij voerde het volle wapen van Pollinchove: *in hermelijn drie ruiten van keel*⁸³.

Hij had bij een Joanna N. een onwettig kind:

1. **Jacob Ernest**, gedoopt Westouter, 28 mei 1675 (peter: Frans Wernery, onderpastoor; meter: Catharina Cupers, de echtgenote van de baljuw).

Hij huwde bij huwelijkscontract voor notaris Mersman te Ieper op 5 november 1685 (hij was toen 56 jaar oud...) met Maria Catharina BULTEEL, gedoopt te Ieper St.-Maarten op 1 maart 1657 (zij was toen dus 28 jaar oud of half zo oud als haar echtgenoot), dochter van Jan Baptist en Catharina de Corte. Hij werd geassisteerd door zijn broer jonker Philippe François van Pollinchove, zij door haar zuster Maria Anna Buldeel, heer en meester Charles François Buldeel, gegradueerd kanunnik van de Ieperse St.-Maartenskathedraal en zijn kozijn jonker Octavianus Ghislain Buldeel, heer van Anix en Remy, Westquatackerwal enz...⁸⁴ Hij huwde kerkelijk te Ieper St.-Niklaas op dezelfde dag. Zij overleed te Westouter op 20 november 1694.

Zij hadden volgende kinderen⁸⁵:

2. **Maria Catharina Claudine**, gedoopt te Westouter op 20 oktober 1686 (peter: Philips van Pollinchove; meter: Maria Anna Buldeel), overleden te Rijsel op 4 oktober 1777 (dus op bijna 91-jarige leeftijd) en begraven te Westouter op 6 oktober. Zij was poorteres van Ieper, dame van

⁸³ M. BOREL D'HAUTERIVE, *Armorial de Flandres...*, a.w., p. 64. Het register vermeldt zelfs onmiddellijk na elkaar twee *N. de Pollinchove, écuyer, d'hermines à trois lozanges de gueules*.

⁸⁴ KBR, FM 31 (huwelijkscontracten te Ieper), T.4, p. 348 (uit Tabellion griffie stad Ieper).

⁸⁵ SAI, Fonds Cordonnier, nr. 52/44 is een steekkaart met de genealogische gegevens uit een niet-geklasseerde staat van goed van 25 september 1712 van Frans van Pollinchove.

Westouter, Kanegem en Beauvois na het overlijden van haar van vader in 1700. Zij was toen amper 3,5 jaar oud, dus was het een verwante, Frans Bulteel die als haar voogd in haar naam het leenverheffingsrecht voor de heerlijkheid Westouter betaalde.

Zij huwde te Westouter op 29 december 1716 met François Louis Joseph DU MONT de BEAULIEU, geboren te Armentières op 10 september 1688, zoon van Philippe Ernest (getuigen: Jacques Philibert Bulteel van Brydenhove, kapitein en Philippe Ernest du Mont, vader). Hij was burggraaf van Beaulieu en heer van Dumont, Quesnel, Beaufort, Haynecourt, erfelijk groot-baljuw van Belle, en werd poorter van Ieper (10 april 1717) door zijn huwelijk. Hij overleed te Rijsel St.-Andries op 25 februari 1776. Zij bezat een herenhuis te Rijsel in de rue Royale, dat ze naliet aan haar dochters Dorothea en Philippa⁸⁶.

3. **Rosa Theresia de Pollinchove de Beauvois**, gedoopt te Westouter op 7 december 1687 (peter: Octavius Ghislain Bulteel, heer van Kanegem; meter: Adriana van Pollinkhove). Zij overleed ongehuwd te Douai op 28 maart 1773 en werd begraven in de abdij Despretz, waar zij inwonende leerlinge was geweest vanaf 1700.
4. **Dorothea Francisca**, dame van Peenhof, gedoopt te Westouter op 6 oktober 1689 (peter: Claude Florentia van Pollinchove; meter: Dorothea Bulteel, dame van Kanegem), overleden te Belle op 3 januari 1763 en begraven te Westouter op 4 januari. Zij huwde te Belle op 26 september 1739 met jonker Roland Claude Honoré DU MONT, heer van Croix, geboren te Armentières op 23 maart 1706 (peter: Frans Lodewijk Joseph Dumont, oudere broer in vervanging van Claude Dumont, groot-prior van Mont-Benoît in Champagne), overleden te Belle op 12 maart 1746, ridder bij het koninklijk gerechtshof (Bailliage royal et présidial en Flandre) in januari 1735. Hij deelde de nalatenschap van zijn moeder met zijn broer op 3 september 1730 en 8 oktober 1731.

Deze laatste drie kinderen hadden na mei 1700 hun beide ouders al verloren en waren nog minderjarig. Zij werden, in uitvoering van het arrest van 23 december 1704 mee vermeld in de generale staat van edelen uit het kwartier van West-Vlaanderen, opgemaakt door de Franse overheid (de kasselrijen Veurne en Ieper waren toen Frans territorium). De oudste dochter was meerderjarig, de twee jongste onder voogdij van *Mr. Bulteel de Reneghelst*. Zij werden respectievelijk belast voor een bedrag van 50, 25 en 25 pond⁸⁷.

⁸⁶ De heerlijkheid Westouter ging daarna over op François Hubert Honoré Dumont de Westoutre, heer van Haynecourt en Beaulieu. Rond 1787 werd hij onbekwaam verklaard in het beheer van zijn bezittingen. Hij had Maria Clara Josepha de Baudequin gehuwd en leefde nog te Ieper rond 1790 (zie F. DE MEULENAERE, 'Éléments d'une statistique féodale de la châtellenie de Bailleul', a.w., p. 130).

⁸⁷ FM 89, 2de suppl., dl. II (uit een archiefstuk van de kasserlij Ieper): Lodewijk XIV had voor zijn geldverslindende oorlogen vele manieren uitgedacht om aan nieuwe financiële middelen te komen. Een

Niet aangehecht:

- Een **BERNARD VAN POLLINCHOVE** huwde met Eleonora BINDERS. Maatschappelijk situeren zij zich in hogere kringen: in de doopakten van hun kinderen worden de ouders en doopgetuigen steeds *dominus* (heer) en *domicella* (jonkvrouw) genoemd. Daar de vader ca. 1610 gehuwd lijkt te zijn, moet hij geboren zijn ca. 1585 of eerder.

Zij hadden volgende kinderen⁸⁸:

1. **Frans**, gedoopt te Brielen (ten noordwesten van Ieper) op 6 november 1611 (peter: raadspensionaris Kerchove in de naam van Franciscus la Bare uit Ieper St.-Pieter; meter: Suzanna, echtgenote van Lodewijk Vicx uit Reninge).
2. **Pulcherie**, gedoopt te Brielen op 12 november 1613 (peter: meester Willem van Kerchove uit Ieper St.-Pieters; meter: Charlotte de Bindere, zuster van de moeder).

In beide doopakten duikt raadspensionaris Willem (van de) Kerchove op uit Ieper St.-Pieters. Daarnaast vinden we ook twee doopakten te Brielen (22 april 1610 en 21 juni 1616) van een kind van een Bernardus Quaetjonck (in de tweede akte enkel vernoemd als heer van Vierlinckhove (grote heerlijkheid in Brielen)) en een Catharina (d.v. Adriaan) Binders waarvan de meter resp. Isabeau, echtgenote van een Niklaas van Polinchove uit Ieper St.-Pieters is en de echtgenote van raadspensionaris Kerckhove uit Ieper St.-Pieters. Er lijken dus wel meer banden te zijn van dit gezin van Bernardus van Pollinchove – Leonora Binders met de Ieperse parochie St.-Pieters en ook met een Niklaas van Pollinchove aldaar (een broer van Bernardus?). Over de families Quadjonck en (de) Bynder(e/s) werden genealogische fragmenten gepubliceerd⁸⁹. Vermoedelijk waren Leonora en Catharina Binders zusters.

ervan bestond in een algemene registratie van edelen (onder het mom van de strijd tegen de usurpatie van adellijke titels), waarbij alle personen op de lijst geplaatst een taks dienden te betalen.

⁸⁸ De originele parochieregisters van Brielen voor deze periode zijn bewaard. In het oudste register zijn de akten zeer slordig geschreven maar men vindt ze ook in een ander, zeer verzorgd geschreven (nog steeds 17de-eeuws) extract. We geven hierbij de oorspronkelijke akten:

6 novembris 1611: P(ate)r: d(omi)n(u)s Bernardo de Polli(n)chove, m(ate)r: Leonora Bind(er)s. Sus(ceptores) d(omi)n(u)s pe(n)sionaris Kerchove nomine d(omi)n(u)s Francisci la Bare ex S(anc)to Petro et Susanna ux(or) Ludovici Vix ex Reninghe. Proles: Francisci.

12 novembris 1613 P(ate)r: d(omi)n(u)s Bernardus de Pollinchove, m(ate)r: Leonora Bind(er)s. Sus(ceptores) mag(iste)r Guillelmus va(n) Kerc-hove (in marge: ex S(anc)to Petri) et Domicella Sarlotte, soror domicella. Pro(les): Pulcherie.

KBR, FM 77 (geannoteerd ex. van A. MERGHELYNCK, *Recueil ...*, a.w.), I, ingekleefd blad met aantekeningen tussen p. 110 en 111 vermeldt deze doopakten ook, maar nog met vermelding van een doop van 21 juni 1616 van een kind Catharina maar dit betreft een dochter van de heer van Vierlinckhove (Bernardus Quaetjonck) en Catharina Binders en niet van Bernardus van Pollinchove en Leonora Binders).

⁸⁹ [FR. J. DE CASTRO Y TOLEDO] (ed: DUMONT & DE BEELEN-BERTHOLFF), *Fragments généalogiques*, IV, Genève [fictieve plaats van uitgave voor Brussel], 1776, pp. 238-239: Quaetjonck: en pp. 240-241: de Byndere. Zie ook: B^N BONAERT, 'Fragments généalogiques Quaetjonck' in: *Le Parchemin*, nr. 270 (nov-dec 1990), pp. 401-439.

DE POLLINCHOVES TE DOORNIK EN DOUAI

Voor de genealogie van deze tak maakten we o.a. gebruik van de opzoekingen van graaf P.A. DU CHASTEL over de *de Pollinchoves* te Doornik, in 1884 gepubliceerd in zijn monumentale *Notices Généalogiques Tournaisiennes*⁹⁰. DU CHASTEL (1847-1936) heeft nog het zeer rijke archief van de stad en van de vele kerkelijke instellingen in Doornik kunnen raadplegen. Maar dit archief, samen met nog andere belangrijke verzamelingen ging helaas verloren tussen 14 en 16 mei 1940 in een bombardement tijdens de Tweede Wereldoorlog⁹¹.

Van de doop-, trouw- en begraafregisters zijn nu enkel nog akten bewaard van 1694-95 en van de periode vanaf 1720. En het is net in die ontbrekende periode dat de Pollinchoves in Doornik verbleven. De in de 19de eeuw opgemaakte naamindexen getuigen nog van de akten die er geweest zijn maar de indexen van de dopen vermelden helaas geen namen van ouders of doopheffers. We hebben in eerste instantie alles wat DU CHASTEL schreef getoetst aan deze indexen en zo hier en daar al wat foutjes kunnen rechtzetten.

Maar verder zoekend naar bronnen, ontdekten we dat aan het eind van de 18de eeuw (1775, 1776) iemand voor de tien Doornikse parochies tal van erg volledige extracten heeft gemaakt van akten uit de doop-, trouw- en begraafregisters⁹². Voor de naam (*de*) *Polinchove* zijn er daarvan resp. 10, 8 en 14 (de 19de-eeuwse indexen vermelden resp. 22, 11 en 17). Omdat in die uittreksels bij de dopen wél de namen van de ouders én dooppeters en –meters vermeld worden en voor huwelijken ook de getuigen is dit een zeer waardevolle aanvullende bron.

Nog een andere, nauwelijks gekende, rijke bron die we op het spoor kwamen zijn de massa's genealogische analyses van Doornikse chirografen en andere bronnen door kapitein Van den Bemden (1824-1901). Deze bestrijken vooral de 17de en 16de eeuw. Ook hiermee was het mogelijk aanvullingen te maken.

Daarnaast vonden we nog aanvullende gegevens in voor 1940 gepubliceerde bronnen en in archiefreksen en handschriften die buiten Doornik bewaard worden.

We vermelden die bronnen in voetnoten. Gegevens uit DU CHASTEL in principe niet, tenzij er een discussie aan vast hangt.

In Doornik gebruikten de de Pollinchoves hetzelfde wapenschild: *in hermelijn drie ruiten van keel*, in de eerste generaties gebroken met *een klaver van sabel in het hart*. DU CHASTEL kon niet achterhalen, ook niet met hulp van zijn vriend

⁹⁰ P.A. DU CHASTEL, *Notices ...*, a.w.

⁹¹ Zie hierover: L. VERRIEST, 'La perte des archives du Hainaut et de Tournai', in: *Revue belge de philologie et d'histoire*, 21 (1942), pp. 186-193.

⁹² ARA, Heraldisch Fonds, nr. 320 (4 registers + index register).

Arthur Merghelynck, waar precies zij aan te hechten zijn in de genealogie van de van Pollinchoves in de kasselrij Veurne.

In 1732 uitte een procureur-generaal in het Parlement van Vlaanderen te Douai zijn twijfels over de afstamming uit Vlaanderen van Charles Joseph de Pollinchove, de eerste-president van dit Parlement en hij kloeg een onrechtmatig gebruik van het familiewapen aan. Maar zijn aanklacht werd na onderzoek snel de kop ingedrukt en de ongefundeerdheid van zijn twijfel erkende deze daarna ook in een arrest van 23 januari 1733. Het dossier daaromtrent – wat hoogst interessant zou kunnen zijn – is helaas onvindbaar (zie bij VI. – CHARLES JOSEPH). Een genealogisch verband, dat in elk geval te zoeken valt voor 1550, is nog altijd niet met archiefstukken gestaafd, hoewel er in de genealogie van de van Pollinchoves in de kasselrij Veurne wel een band is met Doornik (zie bij de afstammelingen van V.4. JACOB in dl. 1, pp. 66-67).

Wat oude handschriftelijke genealogieën betreft: men vindt een genealogie van de Doornikse de Pollinchoves bij Hellin (nr. 6 (HL) in ons overzicht, met afschrift in nr. 7). Belangrijk is ook nr. 4 (BnF-BML), de enige oude genealogie waarin twee takken verder uitgewerkt zijn, nl. V.4. JACOB x Isabella de Wervy en VI.5.1. Joos x Antonia van der Gracht. Onder de afstammelingen van V.4. JACOB x Isabella de Wervy vinden we een gezin te Doornik, nl. Jan x Petronella de Landas en waar niet minder dan acht zonen werden geboren, te situeren in de eerste helft van de 16de eeuw. Een van de zonen was een Pieter/Pierre. Maar van die kinderen is buiten de voornamen helemaal niets extra vermeld (mogelijk waren ze nog alle kind toen de gegevens genoteerd werden). Nu is de vroegste bij voornaam gekende voorvader van de Doornikse de Pollinchoves II. - Pierre de Pollinchove, geboren ca. 1527. Is hij de Pierre onder die acht broers?

Over deze genealogie nog dit: het handschrift dat deze genealogie bevat, BnF, nr. 38.846 is een van de 50 genealogische handschriften in beslag genomen bij de wapenheraut Jean de Launay (+ 1687), een notoir vervalser van stambomen. Maar de inhoud van dit handschrift is niet door hém opgesteld, het is een kopie gemaakt in 1661, van een *Recueil genealogicq des plus nobles et anciennes maisons et familles du pays d'Haynaut, faite par Me François Vinchant, prestre ...* Deze priester François Vinchant (Mons, 1580-1635) was een Henegouwse genealoog en kroniekschrijver⁹³. Toen deze zijn opzoekingen deed was Jean de Launay nog een kind of nog niet geboren. Deze Vinchant is als streek- en tijdgenoot van de eerste generaties de Pollinchove te Doornik wel een belangrijke bron. Helaas konden we niets extra vinden over het gezin van Jan de Pollinchove – Petronella de Landas in Doornik.

⁹³ Jonker François Vinchant (° Mons, 12 februari 1580, + Mons, 20 augustus 1635 in zijn woning aldaar, rue de Nimy, begraven aldaar in de kerk Saint-Waudru in de kapel Sainte Aye) was heer van Meuseken, priester en apostolisch protonotaris.

I. – N. DE POLLINCHOVE x N.N.

Zij hadden volgende kinderen⁹⁴:

1. **PIERRE**, volgt onder II.
2. **Margherite**, gehuwd met Pierre LE CUPPERE⁹⁵ (waarvan een dochter, religieuze in 1613) en een tweede maal met Eleuthère DES ESPRECHINS⁹⁶.

II. - PIERRE DE POLLINCHOVE (POLINCHOVE), bijgenaamd *de oudere*. Hij werd geboren ca. 1527 want hij werd in 1609 82 jaar oud genoemd, wonend op de Doornikse St.-Quintensparochie⁹⁷. Hij overleed te Doornik op 25 september⁹⁸ en werd begraven in de St.-Quintenskerk op 5 oktober 1610.

Hij was meester lakenwever en handelaar. Hij was heer van Porcq (te Blandain, ten westen van Doornik op de grens met Frankrijk) en tussen 1567 en 1606 diverse malen gezworene (lid van de stedelijke magistraat) van Doornik⁹⁹. In 1578 was hij overdeken van de ambachten (*grand doyen des stils et métiers*). In 1582¹⁰⁰ werd hij aangesteld tot *garde de la monnaie de Tournai*¹⁰¹. Hij gaf in 1598 zijn ontslag ten voordele van zijn zoon Nicolas (zie aldaar).

Hij huwde met Françoise DU PONT (*in silver (of goud) drie ossekoppen van keel (of sabel)*), begraven te Doornik in de St.-Quintenskerk op 27 januari 1604.

In 1591 werd door Pierre en zijn beide zonen Nicolas en Pierre de kosten gedragen voor een nieuw doksaal in de Doornikse St.-Quintenskerk (allicht in vervanging van een ouder dat vernield werd tijdens de Beeldenstorm). Omdat zij de geldschietters waren had de uitvoering ervan ook wat de allures van een familiemonument: er was een afbeelding in steen van de drie geknielde weldoeners met hun respectievelijke patroonheiligen en met de familiewapens

⁹⁴ UB Gent, Hss, VAN DEN BEMDEN, *Renseignements généalogiques sur les familles de Tournai et du Tournesis: extraits des archives de la ville de Tournai*, dl. IV, p. 1140 noemt hen broer en zuster op basis van Doornikse akten van de parochie St. Brixius van 18 april 1613, 17 augustus 1585 en 14 juli 1593.

⁹⁵ VAN DEN BEMDEN, *Renseignements* ..., a.w., IV, p. 1440.

⁹⁶ P.A. DU CHASTEL, *Notices*..., a.w., III, 95 noemt hem *des Ecrechins* als vermeld in een akte van 25 februari 1563 (n.s.) in AET, Register van sentencies, nr. 3336. De H. Eleuthère was de eerste bisschop van Doornik, de parochiekerk van Blandain is aan hem gewijd.

⁹⁷ VAN DEN BEMDEN, *Renseignements* ..., a.w., IV, p. 1440. Eerder al hadden we vastgesteld dat hij moest geboren zijn ca. 1535-40 of eerder: als hij al in 1567 lid was van de stedelijke magistraat was hij volwassen (25 jaar of ouder) dus geboren voor 1542. Als zijn oudste zoon Nicolas in 1585 het poorterschap van Doornik kocht was deze ook volwassen (25 jaar of ouder), dus geboren 1560 of eerder en als zijn vader dan 25 of ouder was, was hij geboren 1535 of eerder.

⁹⁸ ARA, Heraldisch Fonds, nr. 320.

⁹⁹ H. VANDENBROECK, 'La magistrature Tournaisienne (1179-1871) suivie de la liste alphabétique des magistrats communaux, depuis la réforme de la loi par Charles-Quint, en 1522', in: *Mémoires de la Soc. hist. et litt. de Tournai*, T. 10, Doornik, 1871, p. 125.

¹⁰⁰ VAN DEN BEMDEN, *Renseignements* ..., a.w., IV, p. 1440 noemt hem al in 1568 muntmeester.

¹⁰¹ DESHAINES & J. FINOT, *Inventaire Sommaire des Archives Départementales antérieures à 1790. Nord. Archives Civiles. – Série B. Chambre des Comptes de Lille, art. 1 à 652, I (ère partie)*, Lille, 1899, nr. 53 (6de register van commissies) f° 208v.

de Pollinchove, du Pont (de ouders), *de Visschere* en *Varlot* (de echtgenotes van de twee zonen). Dit doksaal verdween in 1739 maar door toedoen van hun achterachterkleinzoon Charles Joseph de Pollinchove bleef de herinnering in steen aan die schenking toch bewaard (zie verder bij VI. – CHARLES JOSEPH).

Zij hadden volgende kinderen:

1. **NICOLAS**, die volgt onder III.
2. **Pierre**, bijgenaamd *de jongere*, geboren ca. 1554 (65 jaar oud genoemd in 1619). Hij was licentiaat in de rechten en advocaat. Hij overleed te Doornik op Goede Vrijdag 9 april 1632 rond 8 uur 's morgens en werd begraven in de St.-Quintenskerk.

In 1586 kocht hij het poorterschap van Doornik voor 12 pond Vlaams. Hij was lid van de stedelijke magistraat tussen 1586 en 1626¹⁰².

Op 8 september 1608 kocht hij van Paul de Preys de heerlijkheid van Salmoncamps voor 980 pond tournois (van 40 groten het pond)¹⁰³.

Hij huwde een eerste maal te Doornik St.-Jacob in 1586 met Marie DE VISCRE¹⁰⁴ (*in zilver een keper van keel met in het schildhoofd, twee toegewende meerlijes van sabel en in de schildpunt een ster met zes punten van hetzelfde*), dochter van Denis, handelaar-brouwer, die in 1567 uit Doornik verbannen werd om zijn ketters geloof en Marie de la Fosse (de Robersart of gezegd de Pittem). Zij overleed te Doornik op 29 december 1612¹⁰⁵ en werd begraven in de St.-Quintenskerk op 4 januari 1613¹⁰⁶.

Hij huwde een tweede maal te Doornik St.-Quinten op 4 februari 1613 met Aldegonde BRUWEZ (getuige: Nicolas de Pollinchove)¹⁰⁷, overleden te Doornik St.-Quinten op 2 augustus 1620 als Aldegonde BROUET¹⁰⁸.

¹⁰² H. VANDENBROECK, 'La magistrature Tournaisienne ...', a.w. vermeldt *De Polinchove, Me Pierre, fils de Nicolas, 1586-1626* maar Pierre fs III.- Nicolas werd pas geboren in 1591! Het gaat wellicht om Pierre fs II. – Pierre, deze kocht het poorterschap van Doornik in 1586 en overleed in 1632. Hij past perfect op die data.

¹⁰³ ADN Lille, J 441: cahier met aantekeningen over de kwartieren van Charles Joseph de Pollinchove.

¹⁰⁴ C^{TE} JOSEPH DE SAINT-GENOIS, *Monumens anciens ...*, Vol. 2, Brussel, 1806, p. 170 kol. 2 leest verml. haar naam verkeerd als *Visart* wanneer hij schrijft dat hij in het stadsarchief Doornik in een testament gemaakt in 1590 door Jeanne *de Pieys* (Preys?) las dat één van de begunstigen was: *Marie de Visart épouse de Pierre de Polinchove*.

¹⁰⁵ P.A. DU CHASTEL, *Notices ...*, a.w., III, p. 635 (genealogie *De Viscre, de Visscher*, III, pp. 634-635).

¹⁰⁶ Zij had als erfgename haar zuster Jehenne, echtgenote van Antoine Cocquiel, gezegd le Merchier.

¹⁰⁷ P.A. DU CHASTEL, *Notices ...*, a.w., III, p. 96 noemt haar *Brouet* of *Brouwet*; ARA, Heraldisch Fonds, nr. 320 noemt haar in de akte: *Brumez* en in de index daarop: *Brumet*.

¹⁰⁸ VANDEN BEMDEN, *Renseignements ...*, a.w., IV, p. 1440 plaatst dit huwelijk als een eerste huwelijk bij zijn neef III.4. Pierre (en noemt haar *Brumot*) maar dat kan niet want het huwelijk van III.4. Pierre met Marie Cocquiel was aangegaan in 1612 en duurde tot zijn overlijden in 1635 en zij overleefde haar echtgenoot. Bij II.2 Pierre past dit huwelijk chronologisch wel perfect.

Hij huwde een derde maal na contract van 19 september 1620 met Catharina DONNAING (of DOUVAING)¹⁰⁹, wiens testament van 30 mei 1658 goedgekeurd werd door de burgemeester en de schepenen van Doornik op 15 oktober 1661. Na 1632 en nog in 1640-er jaren voerde zij een proces voor de Raad van Vlaanderen tegen de schepenen van Doornik en Marie de Pollinchove, weduwe van Gabriel Beliers (zie hierna III.6) betreffende de erfenis van haar overleden echtgenoot waarop zij meende recht te hebben volgens het huwelijkscontract dat zij indertijd hadden gesloten¹¹⁰. Zij wordt er steeds *Douvaing* in genoemd.

Uit deze drie huwelijken had hij evenwel geen nakomelingen.

III. - NICOLAS DE POLLINCHOVE. Geboren ca. 1553 (39 jaar oud genoemd in 1592). Hij overleed te Doornik op 26^{III} en werd begraven op 30 april 1618 in de St.-Quintenskerk. Op 2 mei erna werd nog een plechtige lijkdienst in de St.-Quintenskerk gehouden.

Hij kocht in 1585 het poorterschap van Doornik voor 12 pond Vlaams. Hij had zijn lakenhandel op de markt te Doornik¹¹². Hij was lid van de stedelijke magistraat tussen 1585 en 1613¹¹³ en in 1609-10 was hij een van de twee *administrateurs du grain public* van de stad¹¹⁴. In 1598 werd hij aangesteld tot *garde de la monnaie de Tournai*¹¹⁵ in vervanging van zijn vader die ontslag had gegeven.

Hij was heer van Porcq (uit de feodale erfenis van zijn vader).

Volgens de genealogie de Polinchove door kanunnik HELLIN¹¹⁶ zou hij een eerste maal gehuwd zijn met Séraphine DU CHAMBGE en zouden zij een dochter **Antoinette** gehad hebben, die huwde te Doornik St.-Quinten op 6 januari 1613 met Jean DU CHAMBGE, van wie ze weduwe was op 8 december 1671. We vinden echter in de klapper van de doopregisters Doornik St.-Quinten enkel een Antoinette de Polinchove gedoopt 25 februari 1599, wat haar nog zelfs geen 14 jaar oud zou maken voor een huwelijk op 6 januari 1613 ... VAN DEN BEMDEN noch DU CHASTEL vermelden een eerste huwelijk van III. –

¹⁰⁹ VAN DEN BEMDEN, *Renseignements ...*, a.w., IV, p. 1440 noemt haar Marguerite DONIN. Over deze Pierre geeft hij niet minder dan 11 verwijzingen naar akten (1572 – 1626) uit het Doornikse stadsarchief.

¹¹⁰ RAG, Raad van Vlaanderen, nr. 28.489, daar *Douvaing* genoemd.

¹¹¹ Zoals vermeld door HELLIN in KBR, FG 753 (deel VIII, 1791), pp. 212-213.

¹¹² KBR, FG 923, Doornikse genealogische nota's uit het handschrift van Pierre de la Hamayde, schepen van Doornik in 1669 die ook nog over hem schrijft: *manqué d'estre pendu*. Waarom hij ei-zo-na opgehangen werd wordt er niet bij vermeld ...

¹¹³ H. VANDENBROECK, 'La magistrature Tournaisienne ...', a.w.

¹¹⁴ *Mémoires de la Société historique et littéraire de Tournai*, T. 5 (1855), p. 195.

¹¹⁵ DESHAINES & J. FINOT, *Inventaire Sommaire ...*, a.w., nr. 57 (10de register van commissies) f° 91; J. Rouyer, 'Documents concernant l'atelier monétaire de Tournai à l'époque de la domination Espagnole', in: *Revue Belge de numismatique*, Brussel, (37) 1881, pp. 425-465, i.h.b. p. 438.

¹¹⁶ KBR, FG 753 (deel VIII, 1791), pp. 212-213.

NICOLAS niet, DU CHASTEL vernoemt zijn dochter Antoinette als een achtste kind uit het voor hem enige huwelijk van Nicolas¹¹⁷...

Hij huwde met Antoinette VARLO (of VARLOT) (*in goud drie ruiten van keel, met in het schildhoofd een barensteel met drie hangers*), dochter van Galien, gezworene te Doornik in 1578 en Hélène de la Oultre. Zij overleed te Doornik aan een besmettelijke ziekte op 13 oktober 1628¹¹⁸ en werd begraven in de St.-Quintenskerk bij haar echtgenoot.

Zij hadden volgende kinderen:

1. **Francisca**, gedoopt te Doornik St.-Quinten op 8 november 1585 (peter: Galien Varlot; meter: de moeder (echtgenote van Pierre Polinchove)), overleden in de wieg.
2. **Francisca**, gedoopt te Doornik St.-Quinten op 4 oktober 1586 (peter: Pierre de Barij, schoonbroer vader; meter: Maria de Viscre, echtgenote van Pierre de Polinchove, schoonzuster vader), jong overleden (en voor 1604 toen opnieuw een dochter als doopnaam Françoise kreeg).
3. **Tannègue**, begijn te Gent. Zij werd vermeld onder de erfgenamen in het testament van haar broer Pierre, heer van Porcq.
4. **PIERRE**, gedoopt te Doornik St.-Quinten op 15 juni 1591¹¹⁹ (peter: Pierre de Polinchove; meter: Marthe Meurisse), overleden in dezelfde parochie op 2 en begraven op 3 februari 1635. Zijn testament werd goedgekeurd te Doornik op maandag 5 februari 1635.

Hij was heer van Porcq. Hij kocht in 1613 het poorterschap van Doornik voor 5 schellingen 4 denieren Vlaams. Hij was kapitein van een compagnie van de burgerwacht te Doornik. Allicht deze Pierre de Pollinchove, zoon van Nicolas, die in 1618 tijdelijk aangesteld werd tot *garde de la monnaie de Tournai*¹²⁰.

¹¹⁷ Wel opmerkelijk is dat bij DU CHASTEL haar doopdatum *niet* vermeld wordt terwijl dat voor bijna alle andere kinderen wel het geval is. Een huwelijk van een Nicolas de Pollinchove met een Séraphine du Chambge wordt ook nergens vermeld in de genealogieën *du Chambge* in DU CHASTELS werk. (*Séraphin* is wel een gebruikelijke voornaam in de familie du Chambge.)

¹¹⁸ VAN DEN BEMDEN schrijft 1629, maar zowel de 19de-eeuwse klapper als de 18de-eeuwse transcripties vermelden 1628.

¹¹⁹ Volgens de klapper op) het doopregister 15 juni, DU CHASTEL schrijft 15 januari, volgens kan. HELLIN gedoopt 11 juni 1591; VAN DEN BEMDEN: 16 juni. HELLIN noemt haar verder gehuwd met Aldegonde "BRONCT", overleden op 20 augustus 1620, begraven in de kerk van Doornik St.-Quinten (de overlijdensdatum van Pierre de Pollinchove die HELLIN geeft stemt wel overeen met DU CHASTEL). Een huwelijk Pierre de Polinchove met Aldegonde Brouet is er op 4 februari 1613 (klapper huwelijken Doornik St.-Quinten). Dan was die Pierre net 22 geworden, niet onmogelijk als huwelijksdatum, maar wel vrij jong voor die tijd. Maar die datum past evengoed en beter bij II.2. Pierre de Polinchove, waar DU CHASTEL dat huwelijk plaatst. We volgen DU CHASTEL.

¹²⁰ DESHAINES & J. FINOT, *Inventaire Sommaire ...*, a.w., nr. 61 (14de register van commissies) f° 57v. J. Rouyer, 'Documents concernant l'atelier monétaire de Tournai ..', a.w., p. 445. P.A. DU CHASTEL, *Notices ...*, a.w., III, p. 96 noemt hem lid van het Doornikse magistratuur, hierbij interpreterend dat de jaartallen 1586-1626 gegeven door H. VANDENBROECK, 'La magistrature Tournaisienne ...', a.w., verkeerd (moeten) zijn en de vermelding *Pierre fs Nicolas* juist is. Wij menen dat het net andersom is: de jaartallen juist, maar *fs*

Hij huwde te Doornik St.-Quinten in juli 1612 met Maria COCQUIEL, gezegd LE MERCHIER (*doorsneden: in 1: in keel een gaande leeuw van goud, gekroond van hetzelfde met gespleten staart; in 2: in zilver drie klaverbladen van sinopel*), gedoopt te Doornik O.L.Vrouw op 3 januari 1594 (dochter van Antoine, handelaar en Jehenne de Viscre), overleden in 1678¹²¹.

Volgens DU CHASTEL hadden zij een zoon **Pierre**, begraven te Doornik in de St.-Quintenskerk op 2 februari 1632. Maar we vinden geen spoor in de klapper op het doopregister St.-Quinten van een Pierre geboren in of na 1613 en evenmin in de klapper op het begraafregister St.-Quinten van een Pierre begraven op 2 februari 1632 (wel een op 9 april 1632 en een op 2 februari 1635 maar dat zijn de begraafdata van twee andere Pierres, resp. II.2 en III.4). We vermoeden dat du Chastel twee begraafdata door elkaar heeft verhaspeld en een fictieve Pierre geïntroduceerd heeft.

5. **GEORGES**, geboren te Doornik St.-Quinten op 23 april 1593 (peter: Jacques du Sarchon, muntmeester te Doornik; meter: Marie de Laudres¹²²), overleden te Doornik St.-Jacob op 11 mei 1636.

Hij was licentiaat in de rechten¹²³. Hij kocht in 1617 het poorterschap van Doornik. Hij was lid van de stedelijke magistraat van Doornik tussen 1617 en 1623¹²⁴. In 1626 werd hij benoemd tot '*conseiller civil des bailliages de Tournai et Tournaisis*'¹²⁵ en tussen 1625-1628 werd hij benoemd tot '*conseiller criminel du baillage de Tournai*'¹²⁶. In zijn begraafakte werd hij genoemd: *lieutenant particulier du bailliages de Tournay et Tournesis, s(eigneu)r de Porcq*¹²⁷.

Na het overlijden van zijn broer Pierre werd hij heer van Porcq.

Nicolas verkeerd (en dat het fs. Pierre moet zijn), zie ook hoger in voetnoot bij II.2. Pierre.

¹²¹ VAN DEN BEMDEN, *Renseignements ...*, a.w., IV, p. 1398; P.A. DU CHASTEL, *Notices...*, a.w., I, p. 538 (genealogie *Cocquiel, dit le Merchier*, I, pp. 534-548). HELLIN maakt van hem verkeerdelijk een eerste zoon van zijn broer Jehan.

¹²² Uit: ARA, Her. Fonds, 320 (extracten doopregisters Doornik St.-Quinten); P.A. DU CHASTEL, *Notices...*, a.w., III, p. 94 vermeldt als familienaam van de peter: *de Surhon* (zo ook VAN DEN BEMDEN) en als meter: *Anne des Couleurs (?)* (VAN DEN BEMDEN schrijft: *Marie de Laoultre*).

¹²³ Niet aan de universiteit te Leuven.

¹²⁴ H. VANDENBROECK, 'La magistrature Tournaisienne ...', a.w.

¹²⁵ A. DEPLANQUE, *Inventaire sommaire des Archives départementales antérieures à 1790: Nord: archives civiles, série B: Chambre des comptes de Lille. Tome 2*, Gent, L. Danel, 1872. (N°s 1561-1680), p. 353, kol 2 (waarnaar verwezen door KBR, FM 89, 3de suppl., dl. VIII; DESHAINES & J. FINOT, *Inventaire Sommaire ...*, a.w., nr. 62 (15de register van commissies) f° 98).

¹²⁶ KBR, FM 89, 3de suppl., dl. VIII; II, p. 363, kol. 2 (6oste register van oorkonden). Ook op een akte van 21 augustus 1632 als stuk (bifolium, papier) in een dossier voor de Raad van Vlaanderen vinden we hem vermeld: *sr George de Pollinchove licencié es loix, conseiller criminel de sa maj(es)te aud(it) baill(iage)* [het baljuwschap van Doornik en het Doornikse]: RAG, Raad van Vlaanderen, nr. 28.489.

¹²⁷ ARA, Heraldisch Fonds, nr. 320.

Hij huwde te Doornik St.-Quinten¹²⁸ op 13 mei 1628 met Geneviève DE PREYS (*in lazuur drie klaverbladen van goud*), de huwelijksakte vermeldt dat er geen bannen afgekondigd werden en dat ze daarvoor toelating hadden gekregen van de aartsbisschop van Kamerijk. Zij was gedoopt te Doornik St.-Jacob op 12 december 1604¹²⁹, dochter van Nicolas en Catharina Desmartin. Zij hertrouwde in 1639 met Arthus Barthold. Zij overleed te Doornik St.-Niklaas op 6 juni 1664

Zij hadden een zoon:

1. **Pierre**, heer van Porcq, gedoopt te Doornik O.L.Vrouw op 2 juni 1632, overleden op 24 januari 1661 en begraven te Doornik St.-Niklaas. Hij liet zijn leengoed Porcq na aan zijn halfbroer van moederszijde: Philippe Ferdinand Barthold.
6. **Maria**, gedoopt te Doornik St.-Quinten op 12 april 1595 (peter: de vader Pierre de Pollinchove; meter: Gillette Varlot), overleden aldaar op 8 augustus 1665 (met kerkelijke dienst op de 12de). Zij huwde bij huwelijkscontract van 16 augustus en kerkelijk te Doornik St.-Quinten op 11 september 1611 met meester Gabriel BÉLIER (dochter van Gabriël en Anne le Cappellier), licentiaat in de rechten, overleden te Doornik St.-Quinten op 13 april 1623¹³⁰. In haar begraafakte werd haar echtgenoot genoemd: 'bijzonder luitenant van hunne hoogheden'.
7. **JEHAN DE POLLINCHOVE**, die volgt onder IV.
8. **Antoinette**, gedoopt te Doornik St.-Quinten op 26 februari 1599¹³¹ (peter: Guillaume Steenwerper, procureur; meter: Marie Chevalier).

¹²⁸ P.A. DU CHASTEL, *Notices ...*, a.w., I, p. 242 geeft als parochie voor het huwelijk Doornik St.-Quinten; in III, 96 (genealogie *de Pollinchove*) is dit evenwel Doornik St.-Brixius, maar in III, 160 (genealogie *de Preys*) terug Doornik St.-Quinten. ARA, Heraldisch Fonds, nr. 320 vermeldt hun huwelijksakte in St.-Quinten maar ook in St.-Brixius. De 19de-eeuwse klapper op de huwelijken te Doornik vermeldt dit huwelijk onder St.-Quinten op die datum (verwijzend naar p.2) én onder St.-Brixius op die datum (verwijzend naar p. 20). In P.A. DU CHASTEL, *Notices ...*, a.w., I, p. 242 wordt Georges de Pollinchove bij zijn huwelijk met Geneviève de Preys weduwnaar van Jeanne de Preys genoemd maar een dergelijk huwelijk Jeanne de Preys x Georges de Pollinchove komt dan weer *niet* voor in de genealogie de Preys (III, pp. 154-161). Er bestaat wel een huwelijk in de klapper op de huwelijksregisters St.-Brixius van Georges Polinchove x Jenne Preys, 13 mei 1621 (verwijzend naar p.33): exact zeven jaar eerder dus (zelfde dag en maand) ... HELLIN vermeldt ook een huwelijk George de Pollinchove met *Jeanne Preys* maar dan weer gehuwd St.-Brixius 13 mei 1623 i.p.v. 1621 en géén huwelijk met Geneviève (de) Preys ... (zo ook VAN DEN BEMDEN, *Renseignements ...*, a.w., IV, p. 1440, die haar hertrouwd noemt in 1639 met Arthus Barthold maar in een ander van zijn genealogische fragmenten (gezin de Preys x des Martins, IV, p. 1398) heet ze toch weer Geneviève (en 18 jaar in 1622) en gehuwd St.-Brixius 13 mei 1628 met George de Pollinchove). In 1621 is Georges 29 jaar, hij zou dus wel een eerste maal *kunnen* gehuwd zijn met een Jenne Preys, deze zou dan moeten overleden zijn voor 1628, maar in de begraafregisters van St.-Quinten en St.-Brixius vinden we geen begrafenis van een (de) Preys Jenne (of een (de) Polinchove (épouse)). Het blijft dus onduidelijk en verward zonder de originele huwelijksregisters te kunnen raadplegen die hierin uitsluitel hadden kunnen geven.

¹²⁹ Zo vermeld door DU CHASTEL, in de klapper op de doopregister St.-Jacob niet te vinden onder de namen *de Preys* of *Preys*.

¹³⁰ Over de familie Bélïer, zie P.A. DU CHASTEL, *Notices ...*, a.w., I, pp. 208-212.

¹³¹ DU CHASTEL vermeldt van haar geen doopgegevens, VAN DEN BEMDEN en de klapper op de doopregisters vermelden haar wél en met een zeer compatibele datum als achtste van tien kinderen.

Zij huwde te Doornik St.-Quinten op 6 of 26 (DU CHASTEL) januari 1615 met Jean DU CHAMBGE¹³² (*in zilver een keper van keel, vergezeld in het schildhoofd van twee meerltjes van sabel en in de punt van een klaverblad van sinopel*) (getuigen: Nicolas de Polinchove en Seraphin du Chambge, die in de akte hun beider vaders genoemd worden). De bruid was toen 15 jaar en 10 of 11 maanden oud ... De bruidegom was heer van Liessart (te Béclers, Henegouwen) en du Fay (te Jollain), gedoopt te Doornik O.L.Vrouw op 6 november 1587, zoon van Séraphin en Catharina Desmons, overleden te Doornik O.L.Vrouw op 17 maart 1633. Hij was kapitein van een compagnie van de Doornikse burgerwacht¹³³. We vinden haar vermeld (8 december 1671) als doopmeter van haar kleinneef V.I. - Francois Joseph de Pollinchove: *D(omice)lla Antonia de Pollinchove vidua d(omi)ni Jo(hann)es du Chambge*. Zij hadden geen nakomelingen.

Zij overleed te Doornik St.-Jacob op 3 februari 1675 en werd begraven in de kapel van het klooster der Dominikanen met volgend grafschrift¹³⁴:

ICY GIST DAM.LLE ANTOINETTE DE POLLINCHOVE EN SON TRESPAS VEFVE DE FEU LE SR. JEAN DE CHAMBGE VIVANT SEIGN(EU)R DE LIESSART, DÉCÉDÉE LE 3 FEBR(IER) 1675 AGÉE DE 75 ANS AYANT FONDÉ DANS CETTE ÉGLISE UN OBIIT A PERPETUITÉ LE JOUR DE SON TRESPAS POUR LE REPOS DE SON AME ET DICELLES DE SON MARY, PARENTS ET AMYS. PRIEZ DIEU POUR LEUR AMES.

Haar testament van 10 april 1674 werd goedgekeurd op 3 mei 1681.

9. **Nicolas**, geboren te Doornik op 15 december 1601, overleden te Armentières op 20 oktober 1645. Hij trad op 8 oktober 1620 toe tot de orde van de Jezuiëten te Doornik¹³⁵. Hij werd vermeld in het testament van zijn broer Pierre.

¹³² Volgens DU CHASTEL. Zie hoger onze opmerking dat de klapper huwelijksregister St.-Quinten op die datum als huwenden vermeldt: *Antoine* de Polinchove en *Jeanne* du Chambge. De klapper heeft hier klaarblijkelijk verkeerdelijk het geslacht van de huwenden omgewisseld! Want als we zoeken op de naam du Chambge in de klapper huwelijken St.-Quinten vinden we inderdaad een huwelijk *du Chambge Jean x de Polinchove Antoinette*, 26 januari 1615 (in de klapper doopregister St.-Quinten vinden we in elk geval geen doop van een zoon *Antoine* de Polinchove).

¹³³ Voor de genealogie Du Chambge, zie: P. DENIS DU PÉAGE, 'Du Chambge' in: *Généalogies Lilloises*, 4 dln, Lille, 1906-1908, uitgegeven in *Mémoires de La Société d'Etudes de Cambrai*, Tomes XII-XV, dl. 3, p. 1112-1137 (Pollinchove: p. 1122), alsook P.A. DU CHASTEL, *Notices...*, I, p. 424 (genealogie *du Chambge de Liessart*, I, pp. 418-424).

¹³⁴ KBR, Hss., Fonds Goethals, nr. 1674 (aantekeningen door kanunnik Hellin (18de eeuw) van grafschriften te Doornik in kerken en kloosters), blz. 28.

¹³⁵ P. DE LATTRE S.J., 'Les Jésuites de l'ancienne Province Gallo-Belge aux Archives de l'Etat à Mons. Lettres mortuaire 1627-1773', in: (ed) CL.-R. PATERNOSTRE DE LA MAIRIEU, *Tablettes du Hainaut*, t. VI, Grandmetz, p. 71. DU CHASTEL vermeldt van hem geen doopgegevens (de klappers op de doopregisters vermelden hem ook niet, mogelijk vergeten in de klapper?). De gegevens verstrekt door DE LATTRE lijken wel zeer geloofwaardig.

Allicht is het deze *Père Nicolas de Polinchove* die op miraculeuse wijze aan de dood ontsnapte en herdacht wordt in één van acht luiken van een retabel in de O.L.Vrouwkapel in de kerk St.-Martin van Chièvres¹³⁶ die mirakels uitbeelden: In het vierde luik (van links) wordt het volgende verhaal uitgebeeld: In 1635 was er te Luik een volksopstand uitgebroken tegen het college van de Jezuiten. Pater Nicolas werd daarbij aangevallen, op de grond gegooid en kreeg twintig schoten van een haakbus. Hij hield zich voor dood. Inwoners die hem oprapten stelden met verbazing vast dat hij niet overleden was. De kogels hadden zijn kledij doorboord maar niet zijn lichaam. Nadat hij uit zijn bewusteloosheid ontwaakte verklaarde hij gebeden te hebben tot de H. Maagd van Chièvres. Zijn geloof had hem gered.

10. **Françoise**, gedoopt te Doornik St.-Quinten op 4 februari 1604 (peter: mr. Jean Duquesne, kanunnik van de O.L.Vrouwkerk; meter: Jenne de Ransle of Lansle), religieuze in het O.L.Vrouwklooster van Sion te Doornik.

IV. – JEHAN DE POLLINCHOVE, gedoopt te Doornik St.-Quinten op 20¹³⁷ december 1596 (peter: Olivier Wambroucq; meter: Marie de Viscre) en overleden te Doornik St.-Jacob op 13 en er begraven met veel klokkengelui op 15 januari 1644. Hij kocht in 1631 het poorterschap van de stad Doornik voor 12 pond Vlaams. Hij was lid van de stedelijke magistraat van 1631 tot 1643¹³⁸.

Hij was doctor in de geneeskunde en heer van Salmoncamps, Thuns (te Rongy, Henegouwen) en Paradis (te Esquelmes-op-de-Schelde).

Hij huwde te Doornik St.-Quinten op 13 december 1622¹³⁹ met Marguerite ROGIERS (*in silver drie klaverbladen van sinopel, in een schildhoofd van lazuur drie*

¹³⁶ Een kleine stad enkele km. ten Zuiden van Ath, Henegouwen, in het Doornikse.

¹³⁷ DU CHASTEL en VAN DEN BEMDEN vermelden 21, de klapper doopregister vermeldt 20, ARA, Heraldisch Fonds, 320 vermeldt *vendredi 21 Xbre 1596*, maar die dag is een zaterdag ...

¹³⁸ H. VANDENBROECK, 'La magistrature Tournaisienne ...', a.w.

¹³⁹ DU CHASTEL vermeldt in zijn tekst verkeerdelijk *St.-Jacob* (maar wel de juiste dag 13), in zijn voetnoot (bronverwijzing) daarentegen wel degelijk *St.-Quinten*: *Archives de l'État Civil de Tournai, Registre 312 (Saint Quentin), folio 2, en bas*: VAN DEN BEMDEN en de klapper huwelijksregister *St.-Jacob* vermelden 23, maar zoals blijkt uit ARA, Heraldisch Fonds, nr. 320 is dat een in het huwelijksregister *St.-Jacob* vooropgestelde datum voor een toekomstig huwelijk: *Mr Jean Pollinchove, docteur en medecine de St Quintin, D(amois)elle Marguerite Rogiers de St.-Jacques, s'espouseront le 23 de 7bre 1622 avec dispence de Monseigneur le reverendissime eveque*. Zo te zien was het huwelijk gepland voor de 23ste maar ging het toch tien dagen eerder door op de 13de in de *St.-Quintenskerk* (ARA, Heraldisch Fonds, nr. 320: *St.-Quinten: Mr Jean Pollinchove, docteur en medecine et D(amois)elle Marguerite Roger, espousés en l'église de St Jacques le 13 Xbre 1622*).

sterren van zes punten van goud op een rij), gedoopt te Doornik St.-Jacob op 1 december 1604 en er overleden op 1⁴⁰ oktober 1642, dochter van Louis, doctor in de geneeskunde en Maria Desmartin¹⁴¹.

Zij werden begraven te Doornik in de St.-Jacobskerk, waar men nu nog steeds hun barokke grafmonument ziet, aangebracht hoog in de rechtermuur in het portaal van de kerk. Maar in 1821 was het aangebracht op een pijler tegenover de kapel der doden¹⁴². Het opschrift luidt:

HIC JACET
D. JOANIS
DE POLINCHOVE
MEDICINAE DOCTORIS
D. DE SALMONCAMPIS

HIC DIEM CLAVDIT VEI IN TVMVLO CLARVS,
IOANNES POLLINCHOVIVS
PHAEBI ET HYGEIA DECVS
BONONIAE CREATVS DOCTOR ET EQVES
AVRATVS
PRIMARIVS HIC IN VRBE PATRIA AESCVLAPIVS
SAEPIVS QVE SENATORES INTER IVRATVS,
SED ISTA MODO, NIHIL.
QVOD VERO PAVPERES AEGROS GRATIS
VISITAVIT,
QVOD SACRA ANNVA IN HAC AEDE FVNDAVIT,
HOC ALIQVID SVPEREST.
QVAM SOLLERS ET EXPERTVS MEDICVS.
QVI NON MINVS PROPRIAE FVIT,
QVAM ALIENAE OPIPEX SALVTIS.
DIGNVS PROFACTO SEMPER VIVERE,
NISI ET MEDENDO MORERETVR,
ET MORIENDO MEFERETVR.
OBIIT IDIB. IAN MDCXLIV.

Het wapen is het volle wapen: *in hermelijn drie ruiten* (zonder breuk dus).

Zij hadden volgende kinderen:

1. **Louis**, gedoopt te Doornik St.-Jacob op 11 september 1623, overleden voor 1642.
2. **Marie Adrienne**, gedoopt te Doornik O.L.Vrouw op 30 januari 1625. Zij werd religieuze in het O.L.Vrouwklooster van Sion te Doornik.

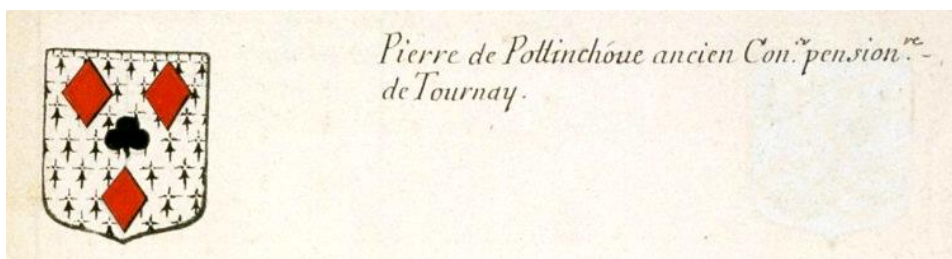
¹⁴⁰ DU CHASTEL vermeldt als dag: 20, de klapper begraafregister St.-Jacob vermeldt: 2; ARA, Heraldisch Fonds, nr. 320 vermeldt *le premier de ce mois d'8bre*.

¹⁴¹ P.A. DU CHASTEL, *Notices...*, a.w., III, p. 346 (genealogie Rogiers, III, p. 346-350). Het wapen Rogiers wordt ook beschreven in FR.-J. ROZIÈRE, *Armorial de Tournai et du Tournaisis*, Tournai, 1859, p. 200 voor deze persoon.

¹⁴² A.A.M. HOVERLANT DE BEAUWELAERE, *Essai chronologique pour servir à l'histoire de Tournai*, Tome LXXII, Doornik, Kortrijk, 1821, pp. 2-4.

3. **JACQUES MARTIN**, die volgt onder V.
4. **Pierre**, gedoopt te Doornik St.-Jacob op 29 januari 1630 en ongehuwd overleden te Doornik St.-Brixius op 17 februari 1706. Op 7 januari 1647 schreef hij zich aan de universiteit te Leuven¹⁴³. Hij was heer van Vezon, advocaat, lid van de stedelijke magistraat van 1657 tot 1672¹⁴⁴ en derde raadspensionaris van Doornik¹⁴⁵. Wellicht deze *Pollinchove* (vermeld zonder voornaam) die in 1663 koninklijke notaris te Doornik was¹⁴⁶. In 1696 was hij tweede raadslid van Doornik, wonend in de rue du Quesnoy. In de hoofdelijke belasting van dat jaar werd hij getaxeerd voor 80 pond en voor zijn knecht en dienstbode voor 3 pond; in de hoofdelijke belasting van 1706-08 werd hij oud-raadslid genoemd en toen getaxeerd voor 40 pond¹⁴⁷.

Rond 1697 liet hij zijn wapen registreren in het *Armorial général de France* van d'Hozier in het bureau van Doornik met de vermelding "oud-raadspensionaris van Doornik". Hij voerde het gewone wapen van Pollinchove, maar gebroken met *een klaver van sabel in het hart*¹⁴⁸:

5. **Jean Baptiste**, gedoopt te Doornik St.-Jacob op 9 maart 1632, overleden aldaar op 21 juli 1650 (met dienst op 29 juli). Hij was heer van Thuns.
6. **Adrien Lamorald**, gedoopt te Doornik St.-Jacob op 6 februari 1634 (peter: Adrien-Lamoral de Gand, gezegd Villain, heer van Obeaux, priester en kannunik van de Doornikse O.L.Vrouwkathedraal; meter: Marie Merchier (Cocquiel, gezegd le Merchier))¹⁴⁹. Hij overleed voor 1642.

¹⁴³ A. SCHILLINGS, *Matricule de l'Université de Louvain*, Brussel, Academie van België, 1962, V (19 feb. 1616-3 feb. 1651), p. 473, nr. 323: *Petrus de Pollinchove, Tornacensis* (uit Doornik) in de pedagogie *Castrensés divites*.

¹⁴⁴ H. VANDENBROECK, 'La magistrature Tournaisienne ...', a.w. Ongetwijfeld deze Pierre de Pollinchove, die in 1667 licentiaat in de rechten en schepen van Doornik genoemd wordt in een testament van 1667: P.A. DU CHASTEL, *Notices ...*, a.w., I, p. 502.

¹⁴⁵ KBR, FG 923, Doornikse genealogische nota's uit het handschrift van Pierre de la Hamayde, schepen van Doornik in 1669. In 1681 was hij tweede raadspensionaris van Doornik (als dusdanig vernoemd in het testament van priester Hagens van 19 december 1681 die hem een schilderij naliet. Ook diens broer Jacques-Martin de Pollinchove, raadsheer in de Souvereine Raad van Doornik kreeg een schilderij (*Annales de la Soc. Hist. et Archéol. de Tournai*, nouvelle série, t. 4, 1899, pp. 166-167)).

¹⁴⁶ P.A. DU CHASTEL, *Notices ...*, a.w., I, p. 85.

¹⁴⁷ N.N., 'La capitation à Tournai (1685-1747)', in: *Annales de la Société historique et archéologique de Tournai*, 3 (1896), pp. 342-492, i.h.b. pp. 367 en 442.

¹⁴⁸ M. BOREL D'HAUTERIVE, *Armorial de Flandres ...*, a.w., p. 101, in het origineel: Vol. 12: *Flandres*, p. 276.

¹⁴⁹ HELLIN noemt zijn geboortjaar foutief 1633.

7. **Gaspard Nicolas**, gedoopt te Doornik St.-Jacob op 12 september 1636. Op 18 januari 1654 schreef hij zich in aan de universiteit te Leuven¹⁵⁰. Hij werd religieus in de orde der Dominikanen en was prior in 1698¹⁵¹.
8. **Claire**, gedoopt te Doornik St.-Jacob op 12 augustus 1639.
9. **Antoinette Françoise**, gedoopt te Doornik St.-Jacob op 17 februari 1642 (peter: *messire* Antoine le Clercq, kannunik van Doornik; meter: Antoinette Pollinchove), er overleden op 1 augustus 1643.

V. – JACQUES MARTIN DE POLLINCHOVE, gedoopt te Doornik St.-Jacob op 11 november 1627 en overleden te Doornik St.-Brixius op 17 oktober 1714. Hij was ridder, heer van Salmoncamps, Paradis, enz ...

In 1651 was hij gildebroeder in de Gentse St.-Antoniusgilde van Kolveniers, busschieters en kannoniers: *Jo^r Jacques Maertin de Pollinchove fs Joannes, woonende tot Doornicke, II pistolen*¹⁵².

Hij werd licentiaat in de rechten¹⁵³, was lid van de stedelijke magistraat van Doornik in 1663 en 1664¹⁵⁴ en op 43-jarige leeftijd, vanaf 9 januari 1671 substituut-procureur-generaal bij het Parlement van Vlaanderen te Doornik. Dit Parlement was een Koninklijke Raad, d.w.z. een gerechtshof dat Lodewijk XIV had opgericht kort na zijn verovering van Doornik in 1667 in het hart van zijn veroverde gebieden. Dit gerechtshof werd op korte tijd zeer belangrijk omdat het zes kamers telde, talrijke magistraten en een groot ressort dat zich uitstreekte over al de veroverde gebieden in de Nederlanden¹⁵⁵.

Hij werd op 16 oktober 1674 raadsheer in deze Raad en werd daardoor in de adelstand opgenomen met de titel van ridder¹⁵⁶. Op 15 oktober 1688 werd hij procureur-generaal en op 23 juni 1691, op 63-jarige leeftijd eerste-president.

¹⁵⁰ A. SCHILLINGS, *Matricule de l'Université de Louvain*, Brussel, Academie van België, 1963, VI (eind feb. 1651-eind aug. 1683), p. 41, nr. 328: *Gaspar Nicolaus de Pollinchove, Nervius* in de pedagogie *Castrenses minoremnes*.

¹⁵¹ KBR, FG 923, Doornikse genealogische nota's uit het handschrift van Pierre de la Hamayde, schepen van Doornik in 1669.

¹⁵² F. VANDERHAEGHEN, *Jaerboeken van het souvereine Gilde der Kolveniers, Busschieters en Kannoniers gezeqđ hoofdgilde van Sint Antone, te Gent*, dl. 2, Gent, 1867, p. 33.

¹⁵³ Niet aan de universiteit te Leuven.

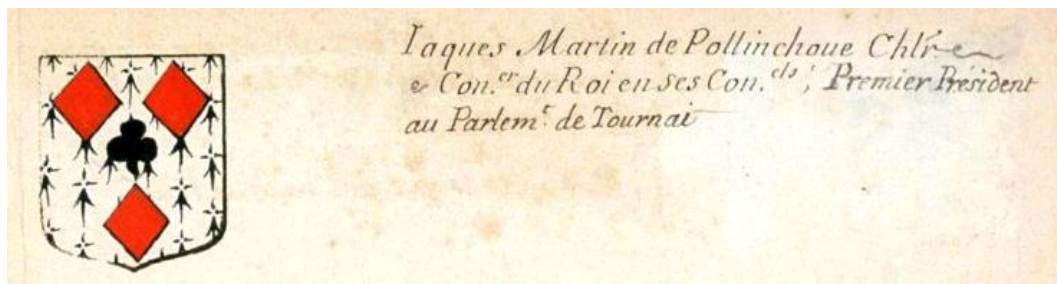
¹⁵⁴ H. VANDENBROECK, 'La magistrature Tournaisienne ...', a.w.

¹⁵⁵ Over de geschiedenis van dit hof, zie vooral: M. DELEGORGUE, *Le Parlement de Flandres et le palais de justice de Douai; discours prononcé à l'audience solennelle de rentrée du 3 novembre 1881 de la Cour d'appel de Douai*, Douai, 1881. Ook: M.G.M.L. PILLOT, *Histoire du Parlement de Flandres*, Douai, 1849, 2 dln.; M. ROUCHE, *Histoire de Douai*, Westhoek-Editions, 1985. De beste historische schets is ongetwijfeld: V. BUFQUIN, *Le Parlement de Flandres; la cour d'appel de Douai, le Barreau*, Douai, 1965, 78 pp.

¹⁵⁶ Het edikt van december 1713 kende de adelstand toe aan de presidenten, raadsheren, advocaten en de procureurs-generaal, in navolging van de Grote Raad van Mechelen waarvan dit Parlement zich de opvolger noemde. (S. BOCQUILLON, 'Les dynasties flamandes au travers des familles de Buissy, Calonne, Francqueville, Forest et Pollinchove' in: *Revue du Nord*, n° 382 (2009/4), p. 799-816).

In 1696 woonde hij in de rue du Quesnoy. Hij werd in de hoofdelijke belasting van dat jaar als eerste president van het Parlement getaxeerd voor 1000 pond en zijn knechten voor 9 pond¹⁵⁷.

In 1696 liet hij zijn wapen registreren in het *Armorial général de France* van d'Hozier in het bureau van Doornik.

Hij voerde het gewone wapen van Pollinchove maar met een klaver van sabel in het hart¹⁵⁸.

Zijn wapen vinden we ook terug in een lakzegel als sluitzegel van de envelop voor een brief die hij op 1 februari 1700 stuurde vanuit Doornik aan de gravin de Merode¹⁵⁹. Bovenop de helm is een mortier te zien die verwijst naar zijn functie van *président à mortier* in het Parlement van Doornik¹⁶⁰.

Na de belegering van Doornik en de herovering door de Spanjaarden in 1709, moest het Parlement Doornik verlaten en vestigde het zich te Douai. Hij volgde het Parlement maar legde toch zijn functies het jaar daarop, in 1710 neer. Hij keerde terug naar Doornik waar hij nog vier jaar leefde. Hij werd begraven te Doornik St.-Brixius.

Hij huwde op 43-jarige leeftijd te Doornik St.-Quinten op 2 februari 1671 (na dispensatie met drie bannen) met zijn verwante Marie Madeleine DU CHAMBGE (getuigen: Mr du Chambge, kanunnik van St.-Omer en mr. Charles Deleplancq, klerk). Zij was vrouw van Montaubois, dochter van jonker Jean, raadsheer van koning Philips IV van Spanje en zijn algemeen-ontvanger der domeinen van Cassel, Nieppe, enz... en van Maria vanden Heede. Zij overleed te Doornik St.-Brixius op 26 augustus 1694¹⁶¹.

¹⁵⁷ N.N., 'La capitation à Tournai ..', a.w., p. 427.

¹⁵⁸ M. BOREL D'HAUTERIVE, *Armorial de Flandre...*, a.w., p. 15, in het origineel: Vol. 12: *Flandres*, p. 485.

¹⁵⁹ ARA, Familiearchief de Merode Westerlo, nr. 11.504.

¹⁶⁰ De brief is enkel ondertekend met *de Pollinchove*, zonder vermelding van een voornaam. Maar het kan niet gaan om zijn zoon Charles Joseph gezien die pas in 1705 *président à mortier* werd.

¹⁶¹ ARA, Heraldisch Fonds, nr. 320; P.A. DU CHASTEL, *Notices...*, a.w., I, p. 427 (genealogie du *Chambge de Ten Toore*: I, pp. 425-428) vermeldt 2 augustus 1684. HELLIN vermeldt als haar overlijdensdatum 2 augustus 1684; A.A.M. HOVERLANT DE B., *Essai...*, a.w., p. 5 vermeldt 22 augustus 1694.

In de kerk van Doornik St.-Brixius werd na zijn dood tegen de eerste pijler bij het altaar een groot monument opgericht dat er nog te zien is. Het is in wit marmer en gebeeldhouwd hout met in het midden zijn portret in een médaillon¹⁶². Op een witmarmeren plaat, gevat in een kader en ondersteund door consoles van zwart marmer leest men het volgende grafschrift¹⁶³:

P. M. V. C.
 JACOBI MARTINI DE POLLINCHOVE
 IN SUPREMA FLANDRIAE CURIA, PRIMUM SENATORIIS:
 DEIN COGNITORIS REGII: TANDEM PRAESIDIS
 PRIMARI:
 QUI AD SUMMOS THEMIDIS HONORES.
 SINE PRAETIO, SINE AMBITU, IN PATRIA SUA EVECTUS
 PIE, JUSTE, DIU, VIXIT.
 OBIT XVII OCTOBRI 1714 AETATIS LXXXVII
 PATRI MERITISSIMO ET MARIAE-MAGDALENAE DU
 CHAMBGE EJUS CONJUGI
 CAROLUS-JOSEPHUS DE POLLINCHOVE FILIUS ET
 SUCCESSOR IN DIGNITATE
 M. P. C.

Zij hadden volgende kinderen:

1. **François Joseph**, jonker, gedoopt te Doornik St.-Pieter op 8 december 1671 (peter: Franciscus du Chambge, edele gegradueerd kanunnik en officiaal van de kathedraal van St.-Omer in de plaats van Carolus Josephus du Chambge; meter: Antonia de Pollinchove, weduwe van Jean du Chambge), overleden te Doornik St.-Jacob op 16 april 1681.
2. **Adrienne Marie**, gedoopt te Doornik St.-Jacob op 5 februari 1673 (peter: Pierre de Pollinchove; meter: Maria du Chambge in naam van Adriana du Chambge).
3. **CHARLES JOSEPH**, die volgt onder VI.

¹⁶² *Biographie Nationale*, t. 27, kol. 919-920.

¹⁶³ N.N. [P.A.S.J. PLOUVAIN], *Souvenirs à l'usage des habitans de Douai, ou notes pour servir à l'histoire de cette ville jusques et inclus l'année 1821*, Douai, 1822, p. 94; Bⁿ. E. BOISSONNET, *Les premiers Présidents de Pollinchove (extrait des Mémoires de la Société d'Agriculture, Sciences et Arts. Centrale du département du Nord, 3e série, Tome VIII, 1900-1901-1902, Douai, 1904, pp. 479-492)* Douai, A. Bassée, 1903, p. 5. PMVC = PIAE MEMORIAE VIRI CLARISSIMI; MPC = MOERENS PONI CURAVIT.

VI. – CHARLES JOSEPH DE POLLINCHOVE, gedoopt te Doornik St.-Jacob op 28 mei 1675¹⁶⁴ (peter: Carolus du Chambge, heer van Delasalle; meter: Maria du Chambge in naam van Anna du Chambge, echtgenote van Joannes Merstraten, ontvanger van St.-Omer), overleden te Douai St.-Pieter op 29 november 1756 (Op 5 februari 1757 werd voor hem een plechtige dienst opgedragen in de Collegiale St.-Pieterskerk en een lijkrede werd voorgedragen door een pater Jezuïet)¹⁶⁵.

Hij was jonker, later ridder, heer van Salmonchamps, St.-Pithon (nabij Solesme Frans-Henegouwen, 20 km O. van Cambrai)¹⁶⁶, Scardau en van la Beuvrière (te Bailleul-en-Tournaisis). Op 6 september 1734 kocht hij van Louis Duval en Marie Jeanne Wagret de heerlijkheid van Haussy voor 30.000 florijnen¹⁶⁷.

Loopbaan

Hij werd licentiaat in de rechten¹⁶⁸. In 1696 werd hij in de hoofdelijke belasting van dat jaar, getaxeerd voor 300 pond en zijn knechten voor 1 pond¹⁶⁹. Hij was lid van de stedelijke magistraat van Doornik in 1699¹⁷⁰.

Hij maakte erg snel carrière in het Parlement de Flandre. Op 26 november 1703, als 28-jarige werd hij raadsheer en nog geen twee jaar later, op 19 maart 1705 president van één van de kamers (*président à mortier*). Toen dit gerechtshof verhuisde naar Douai verhuisden hij, evenals zijn vader, mee naar Douai.

Nog eens amper vijf jaar later werd hij op 35-jarige leeftijd, op 1 juli 1710, na de terugtrekking uit het hof van zijn vader (die toen 82 was), eerste-president en zegelbewaarder van de kanselarij van dit gerechtshof, functies die hij daarna nog gedurende 46 jaar uitoefende tot aan zijn dood op 81-jarige leeftijd in 1756. Het ziet er naar uit dat zijn vader er alles aan gedaan heeft om zijn zoon, meteen na zijn terugtrekking zijn functie van eerste-president door te geven.

In 1591 hadden zijn over-overgrootvader Pierre de Pollinchove en diens twee zonen Nicolas en Pierre in de Doornikse St.-Quitenkerk een nieuw doksaal bekostigd (zie onder II. – PIERRE) . Rond 1730 waren de parochianen evenwel van mening dat het doksaal het volgen van de kerkdiensten bemoeilijkte en ook duur in onderhoud was. Omdat de familie de Pollinchove dit bekostigd had verzocht men bij Charles-Joseph de Pollinchove zijn toelating om het te mogen verwijderen. Hij antwoordde op het verzoek pas zes jaar later in 1736: hij gaf

¹⁶⁴ A.A.M. HOVERLANT DE B., *Essai ...*, a.w., pp.5-7 vermeldt op p. 6 als zijn geboortedatum: 2 maart 1673.

¹⁶⁵ N.N. [P.A.S.J. PLOUVAIN], *Souvenirs à l'usage des habitants de ...*, p. 95.

¹⁶⁶ Gekocht door zijn vader in 1687 van de prins de Ligne (A.A.M. HOVERLANT DE B., *Essai ...*, a.w., p.6).

¹⁶⁷ ADN, Q105/21, C fiefs 1904.

¹⁶⁸ Niet aan de universiteit te Leuven.

¹⁶⁹ N.N., 'La capitation à Tournai ..', a.w., p. 428.

¹⁷⁰ H. VANDENBROECK, 'La magistrature Tournaisienne ...', a.w.

zijn toelating maar wel op een aantal voorwaarden gestipuleerd in zijn brief vanuit Douai van 23 mei 1736¹⁷¹:

Je soussigné déclare, en tant que la chose peut me toucher, de consentir que le jubé de l'église de Saint-Quentin à Tournay soit démoly, à condition néanmoins que les marquilliers, suivant leurs offres, feront défaire, avec soin et en sorte qu'elles ne soient pas brisées, les pierres sculptées contenant les figures de mes parens à genoux avec celles de leurs patrons et les armoiries de ma famille, qui sont dans la face extérieure dudit jubé à la droite de la porte d'entrée du coeur, et qu'ils feront placer les mêmes pierres dans la face intérieure du gros pilier du même cotté, au lieu marqué A. I. dans le plan en profil cy-joint, et à condition aussy qu'ils feront faire un procès-verbal juridique de l'état actuel dudit jubé en y faisant mention du chiffre 1591 qui se trouve dans la face intérieure pour marquer l'année en laquelle il a cy-devant esté réparée, et de la translation qui sera faite desdites pierres, au dessous desquelles il sera mis une petite inscription portant qu'elles sont au même état qu'elles étoient au jubé. Fait à Douay, le 23 mars 1736. [getekend] C. J. de Pollinchove.

In 1739 werd het doksaal verwijderd onder de genoemde voorwaarden. Tegen de pijler rechts aan de ingang van het koor ziet men een beeldhouwwerk dat vier geknielde personen verbeeldt met hun familiewapens. Onderaan werd volgende inscriptie aangebracht:

HAEC MONUM: PIAE AC NOBIL: FAMILI: DE
 POLLINCHOUÉ IN FRONTES DEI AN: MDXCI
 POSITA, ILLO DESTRUCTO HIC REPONI CURAVERUNT
 AEDITUI HUIUS ECCLESIAE ANNO MDCCXXXIX.

Charles Joseph financierde de restauratie van de Collegiale St.-Pieterskerk te Douai en amper enkele maanden voor zijn overlijden legde hij nog op 22 juli 1756 de eerste steen van het *Hôpital Général* van Douai (een armenhuis)¹⁷².

Portret

Zijn portret werd geschilderd door de hofschilder Jean Aved. Hiervan werd in 1765 ook een gravure gemaakt door Charles D.J.^s Mellini¹⁷³.

Het wapen van Pollinckhove op zijn portret is het *volle* wapen (dus zonder de klaver die in eerdere generaties nog als breuk werd gevoerd).

¹⁷¹ N.N., 'Documents relatifs à quelques anciens monuments de Tournai. IX. – Suppression du Jubé de Saint-Quentin', in: *Bulletin de la Société historique et littéraire de Tournai*, 23 (1890), pp. 172-173.

¹⁷² F. BRASSART, *Inventaire général des chartes, titres et papiers appartenant aux hospices et au bureau de bienfaisance de la ville de Douai*, Douai, Imprimerie de V. Adam, 1839, p. 343.

¹⁷³ Op de gravure (42,2B x 33,7H cm) staat in heel kleine letter onder het portret: links: *Peint par Jean Aved Peintre du Roy* en rechts: *Gravé par Charles D.J. Mellini, Graveur du Roy, Italien de Nation, d'une Province appartenant à S.M. le Roy de Sardaigne à Paris en 1765*. De tekst in grote letter is: *Charles Joseph de Pollinchove; Premier Président au Parlement de Flandres, et Garde des Sceaux de la Chancellerie établie près le même Parlement*. Exemplaren o.a. in Douai, Musée de la Chartreuse; Amsterdam, Rijksmuseum; Scotland, National Portrait Gallery. Een ander exemplaar bevindt zich, ingekaderd, in de rookkamer van het kasteel Beauvoorde te Wulveringem-Veurne rechts van de deur die leidt naar het boudoir. Zie ook *Biographie Nationale*, t. 27, kol. 918.

Detail van de gravure met het volle wapen

Huwelijk

Hij huwde te Doornik St.-Brixius op 9 januari 1730 – op 54-jarige leeftijd (sic) – en na pauselijke dispensatie van Benedictus XIII, van de aartsbisschop van Kamerijk, van de bisschop van Atrecht en van de bedienaars van de parochie Douai St.-Pieter en Doornik St.-Brixius¹⁷⁴, met zijn dan 26-jarige nicht Marie

Madeleine DU CHAMBE DE LA SAULDERIE (*in lazuur drie vogelkoppen van zilver, gebekt en gekuifd van goud, de binnenkant van de bek van keel*). Zij was dochter van Charles Joseph, jonker, heer van la Saulderie, enz... en Jeanne Catharina de Calonne, gedoopt te Doornik St.-Brixius op 10¹⁷⁵ maart 1703 en wonend te Doornik St.-Brixius bij haar huwelijk. Zij overleed te Douai St.-Pieter op 12 december 1742.

Zij bezat de heerlijkheid het Hof den Torre te Meetkerke en St.-Pieters-op-de-Dijk in het Brugse Vrije, met een foncier van 44 *morgens* (88 gemeten)¹⁷⁶.

Overlijden

Zij werden begraven te Douai, St.-Pieter. In februari 1763 werd voor hem in de kerk van Douai St.-Pieter een groot grafmonument (*een cenotaaf*) met beeldhouwd portret gemaakt door Christophe Gabriel Allegrain.

De vrouw verbeeldt de Justitie, zij houdt in haar handen een urne met de as die zij zal plaatsen bij een grote obelisk boven het voetstuk en kijkt naar een portret van de overledene opgehouden door een cherubijn in tranen. Cypressen versieren de tombe.¹⁷⁷

¹⁷⁴ ARA, Heraldisch Fonds, nr. 320.

¹⁷⁵ A.A.M. HOVERLANT DE B., *Essai...*, a.w., p 7 vermeldt 13 maart 1703.

¹⁷⁶ L. GILLIODTS-VAN SEVEREN, *Coutumes des Pays et Comté de Flandre. Quartier de Bruges. Coutume du Bourg de Bruges. I: Introduction*, Brussel, 1883, p. 309.

¹⁷⁷ N.N. [P.A.S.J. PLOUVAIN], *Souvenirs à l'usage des habitants de ...*, p. 95-97. Allegrain was leraar in de Academie van schilder- en beeldhouwkunst in Parijs.

Op de voet staat de tekst¹⁷⁸:

HIC JACET
 CAR: JOS: DE POLLINCHOVE,
 SENATUS BELG: POST PATREM
 PRINCEPS, TANTO MUNERE IMO ET
 PATRE MAXIMO IPSE MAJOR ET SIBI
 SOLI PAR. INDOLIS CANDORE ET
 SURAVITE INGENII VI ET LEPORE
 MORUM CONSTANTIA ET URBANITATE
 ELOQUII GRAVITATE ET ELEGANTIA
 BELGA SIMUL ET GALLUS. JURIS
 RERUM, HOMINUM, SUI,
 SCIENTISSIMUS; IN COMPONENTIS
 LEGIBUS, REPELLENDIS DISSIDIIS
 AFFECTIBUS AEQUE ATTENTUS,
 SOLERS ET FELIX. CUM SENATUS NON
 TAM DIGNITATIS QUAM SUADELOE ET
 AMORIS AUCTORITATE PRAEFUISSET
 ANNOS XLVII, VIXISSET LXXXII, NON
 NATURAE DEBITUM SOLVISSE, SED
 MORTE IMMATURA ERIPI VISUS EST III
 KALEND DECEMB: MDCCLVI.
 CUI ET LECTISS: FAEM: MAR: MAGD:
 DUCHAMBGE EJUS CONJUGI GASP:
 FEL: JAC: DE POLLINCHOVE FILIUS,
 MONUMENTUM HOC MARMOREUM
 P:C: ALTERUM PERENNIIUS IN
 HOMINUM MEMORIA EREXERE
 VIRTUS ET FAMA.

Heraldische perikelen

Ca. 1732 werd in het Parlement door procureur-generaal Vernimmen een klacht naar voor gebracht waarbij gesteld werd dat eerste-president Charles Joseph de Pollinchove het wapen dat hij gebruikte zou geïsurpeerd hebben (d.w.z. onrechtmatig gebruiken als niet eigen aan zijn familie). Het Parlement beval

¹⁷⁸ (vertaling vanuit een Franse vertaling in: C. RENARD, 'Monographie de Bailleul en Tournaisis', in: *Recueil de la Société d'Études de la province de Cambrai*, 8 (1924), p. 66): Hier ligt Charles Joseph de Pollinchove, president in opvolging van zijn vader. Zijn ambt was verheven; zijn vader had het met glans vervuld: hij oversteeg zijn functie zelfs nog meer dan zijn vader en had slechts zichzelf als gelijke. Door zijn oprechtheid en zijn bezieling, door de doordringendheid en levendigheid van zijn geest, door zijn ernstigheid en welsprekendheid heeft hij zich zowel 'belg' als 'fransman' getoond. Hij was zeer beslagen in de rechtswetenschap, kende de mensen en de dingen; hij kende ook zichzelf. Men bewonderde zijn onafhankelijkheid in de toepassingen van de wet, zijn aandacht en handigheid om geschillen te beslechten en haat te kalmeren. Na gedurende 47 jaar het Parlement voorgezeten te hebben met de waardering die goedheid en affectie opleveren eerder dan doot de autoriteit verbonden aan zijn ambt, overleed hij op de leeftijd van 82 jaar en zijn dood werd ervaren als plots en onverwacht, zoals de inlossing van een schuld gevorderd door de natuur. Dit gebeurde op 29 november 1756. Zijn geliefde echtgenote, Marie Madeleine du Chambge en zijn zoon Gaspard Felix de Pollinchove, hebben voor hem dit marmere monument opgericht. Zijn deugden en publieke waardering hebben een ander nog duurzamer opgericht in de geest der mensen.

een onderzoek. Op 23 januari 1733 trok de procureur-generaal evenwel deze zaak terug en erkende hij 'dat de familie van de M. de Eerste President sinds onheuglijke tijden in bezit was van de naam en het wapen dat hij draagt'. Het arrest werd geregistreerd in de registers en Charles Joseph kreeg toelating om alle stukken van het dossier te krijgen¹⁷⁹.

Hij had een genealogische belangstelling: van hem is een cahier bewaard met talrijke losse blaadjes aantekeningen over verwanten in zijn kwartierstaat, maar de gegevens daarin over de familie van Pollinchove zelf zijn zeer beperkt¹⁸⁰.

Zij hadden volgende kinderen:

1. **Charles Joseph Xavier**, gedoopt te Douai St.-Pieter op 15 april 1732, overleden te Douai St.-Jacob op 19 januari 1762. Hij was ridder en heer van St.-Pithon en Haussy en koninklijk advocaat bij het Châtelet te Parijs. Tijdens zijn minderjarigheid werd op 22 februari 1757 door Pierre François de Calonne de Merchin de heerlijkheid het Hof den Torre te Meetkerke en St.-Pieters-op-den-Dijk bij openbaar opbod verkocht aan Pieter Franciscus Carpentier¹⁸¹.
2. **Marie Charlotte Eulalie**, gedoopt te Douai St.-Pieter op 30 april 1734, overleden te Douai St.-Jacob op 24 december 1761. Zij huwde te Douai St.-Jacob op 7 augustus 1757¹⁸² Jacques Joseph DE FRANQUEVILLE, geboren te Cambrai, St.-Magdalena op 2 december 1729 (zoon van Jan Baptiste, jonker, heer van Abancourt en Marie Anne Josephe Joachime de Baralle). Hij was ridder, heer van d'Abancourt, schepen van Cambrai, raadsheer bij het Parlement van Vlaanderen en later procureur-generaal en zegelbewaarder in opvolging van zijn schoonvader en overleed te Douai St.-Jacob op 15 augustus 1777¹⁸³. (Hun zoon werd minister van oorlog onder Lodewijk XVI en vermoord door de Jacobijnen te Versailles in 1792.)
3. **Marie Madeleine Henriette Eugénie**, gedoopt te Douai St.-Pieter op 20 maart 1736, overleden bij de Ursulinen in de St.-Jacobsstraat te Parijs op 1 november 1751.
4. **Gaspard Felix Jacques**, gedoopt te Douai St.-Pieter op 25 juli 1737, ongehuwd overleden op 21 februari 1816 in zijn woning in de rue de la

¹⁷⁹ E. BOISSONNET, 'Etudes ...', a.w., p. 485; M.G.M.L. PILLOT, *Histoire du Parlement de Flandres*, a.w., II, p. 62.

¹⁸⁰ ADN Lille, J 441. In de 19de of 20ste eeuw werd er een titelblad aan toegevoegd: *Quartiers de la main de Messire Charles Joseph de Pollinchove, chevalier, seigneur de St.-Pithon, Aussy etc... Conseiller du Roi en ses conseils, premier président au Parlement de Flandres*.

¹⁸¹ L. GILLIODTS-VAN SEVEREN, *Coutumes des Pays et Comté de Flandre. Quartier de Bruges. Coutume du Bourg de Bruges*. I: Introduction, Brussel, 1883, p. 309.

¹⁸² A.A.M. HOVERLANT DE B., *Essai ...*, a.w., p. 7 vermeldt 27 mei 1757.

¹⁸³ Zie ook de genealogie de Franqueville in P. DENIS DU PÉAGE, 'De Franqueville', in: *Bulletin de la Société d'Etudes de Cambrai*, tome XVIII, pp. 113-136.

Ture (Delture) te Doornik. Hij was ridder, heer van la Beuvrière, Haussy, Honnevain, St.-Pithon, etc...

Op 12 december 1757, dus op amper 20-jarige leeftijd werd hij al raadsheer in het Parlement van Vlaanderen (een jaar na het overlijden van zijn vader, de eerste-president). Nog eens nauwelijks drie jaar later, op 4 januari 1760¹⁸⁴ werd hij president (*président à mortier*) van één van de kamers van die Raad. Op 11 juni 1778 werd hij, in vervanging van zijn schoonbroer zegelbewaarder van de kanselarij van dit Parlement. Tenslotte werd hij eerste president op

13 februari 1780¹⁸⁵. In 1787 werd hij bij patentbrieven ontboden door de koning om zitting te nemen in de vergadering van notabelen. Hij was lid van het 6de bureau voorgezeten door de prins van Conti.

Tijdens de revolutiejaren werd hij ontzet uit zijn functies in uitvoering van de decreten van de Nationale Vergadering van 3 november 1789 en 6-8 september 1790, die de ontbinding van de Parlementen had bevolen. Hij verliet Douai in 1791 en trok naar Doornik. Wanneer in 1794 de Franse Revolutionaire troepen de Oostenrijkse Nederlanden binnenvielen, emigreerde hij. Als dusdanig werd hij op een lijst van *émigrés* geplaatst (arrest van het Directoire Exécutif van 14 nivose VI). Hij keerde in 1801 terug naar Doornik, waar hij nog 15 jaar leefde¹⁸⁶. Vijf dagen voor zijn overlijden maakte hij zijn testament op voor notaris Dorez en daarin schonk hij 4.000 frank aan de armen van de O.L.Vrouwparochie.

Zijn portret werd geschilderd in olie op doek door de Duitse schilder Johann Ernst Heinsius¹⁸⁷. Het wapen van Pollinchove is het gewone wapen (zonder het klaverblad).

¹⁸⁴ A.A.M. HOVERLANT DE B., *Essai ...*, a.w., pp.8 -10, op 7 vermeldt hij:1768.

¹⁸⁵ A.A.M. HOVERLANT DE B., *Essai ...*, a.w., p 7 vermeldt 18 februari 1781.

¹⁸⁶ *Biographie Nationale*, t. 27, kol. 919.

¹⁸⁷ 90 x 72 cm. Het bevond zich in 1887 te Doornik bij Mr. Jules Stiénon du Pré en werd tentoongesteld op een tentoonstelling van oude kunst te Doornik in 1898. Het werd geveild Tajan, Parijs, 22 juni 2017 lot. 42.

Hij gebruikte een ex libris met het volle wapen van Polinchove, opgehouden door twee griffioenen en met in de kroon een rechtersmuts in de vorm van een mortier (van president van het Parlement de Flandre)¹⁸⁸.

5. **Marie Caroline Isabelle**, gedoopt op 13 november 1741 (haar vader was toen 66 jaar ...), overleden te Douai St.-Pieter op 6 augustus 1745.

NIET AANGEHECHT

Josse Pollincove, overleden in april 1548, gehuwd met Jehanne VERVARENT (die hertrouwde met Adrien Tacquet, commissaris en procureur van het bisschoppelijk hof te Doornik, overleden in 1552 zonder nakomelingen). Er waren kinderen uit het huwelijk Pollinchove – Vervarent maar noch de namen noch het aantal worden vermeld in het testament van Adriaen Tacquet 1552, enkel dat hun voogd Jehan Gabry, de oudere was¹⁸⁹.

Madeleine de Pollinchove die huwde met Pontus BOMMART (*in silver een boom van sinopel op een grond van hetzelfde, met aan weerszijden een ster met zes punten van keel*), geboren te Doornik St.-Nicaise op 1 maart 1565¹⁹⁰.

¹⁸⁸ P. DENIS DU PÉAGE, *Ex libris de Flandres et d'Artois*, Lille, 1934, tekst p. 229, album, pp. 155 en 156.

¹⁸⁹ VAN DEN BEMDEN, *Renseignements ...*, a.w., II, pp. 506 en 514.

¹⁹⁰ P.A. DU CHASTEL, *Notices...*, a.w., I, 266 (genealogie Bommart).

BIJLAGEN

i. Inschrijvingen in het leenregister 1365 van het prinselijk leenhof Burg van Veurne. Feodale bezittingen van Johanna [van den Beleke] en later haar zoon Christiaan (Zannekin) van Polinchove in Lo en Pollinkhove¹⁹¹.

f° 28v:

Polinchove:

Joncfr(ouw) Jehane [later doorstreept met erboven: *XPiaen haer zone*], *Colin Zannekins* wijf houd de stede te Polinchove met XIIJ gem(eten) lands, de toelne van Renigheers dike toter Yserne also varre als de Zuudvierschare gaet, IIIJ d(enieren) par(isis) vanden ponde, van copene en(de) van v(er)copene van alden gonen die toelne sculdich zijn en(de) heift de vors(eide) leenghoede V manne(n), en(de) elc vanden IJ houds IJ gem(eten) en(de) ghelden ene(n) p(aar) hanscoen siaers, de vierde man houds XVJ gem(eten) en(de) dannaof ghelt hie in dienste als mij(n) he(er) van Vlaendr(e)n uut liggh(en) met zine(n) ma(n)ne(n) de helt van zijns he(re) costen, en(de) hie es sculdich zelve te diene met ene(n) p(er)de van C grote(n) ouder mu(n)ten, en(de) de vichte man houd de toelne van IJ p(ro)chien zuudwaerd over d'Yserne al in ene manscepe te trouwen en(de) te warh(eden) tene(n) vullen cope.

Ite(m) houd joncfr(ouw) Jehanne [later doorstreept met erboven: *XPiaen haer zone*] vors(eit) een andre manscep 't Overdrach te Polinchove, te trouwen en(de) te war(heden), tene(n) vullen cope, ov(er)ghegh(even) bi Coline Zannekine hare(n) man, en(de) XPiaen Zannekine hare(n) oudsten oyr, p(rese)nt J(e)ha(n) Aerleboud, Pauwels Zannekijn.

f° 36v:

Inde stede van Loo:

Joncfr(ouw) Jehane twijf *Colin Zannekins* [later doorstreept met erboven: *XPiaen haer zone*] 't Schoutethendoom van Loo van Sinte Denijs avende te noenen tote S(int) Denijs daghe dat de zonne te gode gaet en(de) alle de vri(h)eden diere binder stede ghevallen, toelne en(de) calaengen van LX Lb. en(de) der beneden en(de) danne comt de guene die soe heur ghedaen wettelike in hare stede en(de) neimt de roede der hie se vint en(de) houd de vri(h)ede van S(inte) Denijs avende te noenen tote S(int) Denijs daghe dat de zonne te gode es en(de) danne moet de scouthete vors(eid) de roede up gheve(n) den ball(iu) in kennessen van schepene(n) en(de) de vors(eide) ball(iu) moet hem wet doen wanneer dats de vors(eide) schouthete an hem begheren zal zonder sine cost van al den calaengien die binder tijt ghevalle(n) zijn en(de) daer toe behoort VIIJ^{xx} gem(eten) lands ter zelve manscepe en(de) heift daer op XXXVJ man(n)en en(de) men hout het tot meeste(r) vrome en(de) ghelden haren he(re) ene(n) pe(n)ninc sdaghes vanden gem(et) als hie uut ligghet te mijns he(re) oorloghe, en(de) bie desen ma(n)nen sijn er viere, de twe ghelden IJ Lb pepers, en(de) de darde ene(n) scacht, so wel tijt dat hi hevet ene(n) nieuwen he(re) en(de) de vierde ene(n) par(isis) pen(n)inc Sinxen daghe, t(er) offerande en(de) staet te trouwen en(de) te warh(eden) tene(n) vullen cope, ov(er) ghegh(even) bi Colin hare(n) ma(n) en XPiaen Zannekine haer oudste oer. p(rese)nt Jeh(an) Aerleboud, Pauwels Zannekin.

¹⁹¹ ARA, RK 1085, dl. 1 (leenregister Burg van Veurne, eind 1365), f° 28v en 36v.

2. Inschrijvingen in het leenregister 1398 van het prinselijk leenhof Burg van Veurne. Feodale bezittingen van Philips van Polinchove in Lo en Pollinkhove¹⁹².

Polinchove: Item dits leengoet dat Phelype van Polinch(ove) houden(de) es van ons(er) gheduch hee(re) den h(er)toghe van Bourg(og)ne, g(ra)ve van Vlaend(eren). Eerst 't scoutetendoom van Loo met alle den rechten vryeiden en(de) solempniteiten diere toe behoren van ouden tiden en(de) voord met VIII^{xx} ym(eten) leens in de zelve manscep d(aer) of dat hij heeft XLV man(n)en die de vors(eide) VIIJ ym(eten) leene vord van he(m) houden ligghen(de) in div(er)scen p(ro)chien, in Loo en(de) in de Nieuwe cappelle, staende te trauwen en(de) te waerh(eden) en(de) tenen vullen verlieve.

Item noch een leengoed, ene steide met XXXVJ ym(eten) leens staende en(de) ligghen(de) in Polinch(ove) mett(en) tolne bin(der) p(ro)chie van Polinckh(ove) te wetene IIIJ d(enieren) van den ponde en(de) men houd van he(m) de tolne van Elverdinghe, van Vlamertinghe en(de) van Dickbuschs en(de) de XX ym(eten) leens van den vors(eide) XXXVJ ym(eten) houd men van he(m) in V manscepen staende te trauwen en(de) te waerh(eden) tenen vullen verlieve.

Item vord een leengoet 't overdrach te Polinck(ove) dat men het t(er) Vintele met alle den rechten vryeiden diere toe behoren van ouden tiden staende te trauwe en(de) te waerh(ede) tene vullen verlieve de welke vors(eide) leengoederen he(m) verstorven zin by d(en) doot van XPiaen van Polinch(ove) zinen vad(er) leiden eist ene maent of d(aer)omtrent. In ken(n)ess(en) van des(en) hebbic Phelips vors(eid) dese l(ett)re ghezeigheld met minnen zeigle uuthanghende. Dit was ghedaen den XVJsten dach van octob(re) int jaer acht en(de) neghentich.

3. Denombrement van 26 oktober 1448 door Philips van Haveskercke, heer van Sint-Fleurisse als voogd van en in naam van Margareta van Polinchove voor de feodale bezittingen door haar geërfd van haar vader Charles¹⁹³.

Ic Ph(i)lips van Haveskerke hee(re) van Sinte Florissis, Raed mijns gheduchts hee(re) shertoghe van Bourgoingne ende van Brabant, grave van Vlaendre etc., als wettelic voocht van joncfr(ouw) Margriete de doctre wijle(n) Chaerls van Polinchove, gheve ov(er) en(de) in de name vander vors(eide) joncfr(ouw) Margriete in rechte(n) rapoorte en(de) denombreme(n)te van viere leen goede en(de) manscepe(n) ghehoude(n) van mine(n) gheduchte(n) hee(re) vors(eid) van sind(er) burch van Vuerne, waer of

teen es de stede te Polinchove met zestiene iem(eten) lands litel min of meer ligghende booste(n) en(de) benoorde(n) an tkerchhof van Polinchove mett(er) toolne vander vors(eide) prochie, es te wetene viere pen(ingh)e vande(n) ponde van copene en(de) van vercopenen van alle de gone die toolne sculdich sijn. Ende met tiene manscepe d(ae)r toe behoren(de).

Item tweede leengoed es tSchouteetendom vander stede van Loo van Sinte Denijs avende te noene tote Sinte Denijs daghe d(e) zo(n)nen onderganc met alle den vryhede(n) die binder vors(eide) stede ghevalle(n) toolne, en(de) alle calaenge(n) van zestich pond en(de) d(aer) benede(n) ende daer comt de gone die zoe of haer voocht wettelijc in hare stede heeft ghedaen, en(de) nemt de roede d(aer) hij se vindt en(de) houdt de vryhede van Sinte Denijs avende te noenen tote Sinte Denijs daghe d(e) zo(n)nen onderganc en(de) da(n)ne moet haer vors(eide)

¹⁹² ARA, RK 1085, dl. 2 (leenregister Burg van Veurne, 1398), f° 101.

¹⁹³ ARA, Denombrementen van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen, Burg van Veurne, nr. 732.

stedehoud(er) de roede upgheve(n) de(n) baillieu t(er) ke(n)nesse van scep(en) ende de vors(eide) baillieu moet haer wet doen wa(n)neer dat joncfr(ouw)e Margriete vors(eid) of haer stedehoude(r) an hem begheere(n) zulle(n) sonder hare(n) cost van alle calaenge(n) diere binder tijt ghevalle(n) sijn, ende daer toe behore(n) achte waerf twintich iem(eten) lands litel min of meer ten zelve(n) manscepe, ende heift d(aer) of achte en(de) veertich ma(n)nen en(de) men houdse t(er) meest(er) vro(me) en(de) ghelde hare(n) hee(re) eene(n) pe(n)nync 's daghes vande iem(et) als hij ute liggheet te mijns gheduchts hee(re)n oorloghe en(de) ute dese vors(eide) ma(n)nen sindre viere, de twee ghelde(n) drie pond peipers en(de) de derde eene(n) scacht zo wa(n)neer dat hij hevet eene(n) nieuwe(n) hee(r) en(de) de vierde eene(n) par(isis) pennync Sinxe daghe t(er) offerande.

Item tderde leengoed es 't Ov(er)drach te Polinchove met al zulke(n) vrijhede(n) als d(aer) toe ghestaen hebbe(n) van oude(n) tijden.

Item vierde leengoed groot sinde dertiene iem(eten) lands litel min of meer licht inde prochie van Adenkerke oost vander vors(eide) kerke, booste(n) en(de) bezuden an Jacob Wi(n)nocx stede.

Ende staen de vors(eide) viere leengoede te trauwen ende te waerhede(n) en(de) elc teene(n) vullen cope t(er) doot of als zij verandre(n) en(de) zinn der vors(eide) joncfr(ouw)e Margriete toe co(m)men en(de) verstorve(n) als naest en(de) baerblijckende hoir van Chaerl(e)s van Polinchove vors(eid) hare(n) vad(er). In orcondschip der waerheit so hebbic Ph(i)lips van Haveskerke vors(eid) als voocht vander vors(eide) joncfr(ouw)e Margriete dit rapoort ov(er)ghegheve(n) Jacob Scaec den baillieu van Vuerne ende ghezeghelt met mine(n) zegheele, dan zesse ende twintichsten dach van octobere int jaer ons hee(re)n duust vierhondert achte ende veertich.

4. Inschrijvingen in het leenregister 1457 van het prinselijk leenhof Burg van Veurne. Feodale bezittingen van Margareta van Polinchove¹⁹⁴.

f° 33v: Pollinchove: Vrouwe Margriete van Pollinckhove de stede te Pollinchove met XIII ghemeten lands, de toolne van Reninghers dike toter Yserne also verre als de Zuutvierschare gaed IIIJ d(enieren) vanden pondt, van copene en(de) van vercopene van allen den ghonen die toolne sculdich sijn. Ende heeft ten voors(eide) leengoedt V manne(n) en(de) elc vanden drien houde IJ ghem(eten) en(de) ghelden eene paere handscoen siaers, de vierde man houdt XVJ ghemeten en(de) danof ghelt hij in dienste als mijn heere van Vlaendre ute liggheet met zijnen mannen de heelt van zijns hee(re)n costen en(de) hij es sculdich selve te dienne met eenen paerde van C groten ouder munten ende de vijfste man houdt de toolne van IIIJ prochien, zuutwaert over d'Yserne al in eene manscepe te trauwen te waerheden en(de) teenen vulle(n) cope.

Met erboven: modo Jacob van Pollinch(ove) p(ar) mortem Adriaen ei(u)s p(at)ris; en nog eens daarboven: m(od)o Frans(ois) van Poll(inckhove) fs Jacobs in q(om)promisse van huwel(tjck) met Bussardine f(ili)a Piet(er) de Crooc a° XV^c XLV den eersten in wede(?) m(aen)t; en in de linkermarge: M(od)o joncker Jacques de Visch.

Pollinchove: Vrouwe M(ar)griete voors(eit) eene ande(r) manscepe 't Overdrach ~~van~~ te Pollinchove, te trauwen, te waerheden, ende teenen vullen cope.

Met erboven: modo Jacob van Poll(inchove) fs Adr(iaen)s p(ar) mortem p(at)ris; en nog eens daarboven: modo Frans(ois) van Poll(inchove) voorn(oemt) in q(om)promisse alsboven. Actum

¹⁹⁴ RAB, Kasselijk Veurne, registers, nr. 1152ter (leenregister Burg van Veurne, juli 1457), f° 33v en 44.

alsvooren; en in de linkermarge: nu t Landt van p(?) Veurnamb(acht).

f° 44: *Inde stede van Loo: Vrouwe Maergriete van Pollinchove fa Chaerles tScouthetendom van Loo van Zinte Denijsavonde te noene tote Zinte Denijs daghe, dat de zonne te goede gaet, ende alle de vrieden die binder stede ghevallen thoolnen en(de) alle callaengien van LX Lb en(de) daer beneden ende derinne compt, zo of de ghone die zoe wettelijc heeft ghedaen in haer stede en(de) neemt de roede daer hij se vint, en(de) hevet de vryheden van Zinte Denijs avonde te noene, tote Sinte Denijs daghe, dat de zonne te goede es, ende derinne moet de voors(eide) scoutheten de roede up gheven, den bailliu. In kennessen van scepenen ende de voors(eide) bailliu moet hem wet doen wanneer dat de voors(eide) scoutheten an hem begheren zal zonder zijnen cost van allen callaengen diere binder tijt ghevallen zijn en(de) daertoe behoren VIIIJ^{xx} ghemeten ter zelve manscepe en(de) heeft daer of XXXVJ mannen en(de) men houdet ter meester vrome, ende ghelden haren hee(re) eenen pennync sdaghes vand(en) ghemete als hij ute ligghet te mijnen hee(re)n orloghe, ende ute desen ma(n)nen zijne viere, de twe ghelden drie pond pepers, de derde eenen scacht, zo welke tijt dat hij heeft tenen nieuwen hee(r), ende de vierde eenen par(isis) pe(n)nync tSincxhen daghe ter offerande, ende dit staet te trauwen, te waerheden ende teenen vullen cope.*

5. Denombrement van 24 november 1502 van het leengoed Hof van Pollinchove door Pieter van der Burch, hoogbaljuw van Veurne in naam van Jacob van Polinchove, zoon van Adriaan, zoon van Adriaan¹⁹⁵.

Pieter vander Burch in desen tijden hoochbailliu van Veurne ende Veurnamb(acht) metten toebehoorten, gheve over als wettelyc voocht van Jacop van Pollinchove fs Adriaens, Adr(iaens)z(one), de groote ende leghe(re) van eenen leene dat de voirn(oemde) Jacop houden(de) es in leene ende manscepe van ons(er) gheduchten hee(re) den ertshertoghe van Oostrijck, hertoghe van Bourg(oign)en, grave van Vlaen(deren) etc. van zijnder burch van Veurne, groot wesende tvoirs(eid) Jacops leen zesthien ghemeten lands ende es eene behuuse stede, met eender valbrugghe met al den huus(inghen) ende boomen dater toe behooren(de) ende den zelve leene van ouden tijden toebehoort hebben, ligghende inde p(a)rochie van Pollinchove, metgaeders de tolne bedraghende vier penne paris(is) vanden ponde al zoverre als de prochie strect boosten an 't kerchof daer svors(eid)s Jacops joncvr(ouw) moede(r) nu wonende es, ligghende de voors(eide) zesthien ghemeten an allen zijden an svoirn(oemde) Jacops stede ende land, metgaders den lande toebehooren(de) zijnder voors(eid)en joncvr(ouw) moede(r) broeders ende zusters westwaert gaen(de) totten burchweghe ende metter zuudzijde jeghen Pieter van Heutchins leen, ende es tvoirs(eide) leen een hof van ma(n)nen vanden welcken ghehouden zijn thien manscepen ghehouden bij diversche persoonen. Staende dit voirs(eide) leen ter trauwe ende waerheid ende teenen vullen verlieve van thien ponden paris(is) ter doot of alst verandert, ende ten thiende penn(inck) van dat ghelt bij coope, protesteren(de) dat indien tvoirs(eide) leen hier namaels meerder of minder ghevonden war(e) dan voirs(eid) es, dat het zij zouden p(rete)ndiere vanden rechte van ons(er) voirn(oemde) gheduchten hee(re) ende den voirs(eide) Jacops altijts ter correctie vand(en) ma(n)nen vand(en) voirs(eide) burch van Veurne. Orconde mijnen zeghele hier an ghehanghen den XXIIIJ^{en} dach van november int jaer ons her(e)n duust vijfhon(derd) ende twee.

¹⁹⁵ ARA, Denombrementen van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen, Burg van Veurne, nr. 733.

6. Denombrement van 24 november 1502 van het leengoed Overdrach ter Fyntele te Pollinkhove door Pieter van der Burch, hoogbaljuw van Veurne in naam van Jacob van Polinchove, zoon van Adriaan, zoon van Adriaan¹⁹⁶.

Ic, Pieter vander Buerch in desen tijden hoochbailliu van Vuerne ende Vuernambacht metten toebehoorten etc., gheve over in rechten rappoorte als wettelic voechd van Jacob van Pollinchove, Adriaens zuene, fs Adr(iae)ns, de grotte en(de) den leghere van enen leene dat Jacob voors(eid) houden(de) es in een manscip van onzen harden gheduchten heere den erdshertoghe van Oostrijcke, van Bourg(oig)ne etc., grave van Vlaendren, van zijnder buerch van Vuerne, de grotte van enen leene staende en(de) liggheende in de prochie van Pollinchove en(de) es gheheeten 't Overdrach ter Fyntele benoorden den Yserne ten hende vander Loogracht en(de) met beeden zijden in den verschen dijc, met alle den rechten en(de) appertenan(cen) diere toebehooren en(de) van ouden tijden toe behoort hebben. Staende tzelve leen te trauwen, te waerheden en(de) teenen vullen verlieve van tien pond(en) par(isis) ter doot of alst verandert en(de) ten tienden pe(n)nij(n)c als men 't vercoopt. Twelke rappoort inder maniere voorscreven ic overgheve altoos int verbettren vanden ma(n)nen vand(en) voors(eide) buerch o(m)me dat te corrigie(re)n updats noot wa(re) zonder enich p(re)judicie. In kennessen der waerheden so hebbic Pieter vander Buerch als vooghd mijnen zeghele hier an ghehanghen up den XXIIIjen dach van novembre int jaer duust vijf hondert ende twee.

7. Denombrement van 24 november 1502 van het leengoed Seneschalkschap van Lo door Pieter van der Burch, hoogbaljuw van Veurne in naam van Jacob van Polinchove, zoon van Adriaan, zoon van Adriaan.¹⁹⁷

Ick, Pieter van der Buerch in desen tijden hoochbailliu van Vuerne en Vuerenambacht metten toebehoorten, gheve over als wettelic voochd van Jacob van Polinchove Adriaens zuene fs Adr(iae)ns, de grootte en(de) den leghere van enen leene dat Jacob voors(eid) houden(de) es in een manscip te leene van onzen harde gheduch(ten) he(re) den erdshertoghe van Oostrijcke, van Bour(gog)ne en(de) Grave van Vlaendre en(de) van zijnder Buerch van Vuerne, t' Senescalkschip 't Schouhetendom van der stede van Loo met allen den rechten vryheden twisten en(de) berechten gheheel en(de) onghehecht, tolnen, foraignen en(de) alle vryheden die vallen inneghen binnen der stede van Loo also verre als de vrijhede vander gheheele stede gaet incom(m)ende van Zinte Rickers avendt te noene toot 's anderdaechs dat de zon(n)e onder gaet en(de) es ondere, ende waert zoo datter enigghe .. of twisten ghemeten binnen desen tijden binder voors(eide) stede van Loo de bailliu moet wet doe(n) wanneer de voors(eide) schouheteten an hem begarren zal zonder enich en(de) zonder zijnen cost van allen calaenghen diere binder tijt ghevallen zijn. Ende zo moet de bailliu van den proost up dat hijs versocht waere vand(en) voors(eiden) schoutheeten ende van dese voors(eide) leene als ghehouden een hof van man(n)en met achte ende veertich ma(n)scepen wel bekend houdende de voors(eide) manscepen achtwarf twintich ghemeten landes. Ende mach stellen enen bailliu van zinen hove om(m)e de man(n)en te manene en(de) recht te doene met heml(ieden) alst van nooden en(de) tallen tijde als zijs versocht warden, also men van ouden tijden ghedaen heeft van tquen dat te huerer kennesse behoort. Staende tzelve Jacobs leen te trauwen, te waerheden en(de) teenen vullen verlieve van tien ponden par(isis) ter doot of alst verandert

¹⁹⁶ ARA, Denombrementen van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen, Burg van Veurne, nr. 737.

¹⁹⁷ ARA, Denombrementen van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen, Burg van Veurne, nr. 569.

ende tienden penn(inc) als me(n)t vercoopt. Ende de XLVIII manscepen die men van Jacob houdt staen telker veranderingh(en) ter bester en(de) meest(er) vrome en(de) den tienden penn(in)gh(e)n ten profyte van Jacob. Ende up datter yet an tvoors(eide) Rappoort en(de) overgheven ghebrake meer of min van voors(eide) es dat presentelic te beleene zoude enich vendicie van yements rechte ter ordona(n)ce vanden man(n)en van d(en) zelve(n) buerch van Vuerne ter gheliefte van onzen harden gheduchten he(re). In kennessen der waerheden soo hebbic Pieter van der Buerch als voochd mijnen zeghele hier an ghehanghen den XXIIIJ-en in novembre int jaer duust vijfhondert en(de) twee.

8. Denombrement van 28 juli 1522 van het leengoed **de Overdrach ter Fintele te Pollinkhove** door Jacob van Polinchove. De tekst van het denombrement is ons bekend uit de letterlijke kopie in een recipisse (ontvangstbewijs) van leenverhef uitgereikt door de hoogbaljuw van Veurne en Veurneambacht. Van dit recipisse vonden we een kopie¹⁹⁸.

... Ic, Jacob van Pollinchove als erfachtich man van leene gheve over Edelen en weerden joncheer Anthonis van Ghistele, heere van Ghelewen en(de) van Pas... hoochbaillu van Veurne en(de) Veurnambacht metten toebehoorten wettel(ijk) maenheere vanden mannen van leene mijns ghenadichs heeren keyser van Roome, Coninc van Castillien, van Oostrijcke, Grave van Vlaen(ndere)n etc. van zijne burch van Veurne, een leengoet gheheeten tHoverdrach ter Vintele, twelcke staet binder prochie van Pollinchove benoorden den Yserne, ten hende vanden Loo gracht en(de) met beeden zyden inden Versschen Dyc met alle de rechten, vrijheden ende app(endan)tien diere toebehoren en(de) toeghestaen hebben van ouden tyden inde manieren hier naer volghende.

Eerst dat niemant ten voors(eiden) overdraghe wynden mach voor de zonne, noch naer de zonne met eenighe scepen vuytghedaen versch visch ofte doode lieden ende daer of gheeft elck schip boven den rechten XIIJ d(enieren) p(arisis) of tscip metten verschen vissche gheeft boven den rechten een scuettel visch.

Item datter niemant winden mach eenygh scepen boven den yckingen ghecostum(eer)t van ouden tyden up de boete van drie ponden p(arisis) ghediviseert in dryen, te wetene t'een derden deel mijn ghenadich heer(en), t'ander derdendeel den overdrachhouder, en(de) t'derde derdendeel zoude my toebehoren.

Item zo wat scip datter wint upwaert ende nederwaert gheladen moet gheven IIIJ s(chellingen) p(arisis) van elcker vaert, ende by also dat eenich scip in hevet vijf grootwaert goet.. boven den ghewande, gheeft also vele daer of dat de winders schuldich zijn te hebben XIIJ d(enieren) p(arisis) elcke waerfve.

Item een ydel schip dat upwaert wint es schuldich XVIIIJ d(enieren) p(arisis) en(de) daer af hebben de winders IX d(enieren) p(arisis).

Item een ydel schip dat nederwaert compt es schuldich VI d(enieren) p(arisis), danof dat de winders hebben IIIJ d(enieren) p(arisis).

Item een ydel schip dat van boven nederwaert compt, ende niet upvaert voer gheladen es schuldich XII d(enieren) p(arisis) en(de) daerof hebben de winders VI d(enieren) p(arisis).

Item een schip dat hem zelve overdoet daer an dat de winders niet en commen, noch metten engien van(de) voors(eide) ov(er)draghe, dat es schuldich IIIJ d(enieren) p(arisis).

¹⁹⁸ RAB, Leenhof Burg van Veurne, nr. 74 (denombrementen Pollinkhove).

Item zo wat schip dat gheladen compt boven zynen rechten ycking en(de) zijn laste overdracht es schuldich IJ s(chellinge) p(arisis).

Item zo wat goet dat men over den dyck draecht of sleept omtrent thoverdrach in eenighe ande(re) schepen draecht es schuldich IJ s(chellingen) p(arisis).

Item also menich schip als compt binder beicke gheladen moet gheven elc IJ s(chellingen), niet jeghenstaen(de) dat men se niet en winde ende bij alzo datter eenich wint es schuldich III s(chellingen) alsoot vorseit es.

Item zo wie den strijcreep oirboort es schuldich telckent VJ d(enieren) p(arisis).

Item die van(den) Dunen moeten gheven van eenen scepe upwaert gheladen en(de) nederwaert gheladen van elcke vaert, XVJ d(enieren) p(arisis), gheladen, met haertl(ieden) goet ende anderen niet.

Item een scip ydel upwaert varen(de) en(de) ydel, nederwaert q(ae)men gheeft VIII d(enieren) p(arisis) van elcker vaert en(de) als die vanden Dunen strijk reep oirboren, zo betalen zy daerof ghelyc andere.

Item van dat men over een dyck draecht ontrent IJ s(chellingen) p(arisis) daerof hebben de winders VIII d(enieren) p(arisis). Ende zo wanneer dat men delft ontrent thoverdrach, zo es elck schip schuldich te betaelne delfghelt, naer dat men delfven zal.

Staende mijn voorn(oemde) leen ten dienste van trauwe en(de) waerhede en(de) t'een(en) relieve van X Lb p(arisis) zo wanneer dat (ver)andert by coope en X-den pen(n)inc en(de) ghelyc relief. In kennesse der waerheden zo hebbe Jacop van Pollinchove dit rapoort ghezeghelt met mijn(en) zeghele hier an hanghen(de). Den XXVIIJ-en dach van hoymaendt int jaer XV^c XXIJ vanden rapoorte ende overgheven(de) feaulteyt en(de) andere eerlicke rechten hier an clevende.

Wij Anthonis voornompt houden ons (ver)noucht ende te vullen ghedaen. In kennesse der waerheden zo hebben wij Anthonis als voor(en) dese l(etre)n van rapporte gehseghelt met onse zeghele, hier an hanghen(de) ten jaere ende daghe voorscreven.

Ghecollationeert jeghens de copie van(de) recipisse metter originale requeste der ma(jestei)t. ghep(rese)nteert gheexhibeert ende daermede bevonden accorderen(de). Bij mij

9. Voorwaarden en aankondiging (plaats, datum) van de verkoop van het Hof van Pollinchove op 14 november 1559¹⁹⁹.

[f^o r^o]

Jonchee(re) Franchoyt van Pollinchove, schiltcnape, hee(re) van Westoutre, erfachtich schenescael vand(en) stede van Loo metgad(ers) mejoncvrauwe Bussardyne de Crooc, zijne huusvrauwe ghebieden te coope ene behuusde hofstede staende en(de) ligghe(n) oost en(de) benoorden den kerhove van Pollinchove, groot LIIIIJ ghem(eten) landts ofte d(aer)ontrent ende es upperhof en(de) neerhof met alle de huus(ingen) upgaen(de) ende draghen(de) boomen d(aer) uppe staen(de). Danof dat de princepale hofstede upper hof en(de) neerhof tot de nombre van XVJ ghem(eten) landts es een leen en(de) een hof van mannen met X manschepen d(aer)of ghehouden ende es een leen ghehouden vand(en) grave van Vlaende(ren) van zijnder burch van Veurne, staen(de) ten relieve van X Lb p(arisis) ter doot en(de) te coope ghelijc relief en(de) camelry(n)cghelt en(de) den Xen pen(n)ck vand(en)

¹⁹⁹ ARA, Kwitanties van de Rijselse Rekenkamer, Portefeuilles, 101 (op ca. 25% van begin van de stapel, enkel blad formaat A4).

coope. Noch vier ghem(eten) leens gehouden vand(en) zelven leene van XVJ ghem(eten) en(de) zijn twee leenen vande X achterleene, noch XV ghem(eten) erfve ghelast den disch van Pollinchove met XXJ Lb s(iae)rs erfverlijcx, noch XIX g(emeten) prostie lants en(de) es een hofmanschip en(de) volgage. Item noch een leen ghehouden vand(en) prostie van S(in)te Donaes in Veurnambacht en(de) es een vrije visscherie strecken(de) vand(en) Loobrigghe zuudt gaen(de) over 't Overdrach vand(en) Ventele tot in die riviere vanden IJs(e)r(en) en(de) vort naer t'inhoudden vand(en) raporten. Ende prostie landen zijn noch ghelast met XIIJ s. p(arisis) s(iae)rs den disch van Loo. Ende alle des(en) LIIIJ ghem(eten) landts metten huusen en(de) bomen d(aer) uppe stae(nde) en(de) metten lasten, diensten, vrijheyd(en) en(de) p(re)he..... voors(eit) zijn weerd(ich) veertien pond(en) grooten elc ghem(et) tende mate thende gheldt VIJ s. p(arisis) te ... pen(ningen) te lijfcoop XL ... p(arisis) en(de) noch vichtich ponden groten up den hoop die den vercope(r) vanden cope(r) hed(en)t kendt ontfaen hebben. Ende noch zo moet den cope(r) gheven de huusvr(ouwe) vand(en) vercope(r) ter date vand(en) erfvinghe twee hond(er)t pond(en) p(arisis) om een goudden ketenen, noch moet den coope(r) betalen den thiende pen(ninck) metten verliefven vanden lenen en(de) prostie land(en), erfven en(de) onterfvan tzijnen laste zond(er) den vercope(r) yet te moghen afmijncken van de principale s(om)me. Maer d'ervve en(de) prostie landen die staen belast in ontrent XIIJ Lb gr(oten) s(iae)rs losrente de welcke den cope(r) zal moeten myncke metten acht(er)stellen en(de) als dan gherekent hebben(de), zo zal den cope(r) moeten betalen d'helt vand(en) s(om)me dat hij bevind(en) wart schuldich zijnde ter erfvinghe, ende dande(re) helt vanden erfinghe en(de) een jaer. Ende de zelve LIIIJ ghem(eten). staen noch verpacht achte jaer(en) naer 't uutwijsen vand(en) pachtbriefve d(aer)of wesen(de).

[getekend] Franchis van Pollinchove

[f° v°]

Men laet weten dat men up 'sDyssendaeghs XIIIJ^m van Novembre XV^c neghen(en)vichtich de erfvynghe vand(en) voorscreven leene doen zal te Vuerene up 't Landshuus. Ende indien eeneghe vrienden ofte maeghen vanden vercoop(er) eenighe rech(en) zouden willen p(re)tenderen an de voorn(oemde) leenen ofte eeneghe p(ar)tien van dien, ofte oic indien eeneghe crediteuren ofte schultheesschers den zelven leenen ofte daer up yet willen te vraeghen, dat zij ten voorn(oemde) daeghe en(de) plaetse huerl(ieder) rechte(en) co(m)men te kennen gheven, up danof verstecken te zijnde.

10. Genealogie de Polinchove (BnF-BML) (Bibl. nationale de France, Manuscrits Français, nr. 38.846, pp. 198-199).

Boven de stamvader is een wapen van Pollinchove getekend (in hermelijn drie ruiten) met ernaast een leeg ovaal wapen. De schildhouders zijn een wildeman met knots in de rechterhand rustend op de schouder en een wildevrouw met knots in de linkerhand, steunend op de grond. Er is een helm met dekkleden van twee kleuren met kroon met drie fleurons en als helmteken een gevleugelde draak. De schildhouders en het helmteken zijn dus deze zoals op het zegel van IV. - Charles van Pollinchove van 6 maart 1442. Hoewel overal contouren van wapenschilden voor echtparen (voor vrouw: ovaal) getekend zijn, zijn er toch

slechts twee ingevuld, telkens voor een echtgenote: van Haveskercke en de Landas en voor een echtgenoot van Massemen.

In de kopie hiervan (wat slordig geschreven) in Bibl. Municipale de Lille, Fonds Godefroy, nr. 182, f° 129^r-130^r is er wel een ingekleurd wapen van Polinchove getekend maar zonder schildhouders, helm, dekkleden, kroon of helmteken (enkel een tekst: *timbre: un dragon d'or ailé . . . e de gueules*). Nergens anders staan wapens getekend. De kopie vermeldt op de eerste bladzijde bovenaan als titel: *Genealogie de la famille de Polinchove* en onderaan de bronvermelding: *Cette genealogie est dans le vol. 41 fol. 198 des memoires du B(aron) de Launay*.

De transcriptie hieronder is die van BnF. Daarin worden soms symbooltjes (*Δ+•) gebruikt om door te verwijzen naar afstammelingen die niet onmiddellijk onder hun ouders vermeld staan maar ergens op een andere plaats op het blad. Hier en daar zijn er latere aanvullingen tussengepropt in een kleiner, haastiger geschrift. Ook de afstamming van Jacques de Polinchove en Isabeau de Wervy is in dat laatste geschrift.

In de transcriptie hieronder staan puntjes (. . .) voor opengelaten ruimte in de tekst. Commentaren zijn toegevoegd tussen rechte haakjes [], i.h.b. ook de generatiecijfers zoals gebruikt in onze genealogie uit de voorgaande bladzijden, dit om gemakkelijk de vermelde personen daar terug te vinden.

I. *Mess(ir)e Francois de Polinchove ch(eva)l(ie)r fort renomé en prouesse et faicts d'armes a la terre S(ainc)te avecque mess(ir)e Piere Vander Burgt ch(evalie)r s(eigneu)r du d(i)^t lieu. Ep(ous)^a Mehault de la Vichte*

1. **Charles**, volgt onder II.

II. *Charles de Polinchove, escuyer, esp(ous)a Anne de Haveskercke*

1. **Adrien**, volgt onder III.
2. *Mess(ir)e Louis de Polinchove esp(ous)a Madalaine d'Uytkerke*
3. **Jean**, volgt onder III.bis [en die we eerst behandelen omdat zijn afstamming korter is].

[IV.bis] III.bis. *Jean de Polinchove, esp(ous)a Jolente de Cresquy*

1. **Ph(i)l(ipp)e de Polinchove, esp(ous)a Philippote de Stavele (*)**
 - a. (*) **Magdalaine de Polinchove, esp(ous)a Denis Cotrel s(eigneu)r d'Espaing.**
2. **Nicolas de Polinchove, esp(ous)a Anne Plateel**
 - a. **Marie de Polinchove, fille de Nicolas et de Anne Plateel susdict, morte sans hoirs.**

[V] III. **Adrien de Polinchove, esp(ous)a Peronne Vanden Berghe Watervliet.**

1. **Adrien**, volgt onder IV.
2. **Mess(ir)e Louis de Polinchove**, esp(ous)a Anne Robillart.
3. **Jaques**, volgt onder IV.bis [aangegeven door symbool Δ]
4. **Marie**, fust mariee deux fois.

[VI] IV. **Adrien de Polinchove**, esp(ous)a Jossine Knibbe, fille de mess(ir)e Lievin ch(eva)l(ie)r, mourut A° 1489, il estoit senechal de Lo.

1. **Jaques**, volgt onder V.
2. **Agnes de Polinchove**, esp(ous)a Jaques Budsin
3. **Marie Catherine de Polinchove**, esp(ous)a Guill(aum)e Rogier, baillly de Bourbourg
4. **Josse van Polinchove**, s(eigneu)r de Ventelle, esp(ous)a Anne van der Gracht, autre l... Antoinette et il mourut l'an 1544 [onbestaand persoon, verhaspeling met 6.a. hieronder]
5. **Daniel de Polinchove**, ep(ousa) Anne Durink (+), fille de Piere, morte le 20 Xbre 1563 et luy fut eschevin de Gand 1555.
 - a. (+) **Isabeau** et
 - b. **Daniel**, morts ieusnes
 - c. **Marie de Polinchove**, esp(ous)a 1° Nicolas Bave, mort 1547, ep(ous)a 2° Francois de Wyckhuysse, lequel mourut 1599 et elle 1585 [waarvan, uit eerste huwelijk:] 1) Anne Bave, espousa Christophle van Staeine docteur es droits
2) Francoise, religieuse.
6. **Adrien de Polinchove**, esp(ous)a N. Peussins (•)
 - a. (•) **Josse de Polinchove**, s(eigneu)r de Ventele, esp(ous)a Antoinette de Heulle et il laissa un fils aussi nome Josse :
 - i. **Josse de Polinchove**, s(eigneu)r du dit lieu, qui esp(ous)a Magdelaine de Cupere de Bourbourg, dont il n'eut hoir legitime, mais laissa le fils bastart qui suit de de Joaquine Dekens
 1. **Hubert de Polinchove**, escuyer, gouverneur de Fauquemberghe, que l'on croit estre bastard, esp(ous)a dam(oisel)le Catherine Gosson, fille de Raoul, escuyer, s(eigneu)r de Willeman et de damoiselle Guislaine Danvain, vefve de Noel de Croix
 - a. **Cornil Hubert de Polinchove**, escuyer, capitaine de cavallerie pour le service de sa Ma(jes)^{te} Catholique, mort en Avril 1676. Gist aux Carmes a Valenciennes, avoit espouse
7. **Marie de Polinchove** esp(ous)a 1° Renaud de Corteville, 2 Antoine de Portre.
8. **Jossine**, religieuse a l'Abiette a Lille.
9. **Ghilaine de Polinchove**, esp(ous)a Jaques de Witte, sans hoirs

[VII] V. *Mess(ir)e Jacques de Polinchove*, ch(evalie)r, senechal hereditaire de Loo, esp(ous)a *Isabeau de Lichtervelde*, il mourut 1549, et elle estoit d(am)e de Westoutre

1. *François*, volgt onder VI.
2. *Adrien de Polinchove*, s(eigneu)r de Hauvie, ep(ousa) *N. d'Enghien*, sans hoirs
3. *Henry de Polinchove*, esp(ous)a *Isabeau de Courteville*
4. *Charles de Polinchove*
5. *Adrienne*, esp(ous)a 1° *Mailliart de Courteville*, 2° *Henry de Taccoen*
6. *Marie de Polinchove*, esp(ous)a *Francois Giselins*, s(eigneu)r de Swartenberg
7. *Emerencianne* et
8. *Louys*, b(atard)s

[VIII] VI. *François de Polinchove*, escuyer, senechal de Loo hereditaire, s(eigneu)r de Westoutre, esp(ous)a *Francoise de Cock* et en premiere nopce *Busardine du Crock*. Il mourut 1582

1. (uit eerste bed) *François*, volgt onder VII.
2. (uit tweede bed) *Marie de Polinchove*, esp(ous)a *Jean de Cerf*, ch(eva)l(ie)r, s(eigneu)r de Wintershove, elle estoit du 2e lict

[IX] VII. *Francois de Polinchove*, s(eigneu)r de Westoutre, senechal hereditaire de Loo, esp(ous)a *Honorine de Bonnières* et il mourut 1600 il estoit du 1^r lict

1. *François de Polinchove*, s(eigneu)r de Westoutre, s(enecha)l de Loo, esp(ous)a ...
2. *Francoise de Polinchove*, esp(ous)a *Ph(i)l(ipp)es du Pont*, s(eigneu)r de Taingneville
3. *Isabeau de Polinchove*, esp(ous)a *Jean le Lievre*, ch(eva)l(ie)r, s(eigneu)r de Neufville et de la Wostine
4. *Florence de Polinchove*, religieuse a S(ain)te Clare Urbanick a Ath

[V.4] IV.bis. [gemerkt met symbool Δ] *Jaques de Polinchove*, esp(ous)a *Isabeau de Wervy*, laquelle mourut l'an 1478 a Ipre

1. *Pierre van Polinchove*, chanoine de N(ot)re Dame de Terouane
2. *Adrien van Polinchove*, espousa *Walburghe de Zeneghem*, il il mourut sans hoirs
3. *Josse*, volgt onder V.bis.
4. *Marie de Polinchove*, esp(ous)a *Lievin de Masene* [met schets wapenschild: in lazuur een leeuw van goud wat het wapen van Massemen is].

[V.4.3] V.bis. *Josse de Polinchove*, esp(ous)a *Heleine de Wisch dit de la Chapelle*, par tiltre de l'an 1559

1. *Agnes de Polinchove*, espousa en premiere nopce *Charles de Houdenove*, s(eigneu)r de Haverie et en seconde nopce *Jaques de Zuytpenne* escuyer
2. *Jacques Jean de Polinchove*, volgt onder VI.bis.

[V.4.3.2] VI.bis. *Jacques Jean de Polinchove*, m(ait)re d'hotel de Jacques, c(om)te de Ligne, P(rin)ce de Mortagne, ambassadeur vers Clement 7 à Rome ou il l'accompagna. Il espousa

Perone de Landas, fille de Jacques et de Peronne de Neufville dont les enfants suivants et il mourut l'an 1587 et gist en l'église de S(ain)te Catherine à Tournay.

[hier is een wapen voor de echtgenote getekend: *gevierendeeld: in 1 en 4: de Landas, in 2 en 3: een everzwijnskop vergezeld in de rechterbovenhoek van een ster*]

1. *Jean de Polinchove*
2. *Pierre de Polinchove*
3. *Jacques de Polinchove*
4. *Antoine de Polinchove*
5. *Guillaume de Polinchove*
6. *Nicolas de Polinchove*
7. *Simon de Polinchove*
8. *Michel de Polinchove*
9. *Marie de Polinchove* espousa *Jean de Bachy dit Vezon*

II. Genealogie van Pollynchove (FVH) (S.A. Gent, Fonds van Heurne, 59).

In dit horizontaal stamboomschema (opeenvolgende generaties onder elkaar) wordt elke van Pollinchove met echtgeno(o)t(e)s voorgesteld in een cirkel met ernaast alliantiewapenschilden, in ovaal- of schildvorm voor resp. een gehuwde zoon of dochter. Van sommige takken is de afstamming in de vrouwelijke lijn verder uitgewerkt. Op de keerzijde vindt men een gelijkaardige, ver uitgewerkte genealogie Bave, waar in de derde generatie een Nicolas Bave voorkomt, gehuwd met Marie van Pollynchove. De teksten in de cirkels zijn vaak erg moeilijk te lezen, er is ook veel doorbloeding van de inkt.

Hieronder transcribeerden we alles wat van Pollinchove betreft maar (meestal) niet de afstammelingen in vrouwelijke lijn. Vier puntjes (. . . .) staan voor opengelaten ruimte in de tekst. Commentaren zijn toegevoegd tussen rechte haakjes [], i.h.b. ook de generatiecijfers zoals gebruikt in onze genealogie uit de voorgaande bladzijden, dit om gemakkelijk de vermelde personen daar terug te vinden.

De tak II.bis. – Jan is op een verkeerde plaats aangehecht: deze Jan is niet een zoon van I. *Joncheer* [N.] maar een broer van deze.

[IV.ter] I. *Joncheer* [N.] **van Pollynchove** *tr(ouw)t Jo^e van Haveskercke fa en(de) hadden 2 son(en) Adr(iaen) en(de) Jan.*

1. **Adriaan**, volgt onder [V] II.
2. **Jan**, volgt onder [IV.bis] II.bis. [Opmerking: dit is géén zoon van I. *Joncheer* [N.] maar wel een broer van deze. Het gaat om [IV.bis] Jan, gehuwd met Yolanda VAN CREQUY.]

[V] II. Jo^e **Adriaen van Pollynchove** *traude Jo^e Perenne van(den) Berghe fa en(de) hadden 4 kinderen Adr(iaen), Wouter, Jacob en(de) Marije:*

1. **Adriaan**, volgt onder [VI] III.

2. Jo^r **Wouter** *tr(au)de* Jo^e . . . *en(de)* hadden j kint.
3. Jo^r **Jacob van Pollynchove** *tr(au)de* Jo^e . . . *en(de)* hadden 3 sonen
 - 3.1. Jo^r **P(iete)r**.
 - 3.2. Jo^r **Adriaen**.
 - 3.3. Jo^r **Joos**.
4. Jo^e **Maria** *tr(au)de* Jo^r Dolhain *fs* *ende* *traude* Jo^r + doot *sonder g(ene)ratie*.

[VI] III. Jo^r **Adriaan van Pollynckhove** *tr(au)de* Jo^e Joosijne Knibbe *al(ias) Cantelberghe*²⁰⁰ *fa m(ijnhe)er Lyman rudder en(de) hadde(n) 8 kind(eren)*:

1. **Daneel**, volgt onder [VII.bis] IV.
2. Jo^e **Marye van Pollynckhove** *tr(au)de* Jo^r Anth(oni)s de Pente [Portre] *fs* + *sonder gen(enera)tie*.
3. Jo^e **Cathelyne** *tr(au)de* Jo^r Guill(aum)e Rogiers *hoochbailliu van Burburch fs* + *sonder g(ene)ratie*.
4. Jo^e **Joosyne** *religieuse a labilette te Rijsle*.
5. Jo^e **Ghij.. van Pollynchove** *tr(au)de* Jo^r Jacob De Witte *fs* . . . *te Brugge* + *sonder generatie*. [deze staat in de zelfde cirkel als 4. Jo^e Joosyne]
6. Jo^r **Adriaan van Pollynchove** *tr(au)de* Jo^e Peussin *fa* Jo^r *en(de) hadden j zoon*.
 - 6.1. Jo^r **Joos van Pollynckhove** *tr(au)de* Jo^e Antoinette van (der) Gracht *fa* . . . + *sonder g(ene)ratie*.
7. Jo^e **Agneese van Pollynchove** *tr(au)de m(eeste)r* Jacob Budsyn *fs m(eeste)r* Jan *en(de) hadden ij kind(eren)*.

[Hierna volgen drie generaties afstammelingen van dit gezin, w.o. in de tweede generatie een Jo^e Joosyne [Budsin] *tr(au)de* Jo(nke)r Achilles (?) *van Pollynckhove fs* . . . *heer van Westoutre en(de) had(den) .. Marije religieuse* . . . Dezen kunnen we niet identificeren.]

8. Jo(nke)r **Jacob van Pollynchove**, volgt onder [VII] IV.bis.

[VII.bis] IV. Jo^r **Daneel van Pollynchove** *tr(au)de* Jo^e Anna Durynck *fa* P(iete)r *bij* Jo^e Philipote Wymers, *hadde(n) ij kind(er)s* Isabeau Mar(ie) *en* Daneel:

1. Jo^e **Marije**, *tr(au)de* [1] Jo^r Niccolas Bave *fs* Adr(iaen) *bij* Jo^e Loyse Halewijn *en(de) hadde(n) 2 dochters* Anna, Fran(coise) [2] Jo^r Franchoyts van Wijchuus *fs* Jan. [Hierna volgen twee generaties afstammelingen Bave en van Wyckhuuse.]

²⁰⁰ *al(ia)s Cantelberghe*: de aliasnaam verwijst naar aartsbisschop Thomas van Canterbury, kanselier van Engeland, die in zijn conflict met de Engelse koning, omstreeks 1170 zijn toevlucht had gezocht in Vlaanderen. De legende gecultiveerd in de familie Knibbe wil dat Harrard Knibbe uit Londen zijn neef was en dat hij met hem mee naar Vlaanderen was gekomen, hier bleef, huwde en de stamvader werd van de familie Knibbe.

[VII] IV.bis. - Jo^r **Jacob van Pollynchove**, heere van Westoute(r), seenescal(ck) van Loo tr(au)de Jo^e Ysabeau van Lichtervelde en(de) hadden 4 kind(eren):

[VIII] I. Jo^r **Frans**, hee(re) van Westhoutere, tr(au)de [1] Jo^e Busse de Croock fa m(eeste)r P(iete)r en(de) hadden:

I.a. **Cornelie**, jonc +

tr(au)de[2] Jo^e Francisca de Cocle fa . . . en(de) hadde(n) 2 ky(inderen):

[IX] I.b. Jo^r **Frans** heere van Westoutere tr(au)de Jo^e Jenne de Bonnières fa Jan, baron van Auxij bij Jo^e . . . en(de) hadden j kind [zijn of haar cirkel is leeggelaten]

I.c. Jo^e **Marije van Pollynchove** tr(au)de Jo^r de Cerf, heere van Wintershove, Vlamertyn(ge) fs . . . en(de) hadden [lege cirkel]

2. Jo^r **Adriaen** traude Jo^e . . . van Dinghen fs . . . + sonder g(ene)ratie.

3. Jo^e **Adriane** tr(au)de Jo^r Maillart Cor(tewil)le fs . . . en(de) hadden ij kinderen ende tr(au)de Jo^r Hendrik Taccoen fs . . . en(de) hadden ij ki(nderen). [hierna volgen één kind uit het eerste huwelijk en één kind uit het tweede huwelijk]

4. Jo^e **Marije** tr(au)de Jo^r Franchois Gijselens fs Bernart bij Jo^e . . . en(de) hadden j son, tr(au)de Joorys de .. Valcke en(de) hadden . . .

[IV.bis] II.bis. – **Jan van Pollynckhove** traude Jo^e . . . en(de) hadden 2 son(en):

1. **Ph(i)l(ip)s**, zie onder [IV.bis.1] III.bis.

2. [IV.bis.2] Jo^r **Nicolas van Pollynchove** tr(au)de Jo^e . . . en(de) hadden j docht(er) Marije

2a. Jo^e **Marije van Pollynckhove** tr(au)de Jo^r Courteville fa . . . + sonder g(ene)ratie.

[IV.bis.1] III.bis. Jo^r **Ph(i)l(ip)s van Pollynchove** tr(au)de Jo^e . . . en(de) hadden j dochter Magdaleene:

I. Jo^e **Magdaleene van Pollynchove** tr(au)de Jo^r Denijs de Cotterel fs heer van Epaij bij . . . en(de) [hadden] ij kin(deren):

I.a. Jo^r **Pieter Cottrel** heer van W... tr(au)de Jo^e van . . . fa . . . te Dornicke alsnoch sonder g(ene)ratie

I.b. Jo^r **Jan Cottrel** tr(au)de Jo^e Ursele Bernarts fa te Dornicke, + te Rijsle an(no) 1530 sonder g(ene)ratie.

12. Familiestructuur.

I. **COLIJN ZANNEKIN** x Johanna VAN DEN BELEKE

└ II. **CHRISTIAAN (ZANNEKIN) VAN POLINCHOVE** (+1398) x N. N.

└ III. **PHILIPS** (+ ca. 1423-24) x N. N.

└ (CHARLES, zie IV)

└ **Lodewijk** (+ ca. 1479-80) x Maria VAN CADSANT

└ (JAN, zie IV.bis)

└ (CHRISTIAAN, zie IV.ter)

└ **IV. CHARLES** (+ ca. 1447-48)

└ **Margareta** (+ ca. 1471-72) x Jan VAN RABODENGHES

└ **IV.bis. JAN** x Yolanda VAN CREQUY

└ **IV.bis.1. PHILIPS** (+ ca. 1506-07) x Philippa VAN STAVELE

└ **Magdalena** x Denijs COTTREEL (COTTREAU)

└ **Judoca**

└ **IV.bis.2. NIKLAAS** x Anna PLATEEL

└ **Maria**

└ **IV.ter. CHRISTIAAN** x N (Anna?) VAN HAVESKERCKE

└ (ADRIAAN, zie V)

└ **Lodewijk** (+ na 1468) x Magdalena VAN UYTKERCKE

└ **V. ADRIAAN** (+ ca. 1480-81) x Petronella VAN DEN BERGHE

└ (ADRIAAN, zie VI)

└ **Christiaan** (+ ca. 1492-93)

└ **N.** (Wouter?)

└ **V.4. JACOB** x Isabella DE WERVY (+ 1478)

└ **V.4.1. Pieter**

└ **V.4.2. Adriaan** x Marie VAN DER BURCH of Valburga VAN ZENEGHEM

└ **V.4.3. JOOS** x ca. 1531 Helena DE VISCH

└ **V.4.3.1. JAN** of **JACOB** (+ 1587, Doornik) x Petronella DE LANDAS

└ **V.4.3.1.1. Jan**

└ **V.4.3.1.2. Pieter**

└ **V.4.3.1.2. Jacob**

└ **V.4.3.1.4. Antonius**

└ **V.4.3.1.5. Willem**

└ **V.4.3.1.6. Niklaas**

└ **V.4.3.1.7. Simon**

└ **V.4.3.1.8. Michiel**

└ **V.4.3.1.9. Maria** x Jean DE BACHY gezegd Vezon

└ **V.4.3.2. Agnes** x Charles DE COUDENHOVE,

xx JACOB VAN ZUUTPEENE

└ **V.4.4. Marie** x Lieven DE MASSEME

└ **V.5. Maria** x Wallerand D'OLLEHAIN

└ **VI. ADRIAAN** x Judoca KNIBBE

└ (JACOB, zie VII)

└ **Agnes** x 1487 Jacob BUDSIN

└ **Maria** x 1523 Renault VAN CORTEWILLE, xx Antonius DE PORTRE

└ **Catharina** x Willem ROGIERS

└ (DANEEL, zie VII.bis)

└ **ADRIAAN** (+ 1537-38) x Eleonore PEUSSINS

└ **Joos** (+ 1544), x Antonia VAN DER GRACHT

└ **Judoca**

- **Gelyne** x Jacob DE WITTE
- **VII.bis. DANEEL** x Anna DURINCK (+ 1563)
 - **Isabella**
 - **Daneel**
 - **Maria**, ° 1528, + 1585, x 1544-45 x Niklaas BAVE
xx François VAN WYCKHUUS
- **VII. JACOB**, + ca. 1546-48, x 1508 Elizabeth VAN LICHTERVELDE
 - **Adriana** x Mailliard VAN CORTEWILLE,
xx Hendrik TACCOEN van ZILLEBEKE
(FRANS, zie VIII)
 - **Adriaan** x N. D'ENGHIEN
 - **Hendrik** x Isabella VAN CORTWILLE
 - **Willem**
 - **Charles**
 - **Maria** x 1543 Franciscus GHYSELIN
- **VIII. FRANS**, + 1582, x 1546 Bussarde DE CROOCQ
xx Francisca COCLE
 - **Cornelia**
 - **Maria** x 1592 Jan DE CHERF
- **IX. FRANS** (+ 1600) x Honorine DE BONNIERES
(FRANS, zie X)
 - **Francisca** x Philippe DU PONT-HANNOY
 - **Isabella** x Jan LE LIEVRE
 - **Florentia**, ° 1591
- **X. FRANS** (+ 1659) x 1625 Claudine DE HANNON
 - **Maria Elizabeth**, ° 1626
 - **Adriana**, ° 1637
(FRANS, zie XI)
 - **Philippus Franciscus**, ° 1631
 - **Charles Franciscus**, ° 1632
 - **Claudius Florus**, ° 1634, + 1698
 - **Maria Theresia**, ° 1636, + 1671
 - **Catharina**, ° 1638, + 1721
 - **Jacques Albert**, ° 1640, + 1678
 - **XI. FRANS**, ° 1629, + 1700 [x] Joanna N.,
xx Maria Catharina BULTEEL
 - **Jacob Ernest**, ° 1675
 - **Maria Catharina Claudine**, ° 1686, + 1661
x François L.J. DU MONT DE BEAULIEU
 - **Rosa Theresia**, ° 1687, + 1689